ÑAPA

Weekendbijlage
van dagblad Amigoe

zaterdag 3 maart 2012

INTERVIEW
2 Funny Cars

REPORTAGE
5 Dansen is leven

ACHTERGROND
10 X-factor Experience

Mezzosopraan Tania Kross:

‘Tijd dat Curaçao uit de folklore stapt’

Ze is geboren en getogen op Curaçao en een van Nederlands beroemdste operasterren. Ze trad op in wereldsteden als Parijs, New York, Wenen en Salzburg en maakte furore in opera’s als ‘Madame Butterfly’ en ‘Carmen’.

Tania Kross

Tekst: Judice Ledeboer Foto’s: Ken Wong

We hebben het over landgenote Tania Kross, mezzosopraan. Zingen is haar grote passie, maar net zo lief zit ze op het strand op Curaçao met haar zoontje. Kross leeft al jaren in twee werelden en daar heeft ze haar weg in gevonden. Op het moment staat haar leven in het teken van een Papiamentstalige opera, waar zij de initiatiefneemster van is. Zes jaar geleden begon ze met het project. Ze ziet zichzelf niet als producent van de opera. “Ik zing straks wel en zie mij maar als de lijm die alles aan elkaar plakt.”

Kross ging na haar middelbare school op Curaçao naar het conservatorium in Nederland. Ze danste en zong altijd al graag. Op het conservatorium kwam ze erachter dat ze een goede stem had voor opera. Volgens haar ontwikkelde haar stem zich vanzelf en lachend zegt ze daarover: “Opera koos mij eerder dan dat ik voor opera koos.” Met haar stem en sprankelende persoonlijkheid veroverde Kross een waardige plek in de operawereld. Dit jaar zette ze haar optredens op een laag pitje om alle tijd in de productie van de opera ‘Katibu di shon’ te kunnen stoppen. “Carrièrewijs heb ik mijn sporen al verdiend en kan ik het me permitteren om tijd in de opera te steken. Ik doe nog wel een paar optredens, maar niet veel”, aldus Kross.

Liefdesverklaring

“Deze opera is een ultieme liefdesverklaring voor mijn land. Opera gaat over emoties en diepe gevoelens en teksten als ‘laat me nu maar doodgaan, het is nu zó mooi’. Dat heb ik ook als ik hier op Curaçao in het water lig, waar de zeebodem vol koraalsteentjes ligt. En als het dan zachtjes gaat regenen en ik op mijn rug in het water drijf, hoor ik die steentjes onder water tegen elkaar aan knarsen en de druppels op het water. Dat is ook zo mooi. Dan krijg ik het gevoel: laat me nu maar doodgaan”, zegt Kross, terwijl ze haar zoontje een stukje koek geeft. We zitten op het strand bij Cabana. Het regent, maar de parasol met palmbladeren houdt ons droog. Haar tweejarige zoontje speelt in het zand. Kross is nu in haar rol van moeder, zonder schmink en publiek. Maar wel met haar enthousiasme, passie en liefde voor opera en haar eiland Curaçao. Kross is de laatste tijd regelmatig op het eiland omdat haar grote droom, een eigen opera, hoe langer hoe meer vorm gaat krijgen. Het verhaal is fictief, maar wel gebaseerd op de historische slavenopstand van 17 augustus 1795 op Curaçao. Schrijver van het verhaal is Carel de Haseth, ex-apotheker en oud-Gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen in Den Haag en bovenal auteur. De Haseth kreeg in 1989 de Cola Debrot-prijs voor literatuur voor deze novelle. Dat Kross vaart zet achter de productie van dit grote project heeft te maken met de première die in 2013 plaatsvindt omdat in 2013 wereldwijd herdacht wordt dat de laatste slaven op aarde in 1863 op Curaçao werden vrijgelaten.

Het idee voor de opera ontstond nadat Kross het boek ‘Katibu di shon’ persoonlijk van De Haseth had gekregen als dank nadat Kross een gedicht van De Haseth op muziek had voorgedragen. “Toen ik dat boek had gelezen dacht ik: Ik weet alles van de Franse revolutie, maar niets van de geschiedenis van Curaçao. Dit boek is een opera. Hier moet ik iets mee doen en toen begon de gekte”, vertelt Kross. “Ik had toen net een Edison gewonnen met een cd met Papiamentstalige liederen. Randal Corsen had de muziek gemaakt. Ik kreeg die Edison omdat het zo vernieuwend was. Het ritme, de taal. Het waren allemaal liedjes met strijk, kwartet en piano. Randal is daar zo goed in. Hij combineert jazz en Caribische fusion.”

Bagage

Voor Kross was er dus maar één persoon die de muziek voor de opera zou moeten schrijven en dat was Randal Corsen. “Hij heeft alle culturele en muzikale bagage van Curaçao bij zich en hij zei ‘ja’, niet wetend waar hij aan begon, want een opera schrijven is een enorme klus”, aldus Kross.

Voor Kross is het hele project een enorme uitdaging, vooral om datgene wat in het boek staat om te zetten naar een libretto (script van een opera). “Het project is pas echt klaar als de première er is. Er moet nog heel veel werk verzet worden. We zitten nu in het traject dat de voorstellingen gepland moeten worden. De première is op 23 mei 2013 in Rotterdam en later dat jaar willen we naar Curaçao komen. Aruba toonde ook al belangstelling.”
Kross kiest niet voor de opzet van de opera zoals die traditioneel wordt uitgevoerd. “Ik wil geen professioneel koor. De mensen van hier moeten participeren, want die snappen het ritme van Randal”, zegt ze lachend en ze wiegt haar lichaam heen en weer om het ritme aan te geven. “De uitdaging is niet het ritme, maar de melodie. We kennen hier een ritme en melodie die ze in het westen niet kennen. Dat maakt het zo bijzonder.”

Auditie

Onlangs was Kross te gast bij de eerste editie van het Amerikaanse ideeënplatform TEDx Curaçao waar ze over haar operaproject sprak en de mensen opriep om auditie te komen doen voor haar opera. Een grote groep geïnteresseerden kwam daar op af. De jongste was onder de 18 en de oudste ver in de 70. Kross deed zelf de eerste selectie samen met De Haseth en Corsen. Uiteindelijk werd er een aantal personen uitgekozen die het komende en volgende jaar intensief getraind worden om mee te doen in de opera. “Er waren mensen bij die met tranen in hun ogen zeiden dat hun droom in vervulling gaat. Ze krijgen met deze opera een ‘podium’. Sommigen zingen al jaren en mensen zeggen dan: je denkt zeker dat je Pavarotti bent. Ik ken dat zelf van vroeger.” Bij de audities en het uitkiezen van de koorleden speelde ook ‘tijd’ een rol, want in 2013 moeten de koorleden drie maanden naar Nederland voor voorbereidingen en optredens. “We hebben eigenlijk twee groepen. Een groep die kan meedoen in Nederland en een groep die hier ingezet kan worden. Iedereen krijgt dezelfde training.”

Kross heeft een productieteam samengesteld dat op Curaçao aan het werk gaat. Zelf komt ze iedere twee maanden naar het eiland om de leden van het koor te trainen. In de tussentijd worden de koorleden getraind door anderen die muzikale expertise hebben. Er gaat nu ook fysiek geproduceerd worden. “Het wordt helemaal anders dan dat wat men op het eiland kent. Het wordt tijd dat Curaçao uit de folklore stapt. Iedere keer als we het hier hebben over cultuur grijpt men terug naar wat er was. Ik houd van folklore, ik vind deze schitterend, ik haal er juist mijn inspiratie uit. Het gaat hier echter om de culturele uiting van het verhaal van de slavenmeester dat ik op het podium wil hebben. Ik weet dat er door de keuze die ik maak mensen zullen zijn die het niks vinden, maar dat heeft meer te maken met het feit dat het iets nieuws is.”

Met deze opera wil Kross een stuk geschiedenis van Curaçao bewaren. “Het pakt de ziel van de mensen. Kijk naar de muziek van Randal Corsen. Die blijft voor eeuwig geregistreerd. Dat ik dit doe is een logisch gevolg van alles wat ik tot nu toe heb gedaan. Het is een investering in mijn land.”

Wortels

Een bijzondere ‘toevalligheid’ was het toen Kross in 2011 op zoek ging naar haar ‘wortels’ in het televisieprogramma ‘Verborgen Verleden’. Ze kwam er achter dat haar over-overgrootvader als slaaf werkzaam was bij plantage-eigenaar De Haseth, een voorouder van Carel de Haseth. Kross zei hierover: “Alles is mij duidelijk geworden en mijn verrassende geschiedenis blijkt niet alleen van mij maar van ons allemaal.”

Eind november 2013 is de opera op Curaçao te zien. Er is echter nog heel veel werk te doen en Kross is nog op zoek naar fondsen. “Het project moet doorgaan. Onze hoofdsponsor Orco Bank steunt het project al vanaf het begin en daar zijn we heel dankbaar voor, maar we zijn er nog niet.” Het projectteam zoekt ook nog vrijwilligers die zich willen inzetten bij het realiseren van de opera. Voor informatie: www.slaafenmeester.nl / www.katibudishon.com
De regen is inmiddels opgehouden en de zon schijnt weer. “We gaan nu zwemmen”, zegt ze tegen haar zoontje. Hij reageert niet. Hij zit in het zand en speelt met een schepje. Kross loopt naar het water en droomt verder over haar opera. Een droom die werkelijkheid gaat worden.

Katibu di shon

Het verhaal gaat over Wilmu, een slaveneigenaar, en Luis, een slaaf. Zij groeien samen (als broers) op de plantage op en worden allebei verliefd op hetzelfde meisje, Anita. Door omstandigheden en de slavenopstand worden Wilmu en Luis uiteen gedreven en Anita wordt daar het slachtoffer van. Zij kiest voor de liefde en vergeving. De opstand wordt de kop ingedrukt en Luis belandt in de gevangenis en wordt ter dood veroordeeld. Wilmu, thuis op de plantage en Luis in de dodencel overdenken de gebeurtenissen tijdens de opstand en er vindt een toenadering plaats tussen Wilmu en Luis. Wilmu besluit om Luis in de dodencel op te zoeken om afscheid van hem te nemen. Bij het afscheid geeft Wilmu een mes aan Luis waarmee Wilmu Luis de kans geeft om zich van het leven te beroven. Zo laat Luis zien dat hij zelfs wat de dood betreft de vrijheid verkiest boven slavernij.

ÑAPA 2012 Nr. 9

Passie

Wat is het toch mooi om mensen met passie in actie te zien. Brandende liefde en tomeloze energie voor een goed doel, een mooie zaak of een zinnig project. 'Het krachtigste wapen op aarde is een menselijke ziel in vuur en vlam', zei een oude militair eens. Je kunt er bergen mee verzetten.

Vele pagina's van de Ñapa van deze week worden bevolkt door bevlogen mensen. Neem bijvoorbeeld de Curaçaose operazangeres Tania Kross die zich met hart en ziel inzet om de Papiamentstalige opera 'Katibu di shon' op de planken te krijgen. U las er al over op de voorpagina. Of de ondernemende Carin Bult die twee bijzondere projecten tegelijk runt. Vier jonge eilandgenoten die op weg zijn naar een carrière in de danswereld. Leden van de professionele jongeren-serviceclub JCI IOBA die een business masterclass organiseren.

Maar ook, aan de andere kant van de wereld, Liu Xiabo, de Chinese activist die in 2010 de Nobelprijs voor de Vrede won. Hij brengt zo'n beetje meer tijd door in de gevangenis dan erbuiten, maar hij gaat door. Omdat hij gelooft in zijn zaak, omdat hij vanuit zijn diepste wezen de drang voelt om te doen wat hij moet doen.

Wij doen ook een beetje mee en hebben deze bijlage weer met veel liefde gemaakt. We hopen dat u ervan geniet.

Goed wekeend,

De redactie

Funny Cars

'Een veilig en schoon Curaçao'

Ruim een jaar geleden heb ik voor de Ñapa een serie artikelen geschreven met als hoofdtitel: Duurzame ontwikkeling: praktische levenswijze? In deze serie focuste ik op de manier hoe Curaçaose burgers handen en voeten geven aan duurzame ontwikkeling. Ook deze keer ga ik hier op in, omdat sinds mei vorig jaar Curaçao twee initiatieven rijker is die in mijn ogen bijdragen aan een 'samenleving waar zorg voor elkaar en onze omgeving centraal staan'. De drijvende kracht achter deze projecten is Carin Bult.

Tekst: Aroena Lakhi

Sinds 2009 is Bult als verpleegkundige op het eiland waar zij tevens haar jeugd doorbracht. Een speciale band met Curaçao heeft zij dus zeker. En dat is ook te merken aan haar projecten, waarmee zij volgens haar zeggen "een veiliger en schoner Curaçao mee creëert. Dit is mijn manier om iets terug te geven aan dit eiland waar ik een heerlijke jeugd heb gehad."

Duurzaamheid is voor Carin Bult een belangrijke drive geweest in haar leven. Ooit had zij de droom om haar huis duurzaam te bouwen waarbij onder meer elektriciteit via zonnepanelen werd opgewekt, water via een regenbak werd opgevangen en het dak volledig werd geïsoleerd. Vanwege de hoge kosten was dit ideaal nog een 'bridge to far'. Hoewel zij deze droom liet 'schieten', bleef duurzaamheid haar focus. Met haar twee projecten en haar livestyle vond zij een manier om op een bewuste en betrokken manier invulling te geven aan haar leven. Zo isoleerde zij haar huidige woning alsnog deels en heeft zij in haar woning meubels staan die uit kringloopwinkels vandaan komen. "We leven in een wegwerpmaatschappij waar alles nieuw en meer moet zijn. Waarom niet hergebruiken van de spullen, want zo krijgen zij een tweede leven." En zo heeft Bult duurzaamheid tot haar praktische levenswijze gemaakt.

Carin Bult tussen twee Funny Cars.

Funny Cars

Maar hoe draagt Bult met haar projecten een steentje bij aan haar veiliger en schoner Curaçao? "Wij zijn begonnen met een Car Rental, maar niet zomaar één. Een autoverhuurbedrijf dat zich onderscheidt van de gangbare door Eco-verantwoord hoog in het vaandel te hebben." Met haar zeer zuinige Funny Cars die met zes liter benzine 150 km kunnen rijden, heeft zij een manier gevonden die haar dichter bij haar ideaalbeeld brengt van een duurzame samenleving. "Deze tweepersoonsauto's zijn zodanig 'licht' gebouwd dat zij efficiënt gebruik kunnen maken van brandstof. Minder gebruik betekent minder uitstoot en dus een schonere lucht. Dit is voor mij het duurzame aspect van dit initiatief. En zo begint mijn betere wereld bij mijzelf."

De tweepersoonsauto's zijn zodanig licht gebouwd dat zij efficiënt gebruik kunnen maken van brandstof.

Op het eerste gezicht lijken de Funny Cars op veredelde scooters, waar je met z'n tweeën op kunt rijden. Maar ze worden officieel aangemerkt als auto's. Vandaar de naam Funny Cars. "Ideaal voor (jonge) stellen die hier met vakantie zijn en die het eiland op een goedkope en gemakkelijke manier willen verkennen. En ook nog op een milieuvriendelijke manier."

Volgens Bult is het voordeel van de Funny Cars ten opzichte van elektrische auto's dat er geen hoge bijkomende kosten behoeven te worden gemaakt bij aanschaf. Zo hoeven er geen oplaadpunten neergezet te worden die op groene energie werken. "Dit maakt het dat het introduceren van deze auto's in de maatschappij gemakkelijker te verwezenlijken is."

Carin Cares

Met haar tweede project 'Carin Cares' wil Bult een concept op Curaçao introduceren wat reeds lange tijd in Amerika en Nederland voorkomt, 'zelfstandig wonen en toch hulp dichtbij'. Zij legt uit: "Met een druk op de panic button, krijgt u binnen een half uur een verpleegster die u acute hulp verleent." Zij vervolgt: "Stel dat u eens een keer valt, dan is hulp met een druk op de knop bij u. U hoeft niet na te denken welke nummers u allemaal moet bellen, want in een noodsituatie werkt dat niet. Eén druk op de knop en er is hulp."

Met haar ruime werkervaring op het gebied van 'intensive care', weet Bult als geen ander dat acute hulp bijdraagt tot een snel herstel van een patiënt, wat lage medische kosten met zich meebrengt. De patiënt, zorgverlener en zorgverzekeraar zijn hier dus bij gebaat. Daarom is zij momenteel met verzekeraars in overleg om 'Carin Cares' ook in het ziektekostenpakket op te nemen.

"Mensen kunnen zelf bepalen wanneer zij hulp nodig hebben en tegelijkertijd zijn zij zelfstandig, omdat zij de 'knop' bij de hand hebben. Dit geeft hen een veilig gevoel. Het gevoel dat er altijd iemand aanwezig is op 'afstand' die voor hen zorgt." Dit is volgens Bult het duurzame aspect van dit initiatief. "Hiermee draag ik op mijn manier bij aan een veiliger Curaçao."

Behalve dat 'Carin Cares' een veilig gevoel creëert en kosten bespaart, levert het ook zorg op maat. "Dat geheel is afgestemd op de behoefte van de cliënt." Zo kan in overleg worden aangegeven wat men aan zorg zou willen hebben. Voor ieder wat wils", aldus Bult.

Een ander bijkomend voordeel is dat er op het eiland technische know how aanwezig is om het alarmsysteem te installeren en te onderhouden. Innotech BV is hierin gespecialiseerd en samen met dit bedrijf heeft Bult dit project opgestart. "Een vanzelfsprekende stap", zegt ze.

Met haar 'Carin Cares' is Bult vooralsnog actief van Jan Thiel/Fuik tot aan Tera Kòrá/Blaauwbaai om te voldoen aan hulpverlening binnen een half uur. Op langere termijn wil zij dit systeem ook introduceren in Banda'bou.

Ook dit keer sluit ik mijn interview af met een 'happy feeling', een gevoel van inspiratie. Ik realiseer mij dat ik middels dit gesprek weer een bewust en betrokken burger in het zonnetje heb gezet. In mijn ogen slaat Bult met haar projecten twee vliegen in één klap. Zorg voor onze medeburgers én onze planeet. Care voor People en Planet en het levert haar ook 'profit' op. Dit is het zonnetje zeker waard!

Meer informatie: www.carincares.com en op facebook: Carin-Rent-a-Car

Colofon

BLADMANAGER
Karin Wooning
EINDREDACTEUR
Hans Vaders
ADVERTENTIES
Marloes Tak
VORMGEVING
Wendela Ataliede
Stephanie Heyer
Aan deze Ñapa werkten mee:
Luc Alofs
CVF
Monique Casimiri
Verele Ghering
Hans de Haan
Margot Hack
Bob Harms
Erik van Kampen
Lisette Keus
Brede Kristensen
Aroena Lakhi
Judice Ledeboer
Alex Roose
Jan de Ruijter
Hans Vaders
William ten Veen
May Voges
Ken Wong
Karin Wooning

Ñapa is een publicatie van:
Uitgeverij Amigoe NV
Scherpenheuvel z/n
Curaçao
Tips voor de redactie?
Bel 736-9050
Email napa@amigoe.com
Adverteren?
Bel Marloes Tak
736-9050 / 516-7377
advertentienapa@amigoe.com

Foto van de week

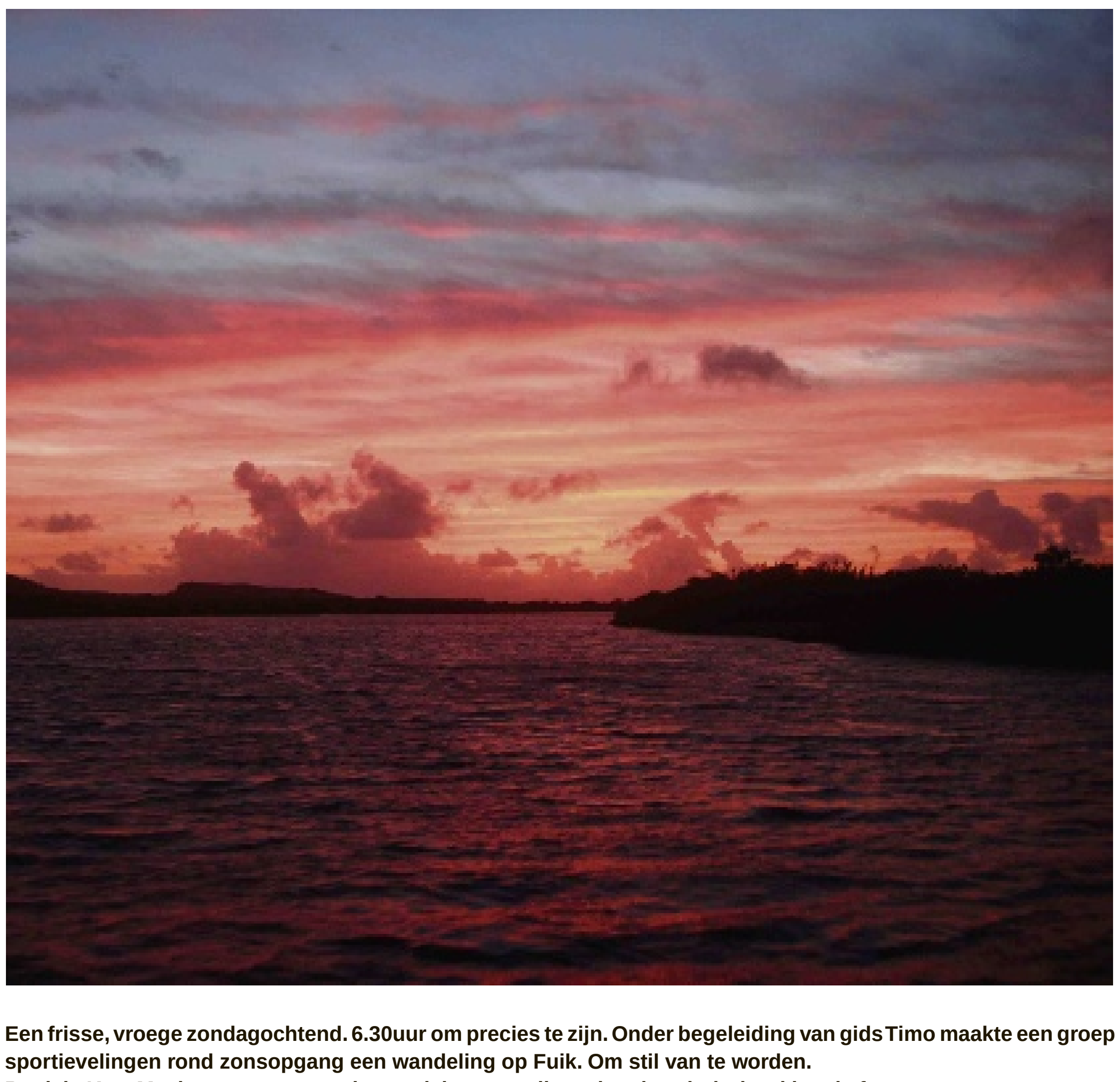

Een frisse, vroege zondagochtend. 6.30uur om precies te zijn. Onder begeleiding van gids Timo maakte een groep sportievelingen rond zonsopgang een wandeling op Fuik. Om stil van te worden.
Patricia Kort-Mesker was een van de wandelaars en zij maakte deze indrukwekkende foto.

Heeft u ook een mooie foto? Stuur hem naar napa@amigoe.com

Thuis

Poetsen

Monique Casimiri

Mijn huis is te groot. Ik heb te veel kamers en ruimtes. Heerlijk om alle spullen op te kunnen ruimen, maar om het schoon te houden. Wat een werk.

Tijdens de verbouwing viel het wel mee. Ik vroeg mij weleens af, hoe kan het toch dat we het huis ondanks de verbouwing toch nog redelijk schoon houden? Makkelijk. Er waren een heleboel kamers niet klaar, die lagen in puin, daar hoefde niet gepoetst te worden.

Geleidelijk aan werden ruimtes afgemaakt en kwamen er dus kamers bij die klaar waren. En kamers die klaar zijn, moeten ook schoongemaakt worden. Nu ben ik heel goed in de Franse slag, dus zo op het eerste oog lijkt het heel wat bij ons, maar trek geen bank opzij of een kastje van zijn plek. Daar komen de stofzuiger en de dweil bij lange na niet genoeg.

Gelukkig ben ik niet zo'n huisvrouw die de hele dag door poetst. Ik heb een tante waar het altijd spik en span is. Zelfs de draadjes van het Perzisch tapijt worden met een vegertje recht geveegd als de hond ze wat verschoven heeft. Zo wil ik niet zijn, maar iets meer dan nu zou wel mogen.

Op Curaçao hadden we altijd iemand die kwam poetsen. Meestal hele fijne dames, maar soms ook verschrikkingen. We hebben het wel meegemaakt hoor. Van abortussen die op ons toilet zijn gepleegd en diefstal tot van die types die ineens gingen moederen over je, terwijl je al achttien bent en al moeite genoeg hebt met je eigen moeder die natuurlijk ook nog moedert.

Maar zoals gezegd, ook hele fijne dames. Die kakkerlakken achterna zaten voor je, die zelfs de tienerkamer wel schoon wilden maken.

Nu overwegen wij ook een mevrouw in huis te nemen die hier komt poetsen. Maar hoe pak je zoiets aan? De grootste vraag is natuurlijk, wie is er te vertrouwen? Hier adverteren de dames niet in de krant. Hier hangen ze een kaartje op in de supermarkt waarop ze kenbaar maken dat ze willen komen poetsen. Ik heb meerdere keren zo'n kaartje meegenomen, maar nooit gebeld. Te veel twijfels had ik.

Liever heb ik iemand die al bij een ander poetst. Die al bekend is, dat ze te vertrouwen is, maar de mensen die ik ken die een poetsmevrouw hebben zijn allemaal niet tevreden over haar. Ze poetst niet goed genoeg, ze maakt zich er gemakkelijk van af, soms denk ik dat ik wel eens iets mis, ze belt de halve tijd, ze rookt stiekem in mijn huis, ze gaat eerder weg dan de afgesproken tijd. Kijk, die mensen wil ik dus niet bij mij over de vloer hebben.

En zo komt het dat ik nog steeds niemand heb om te poetsen bij ons thuis. Dat ik het zelf doe. Met de Franse slag, dus als u op bezoek komt, dan bent u van harte welkom, als u maar niet de bank een andere plek in de kamer wilt geven. Dan krijgt u er in de hand een stofzuiger en dweil bij.

‘Van oneindig meerder belang?’

Bonaire en de West-Indische Compagnie (2)

Wie de bekende historische werken over Bonaire doorneemt, treft daarin maar weinig informatie aan over economische initiatieven en sociale ontwikkelingen op Bonaire in de achttiende eeuw. Aan het eind van de achttiende eeuw oordeelde de Commissie Sontag Bonaire ‘van oneindig meerder belang’ (voor Curaçao en voor Nederland) dan Aruba. Toch kwam al vroeg in de negentiende eeuw de kolonisatie van Aruba op gang, terwijl Bonaire tot 1868 een landsrancho bleef. De vraag is waarom? We pakken de draad op bij de eilandsopname van 1767.

Tekst: Luc Alofs

Het aantal compagniesslaven op Bonaire in het derde kwart van de eeuw is onduidelijk. Het is wel bekend dat zij in september 1759 uit protest het werk neerlegden. De actie was in zoverre succesvol dat waarnemend directeur Rodier hen een betere behandeling in het vooruitzicht stelde. Het aantal slaven anno 1767 zal wel onbekend blijven, want in de bevolkingsopname wordt dit niet vermeld. Wel lezen we in de opname de namen van een aantal slaven.

Notitie van de volgende Cabrieten die de Edele Comp. Slaaven, alhier op het Eiijland Bonayre hebben als volgt.
1 Craal bij een negerin Grasie Criool, zijnde een hoender wagster van 113 cabrieten van de volgende slaaven; als Grasie Criool / Juan Pedro van Frans / Maria Magdalena van Grasie Criool / Claas Chiabie / Louis bomba / Apolo / Amenencia Busaal / America van francisco / Prinsje / Amor / Anna Ma van Cristina / Claasje busaal / Juantje Claas / Djeck / Pieter van Cicilia van frans.

1 Craal Bij Francisca Indianin van 117 Cabrieten, van de volgende als Philipie van Dominga Maskaya / Sablica van Janga / Joseph van frans / Dominga foluba / Pedro van Janga / Anna Ma foluba / Juantje boeij / Juantja van Lucia Gordo / Prinsje / Anthonij Curaçao / Martha Domakas. e, / rijna van Ma Criool, Marco van Janga / Theresa van Dominga Makaija.

Slaven ontvingen voedsel van de compagnie, want kunuku’s bezaten zij niet. Wel hielden zij kabrieten. Op twee plaatsen werden die in gezamenlijke koralen gehouden. Eén koraal stond onder toezicht van slavin en hoender wagster Grasie Criool en een andere onder dat van Indianin Francisca. In de koraal van Grasie Criool liepen 113 geiten van vijftien slaven, die gemiddeld goed waren voor zeven à acht geiten. Bij Francisca Indianin graasden 117 geiten van 14 slaven, ofwel gemiddeld ruim acht beesten.

Bonaire tekent zich af als een verwaarloosd satellieteiland waar compagniesbedienden, vrije Bonaireanen en een niet exact bekend aantal slaven met en naast elkaar leefden. Opvallend zijn achternamen van compagniesbedienden zoals Dael en Nicolaas die nog altijd op Bonaire voorkomen. Anderen, zoals Kock, Bislick, Raaven en Boekhoudt schoten naderhand wortel op Aruba. Ook onder de vrije Bonaireanen zien we namen die nog altijd als Bonaireaans te boek staan, zoals Martijn, Nicolaas en Winklaar, terwijl Semeleris op Aruba voorkomt als Semeleer. Onder slaven zien we vertrouwde namen: Frans, Cicilia, Janga en Domakase. Namen als criool, busaal, foluba verwijzen naar raciale categorieën met een Afrikaanse component. Hoe het stond met de opbrengsten van Bonaire blijft onduidelijk en hoe renbabel het bezit van Bonaire was, bleef lange tijd onzeker, niet alleen voor historici nu, maar destijds al voor de bestuurders van de WIC in Nederland.

Commissie Sontag: 1794

Per 1 januari 1792 hield de WIC op te bestaan en de Nederlandse overheid stelde het bestuur in handen van de De Raad van Koloniën. Het was bekend dat het niet goed ging met de kolonie. De drie eilanden leverden in 1780 een verlies van niet minder dan fl. 72.000 op. In 1791 schreven Van Grovestin en Boeij een alarmerend rapport over de staat van het bestuur, de sociale onrust en de kwijnende economie van Curaçao. De Raad van Koloniën gaf de drieledige commissie Sontag opdracht om de situatie overzee grondig te onderzoeken en verbeterplannen op te stellen. Voorzitter J.C. Sontag is vooralsnog een onbekende in de Antilliaanse historiografie, Jan Jacob Beaujon was Boekhouder-Generaal van Curaçao en P.B. van Starckenborgh was eilandssecretaris. Het rapport dat zij schreven is zonder meer het belangrijkste document over de kolonie in de tweede helft van de achttiende eeuw. Het telt maar liefst 250 pagina’s en is vele malen uitgebreider dan dat van Grovestin en Boeij. De commissie oordeelde dat Bonaire in vergelijking met Aruba ‘van oneindig meerder belang’ was en dat bleek wel uit de aandacht die men aan de eilanden besteedde. Aruba werd in één pagina afgedaan; Bonaire verkreeg er 23! (5).

Tot dan toe geschiedde de zoutwinning en de houtkap door slaven, landbouw door indianen en gecouleurden. Blanke ingezetenen waren er volgens de commissie niet en vrije handel was verboden. Tussen 1782 en 1791 bracht het eiland 9.462 pesos op. Niet eens veel meer dan Aruba, waar de opbrengst 6.882 pesos bedroeg. Hoe de inkomsten tot stand kwamen is niet opgegeven. In 1786 en 1787 werd aan Bonaire 48.279 pesos verdiend. In vijf andere jaren bracht het in het geheel niets op: geen zout, geen vee, geen hout!

De commissie vond dat de compagnie in de exploitatie van Bonaire had gefaald. Er lagen immers mogelijkheden in het kappen van verf-, timmer- en brandhout en ook in de landbouw. Klein Bonaire was een natuurlijke geitenkoraal. De zoutpan noemde men ‘overheerlijk’. Men schreef het falen toe aan de Nederlandse onbekendheid met Bonaire en het gebrek aan initiatief onder de lokale compagniesbedienden. Die hadden de mogelijkheden van Bonaire zelfs uit gemakzucht verzwegen.

De commissie wilde Bonaire beter benutten en particuliere landbouwers toelaten. Handel zou slechts via Curaçao kunnen plaatsvinden. Bonaire ontwikkelen kon gunstig zijn, maar het eiland moest aan Curaçao ondergeschikt blijven. Er moest een actieve Commandeur komen, een vice-Commandeur die over de zoutpannen en kalkovens waakte, een Factoor om op de veefok toe te zien en een Baas ten behoeve van de houtkap en het toezicht op de resterende slaven. Ook moest er een militaire post komen met een bezetting van maar liefst 31 man. Zij werden belast met de defensie en het bestrijden van de smokkelhandel. Ook moesten zij de rust tussen indianen, negers en blanke kolonisten garanderen. Deze investeringen wilde men bekostigen uit bezuigingen op nutteloze uitgaven en door het afschaffen van de overtollige slavenmacht, waarbij men voor Bonaire een aantal van 300 compagniesslaven noemde.

Het voorstel overtrof alle eerdere ontwikkelingsplannen in omvang, verwachting en ook in kosten. Het plan kwam niet van de grond. In 1795 werd de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden door Napeleons legers onder de voet gelopen. De Bataafsche Republiek kwam tot stand en de patriotten kwamen aan de macht. Hoewel hun idealen zich tegen het kolonialisme keerden, richtten zij hun aandacht niet op de hervorming van het koloniale stelsel. Bovendien nam Groot-Brittannië de Benedenwindse eilanden in. Tussen 1801 en 1803 en tussen 1806 en 1816 stonden de eilanden onder Brits bestuur. De nieuwe machthebbers verhuurden het eiland vanaf 1810 aan een onbekend gebleven huurder, die er vrij de houtkap bedreef.

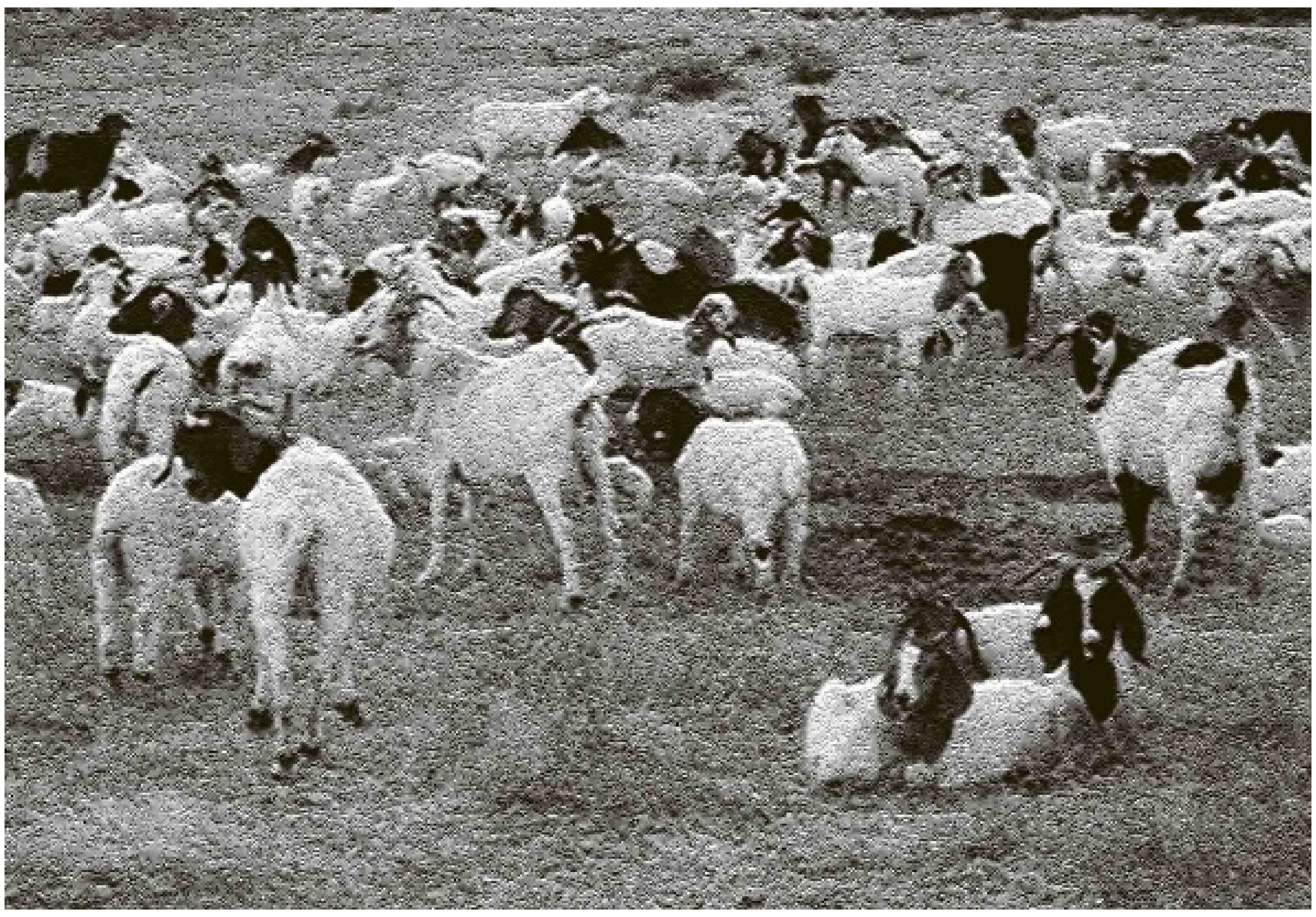

Boneiru 1816

In 1816 keerden de eilanden terug in Nederlandse handen. Bonaire werd in verwaarloosde staat aangetroffen. Er woonden 1135 personen, waaronder 306 landsslaven en 829 ‘ingezetenen’, nakomelingen van bestuurders, indianen en militairen. Hiervan waren er 137 blank; zij waren op 18 na op het eiland geboren. De zoutpannen waren vervallen en het brandhout was grotendeels verdwenen als gevolg van wat we nu ‘roofbouw’ noemen. Een commissie van overname raadde aan om de verhuring te staken en de ezelteelt en zoutwinning ter hand te nemen. Exploitatie zou immers even goed het gouvernement ten goede kunnen komen. In navolging van de rapporteurs keerde de bestuursraad op Curaçao - de zogenaamde Raad van Policie (niet te verwarren met de latere Raden op de eilanden buiten Curaçao) - zich op 5 maart en 27 juni 1816 inderdaad tegen de verhuur. Het gouvernement zou ‘zoo veel mogelijk van de landbouw, de ezelteelt, de zoutpannen, het kalkbranden en het hout aldaar (...) voordeel trekken, terwijl de vrije teelt van vee en andere soorten van dieren aan de ingezetenen van dat eiland tegen betaling van zekere belasting zou kunnen worden toegestaan.’

Doordat vrije vestiging verboden was en de exploitatie van zout, hout en vee door slavenarbeid het meest voordelig was, bestond er geen reden om kolonisten toe te laten. Bonaire werd opnieuw tot gouvernementsplantage verklaard. De Raad van Policie wilde op Bonaire een directeur en een aantal opzigters stationeren die zorg droegen over de zoutwinning, de veeteelt, het branden van kalk, het kappen van brandhout ten behoeve van Curaçao, etc. Ten behoeve van de landsslaven kreeg Bonaire zelfs de beschikking over een landschirurgijn. In haar vergaderingen van 16 februari en 10 augustus 1819 sprak de Raad zich andermaal uit tegen kolonisatie en vrije handel. Aangaande de handel stelde de Raad van Policie ‘dat Bonaire daarvoor niet in aanmerking kwam door zijn ongunstige ligging, en van den vrijen handel voor Aruba, dat reeds smokkelhandel op de Spaansche kust dreef, werd algemeen de doodsteek voor den Curaçaoschen handel verwacht.’

Zodoende kwam niet Bonaire - volgens de commissie Sontag in 1794 ‘van oneindig meerder belang’ - maar Aruba tot ontwikkeling. Daar was de kolonisatie sinds 1754 sluipenderwijs in gang gezet. Rond de eeuwwisseling vervulde de Paardenbaai een steeds belangrijker rol als tussenhaven tussen Curaçao en de vaste wal en in 1823 stond de overheid vrije vestiging toe. Toen er in 1824 ook nog eens goud werd gevonden, was de kolonisatie niet te stoppen. Bonaire daartentegen kreeg in 1823/1824 een nieuw bestuursreglement dat het isolement slechts continueerde.

Noot

Uit het Nationaal Archief, Den Haag:
Noot 5: Archief van de Directie Ad Interim / Raad van Koloniën; toeg. nr. 1.05.02.; inv. nr. 120: Generaal Rapport over Curaçao en onderhoorige Eilanden, in 1794 opgemaakt door J.C. Sontag, ingevolge een resolutie van den R.d.C. dd. 1793, dec. 18, tot verbetering van de Financiele toestand.

Gelezen:

Alofs, L. (1996b) Aruba’s oudste volkstelling, 1767. In Ñapa, 6-1-1996.
(2011) Onderhorigheid en separatisme, koloniaal bestuur en lokale politiek op Aruba, 1816-1955. Leiden, academisch proefschrift.
Goslinga, C. Ch. (1985) The Dutch in the Caribbean and in the Guiana’s, 1680-1791. Assen, Van Gorcum.
Hartog, J. (1957) Bonaire, van Indianen tot toeristen. Aruba, gebr. De Wit.
Haviser, J. (1995) Towards romanticized Amerindian identities among Caribbean peoples; a case study from Bonaire. In N. Whitehead (ed.), Wolves from the Sea. Leiden, KITLV Press.
Jordaan, H. (1997), De eerste slaven op Aruba; het plantage-experiment van 1715. In L. Alofs, W. Rutgers en H.E. Coomans (red.) Arubaans Akkoord (pp. 117-126). Bloemendaal, Stichting Libri Antiyani/Den Haag, Kabinet van de Gevolmachtigde Minister van Aruba.
(1998) Curaçao, een aangewezen oord voor mislukkelingen?; Achtergronden van de Memorie van J.W.C. van Laar. In M. Coomans-Eustatia, H.E. Coomans en T. van der Lee (red.) Breekbare banden; Feiten en vizies over Aruba, Bonaire en Curaçao na de Vrede van Munster 1648-1998. Bloemendaal, Stichting. Libri Antilliani.
Laar, C. van (1998) Memorie van geheyme consideratien. In M. Coomans-Eustatia, H.E. Coomans en T. van der Lee (red.) Breekbare banden; Feiten en vizies over Aruba, Bonaire en Curaçao na de Vrede van Munster 1648-1998 (pp. 53-99) Bloemendaal, Stichting. Libri Antilliani. [oorpr. 1747].

Luc Alofs is cultureel antropoloog en gepromoveerd als historicus. Hij is docent aan het Instituto Pedagogico Arubano en curator van het Museo Historico Aruba. E-mail: alofsaruba@setarnet.aw

Bovenstaande illustatie is afkomstig uit de Collectie Hartog, Biblioteca Nacional Aruba.

Medisch

Microbiota, onze onzichtbare bondgenoten

Ons lichaam bevat meer bacteriën dan cellen en bovendien kunnen we die bacteriën niet missen. Deze verrassende feiten zullen voor de meeste lezers een openbaring zijn en vervolgens zal er bij sommigen onder hen afschuw en ongeloof ontstaan. Dit vraagt natuurlijk om nadere uitleg. In dit artikel zullen we kennis gaan maken met de vele medebewoners van ons lichaam.

Tekst: Hans de Haan

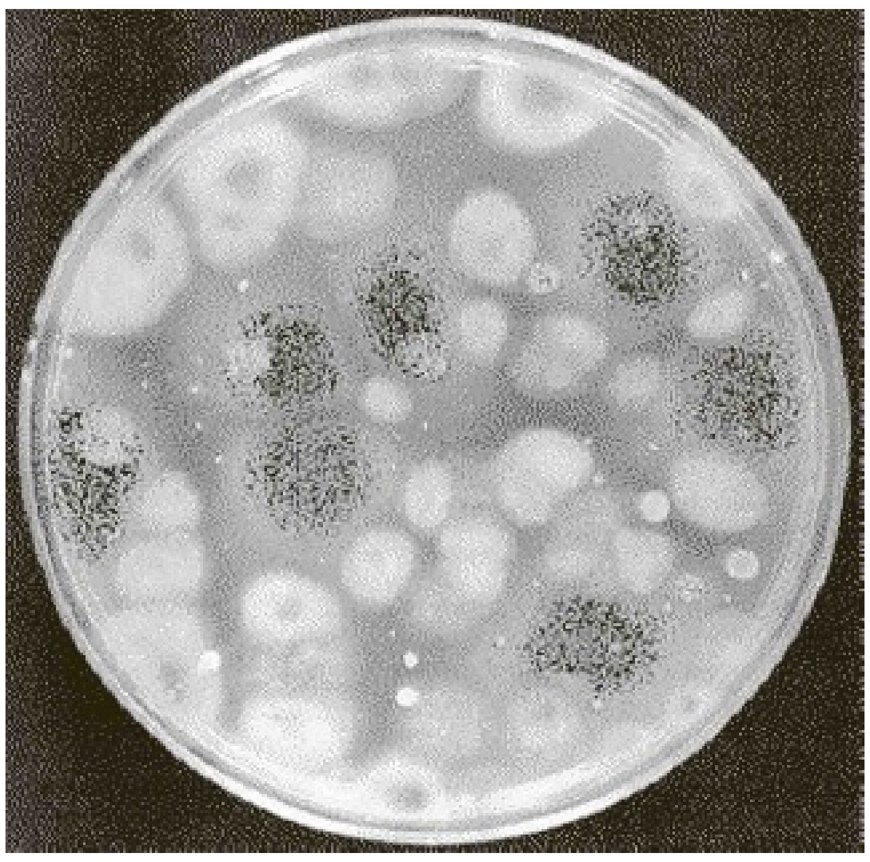

Bacteriekweek

Laten we beginnen met de feiten. Ons lichaam bevat 100 biljoen (1014) cellen en vervolgens een biljard (= 1000 biljoen = 1015) bacteriën, waarvan de meeste - circa 2000 soorten - in de darmen zitten. Al die 'beestjes' die we onbewust met ons meedragen en officieel microbiota worden genoemd, wegen bij elkaar anderhalve kilo. Er bevinden zich ook vele bacteriën in de mond, onder de oksels, op de huid en in de schaamstreek.
Vóór onze geboorte zijn we helemaal steriel, maar als we het geboortekanaal passeren, komen we onvermijdelijk in contact met de fecale en vaginale bacteriën die zich daar bevinden. Dat is dus ons eerste contact met deze micro-organismen op de natuurlijke manier. Als de geboorte via een keizersnede plaatsvindt, zal dit eerste contact op een secundaire wijze tot stand komen.

Andere kijk op bacteriën

We zijn allemaal opgegroeid met de wetenschap dat bacteriën, onzichtbare, enge en gevaarlijke organismen zijn waarvan we ziek kunnen worden. Vervolgens zijn we jarenlang gehersenspoeld door slimme fabrikanten van ontsmettingsmiddelen via suggestieve tv-reclames. In tekenfilmpjes worden bacteriën afgebeeld als akelige wezentjes met een gemene glimlach die met zijn allen klaar staan om de mensheid uit te roeien, maar die gelukkig door een spray of met een veeg met het aangeprezen middel, jammerlijk het leven laten. Het gaat hier echter om onschuldige huishoudbacteriën die zich ophouden op toiletranden, kranen, deurknoppen, geld, tandenborstels en zelfs douchekoppen. Het is natuurlijk goed om thuis hygiënisch te zijn, maar op die plaatsen bevinden zich normaal geen ziekmakende bacteriën.
Er bestaan dus zeer vele soorten bacteriën en ze zijn overal om ons heen - onzichtbaar - aanwezig. De meeste van hen geven geen problemen, sommige soorten (de pathogene) veroorzaken ziekten en de derde groep zijn de nuttige en zelfs onmisbare bacteriën, waar dit artikel over gaat. Het is inmiddels bewezen dat de talrijke bacteriën in onze darmen (darmflora) onze bondgenoten zijn, want ze helpen bij de vertering van ons voedsel, ze spelen een belangrijke rol bij immunologische processen (met betrekking tot afweerreacties) en ze helpen ons zelfs bij de verdediging tegen binnendringende, kwaadwillende beestjes.

Wereldwijd onderzoek

De Engelse onderzoeker Jeremy Nicholson, van het Imperial College in Londen, heeft zich verdiept in deze materie en vastgesteld dat gedurende de eerste twee jaren van ons leven de tijdens de geboorte verkregen bacteriën betrokkken zijn bij het afstellen van onze afweerreacties tegen ziektekiemen. Deze bacteriën leren ons namelijk het verschil tussen gevaarlijke en goedaardige indringers. Dit is van groot belang omdat ons lichaam aan de lopende band micro-organismen binnenkrijgt. De laatste jaren beginnen steeds meer wetenschappers zich te interesseren voor de relatie tussen mensen en bacteriën.
Zo bestudeert Jeffrey Gordon van de Washington University School of Medicine de darmflora van ongeveer 500 personen overal ter wereld, zoals van rijke Amerikanen, indianen in Venezuela en inwoners van Malawi. Hij onderzoekt ook de invloed van het voedingspatroon op de darmbacteriën en maakt daarbij gebruik van steriele muizen die in een afgesloten ruimte leven en nooit in aanraking zijn geweest met micro-organismen. Deze muizen krijgen hetzelfde voedsel te eten als de proefpersonen en worden hierna besmet met bacteriën uit de ontlasting van die personen. Gordon observeert de muizen en doet metingen. We zijn benieuwd naar de resultaten hiervan.
Onderzoek door het J. Craig Venter Institute heeft kortgeleden aangetoond dat patiënten met slokdarmkanker hele andere bacteriën in dit orgaan hebben dan gezonde mensen.
In een artikel dat in januari 2012 in de New England Journal of Medicine verscheen, wordt door Herbert Tilg aandacht besteed aan de eerder aangetoonde interactie tussen zekere bestanddelen in groentes en bepaalde cellen in de darmwand (van lymfefollikels) die betrokken zijn bij afweerreacties waarbij darmbacteriën een belangrijke rol spelen.

Verschil in samenstelling

De geneticus Elhanan Bohrenstein van de Universiteit van Washington heeft vastgesteld
dat de totale hoeveelheid genetische informatie van de meegedragen micro-organismen ongeveer 150 maal groter is dan de informatie van het eigen menselijk DNA. Verder heeft hij gevonden dat erfelijk materiaal van de darmflora tussen groepen personen verschilt. Mensen met ontstekingsziekten in de darmen (ziekte van Crohn en colitis ulcerosa) hebben bijvoorbeeld een sterk afwijkende samenstelling. Ander onderzoek toonde aan dat er in dit opzicht ook verschillen bestaan tussen slanke en dikke mensen. Dit heeft te maken met de aanwezigheid van bepaalde enzymen die betrokken zijn bij de samenstelling ervan, hetgeen erfelijk bepaald is. Ook patiënten met het prikkelbare darmsyndroom (PPS) hebben een andere samenstelling van de darmflora dan gezonde vrijwilligers, zoals werd vastgesteld door Angèle Kerckhoffs die hierop promoveerde op 29 januari 2009 in Utrecht.

Ecologische ramp

De antibiotica, de wondermiddelen tegen bacteriële infecties, hebben helaas één nadeel, ze verstoren op een rigoureuze wijze het ecologische evenwicht in onze darmflora. De Amerikaanse onderzoeker David Relman van de Stanford University heeft hiernaar onderzoek gedaan bij gezonde vrijwilligers. Zij kregen een antibioticumkuur gedurende 5 dagen en het resultaat ervan was dat 30 tot 50 procent van de darmbacteriën werd gedood. Het goede nieuws is dat de darmflora zich gewoonlijk binnen een week herstelt, hoewel niet bij iedereen. Bij sommige mensen kan het maanden duren voordat hun medebewoners weer allemaal terug zijn en het ontlastingspatroon normaal is.

Superorganisme mens

Als we even terugkijken naar de inleiding van dit artikel waarin de aantallen menselijke cellen en bacteriën worden vermeld, moeten we tot de conclusie komen dat in feite slechts 10 procent van alle cellen in ons lichaam afkomstig is van menselijk DNA en dat de rest van ons lichaam bestaat uit microbiota, een menagerie van bacteriën. Voor ons wel een zeer bizarre typering van ons lichaam, maar de wetenschappers die hiermee bezig zijn, beschouwen dit als positief. Deze unieke symbiose van mens en bacteriën wordt zelfs door hen geïnterpreteerd als een superorganisme. We zullen er meer over horen.

Hans de Haan is arts en wetenschapsjournalist. Hij is jarenlang actief geweest op Curaçao als medisch adviseur bij diverse instanties.

Beweging

'Muziek en bewegen'

Muziek is in alle culturen over de hele wereld van oudsher aanwezig, het lijkt verweven te zijn met het menselijke bestaan. De oudste archeologische voorwerpen zijn muziekinstrumenten! Muziek wordt op allerlei manieren gebruikt: sociaal, om emoties te uiten of om te motiveren. Winkelbezoekers worden door middel van muziek gemanipuleerd langzamer te lopen. Muziek zou zelfs invloed hebben op de intelligentie.

Tekst: CVF

Muziek en het brein

Als fysiotherapeuten maken we veel gebruik van de plasticiteit (vervormbaarheid) van het lichaam. Het brein is, van alle organen in het lichaam, het beste in staat om zich aan te passen aan prikkels van buitenaf. Die aanpassingen, van het brein of na fysiotherapie, leiden tot structurele veranderingen. Om de invloed van muziek op het brein te bevatten is het nodig om eerst de werking van het brein onder de loep te nemen. Kijkend naar de verschillende signalen die het brein moet verwerken, zijn er verschillende centra in het brein met hun eigen taak. Gehoor, visus, geheugen, motorisch. Een centrum kan op één plek in het brein liggen of verspreid over verschillende locaties. Elk centrum verwerkt maar één soort signaal, heeft een taak, heeft zijn eigen 'taal'. Die centra beïnvloeden elkaar niet, in die zin dat iemand die heel goed kan horen ook automatisch heel ver of goed ziet. Het bijzondere van muziek is dat het een aanspraak op verschillende centra tegelijkertijd doet. Het stemt die centra daardoor op elkaar af en laat ze samenwerken. Voor die synchronisatie van die verschillende centra, met elk hun functie en 'taal', is communicatie noodzakelijk en ontstaat er als het ware een abstracte taal. Een definitie van bewustzijn zou het vermogen tot abstraheren en integreren van informatie kunnen zijn. Hoe groter dat vermogen hoe beter het gedrag afgestemd kan worden op de omgeving. Muziek kan aan dat abstraherend vermogen een grote bijdrage leveren.

Muziek en taal

Het inhouden van de adem is een aan de mens voorbehouden eigenschap, die het ontstaan van taal mogelijk heeft gemaakt. Uit onderzoek blijkt dat baby's als eerste het ritmische aspect van een taal onder de knie hebben. Het gebrabbel is een ritmische oefening! Ook voor volwassenen heeft het ritme van de taal een toegevoegde waarde, van de staalharde staccato bij boosheid tot een fluwelen legato bij verleiding. Taal is als muziek; de vraag rijst: wat was er eerder, muziek of taal? Wetenschappelijk moet er nog veel onderzoek worden gedaan om die vraag goed te kunnen beantwoorden. Maar met het vormen van klanken kan je muziek maken en effen je de weg naar een talig gebruik van die klanken. Baby's doorlopen dezelfde route, van klanken naar woorden.

Sociale muziek

Bij muzikanten is de brug tussen de twee hersenhelften dikker dan bij niet-muzikanten. Muzikanten lijken hun brein completer te gebruiken. Op microniveau brengt muziek de verschillende hersencentra samen tot één geheel, op macroniveau stemt muziek de verschillende bandleden/muziekinstrumenten ook op elkaar af. Daar komt natuurlijk het samenspel tussen de band en het publiek nog bij. Dansen past natuurlijk uitstekend in deze opsomming. Sommige wetenschappers zien daar ook het grootste effect van muziek; het bijeenbrengen en afstemmen van groepen. Hetgeen bijdraagt aan sociale verwantschap.

Het publiek en muziek

Kijkend naar kinderen zie je hoe groot het effect van muziek kan zijn, ze zingen en bewegen mee. Muziek is dan een totaalervaring. In de loop der tijd zijn er ook stromingen ontstaan waar er meer sprake is van een cerebrale aangelegenheid; muziek wordt dan eerder geanalyseerd dan ervaren. De theorie dat het luisteren - het oor heeft meer dan 30.000 zenuwuiteinden - naar Mozarts sonate K488 invloed heeft op de intelligentie, is gedeeltelijk waar. Het blijkt het ruimtelijk inzicht tijdelijk - gedurende 10 minuten - te verbeteren.

Musiceren

Het blijvende effect van muziek ontstaat als je muziek maakt. Uit onderzoek blijkt dat indien kinderen vanaf een jaar of zes, zeven met muziek maken beginnen de grootste effecten te verwachten zijn. Dat effect is wel direct gerelateerd aan het aantal muziekuren dat er gemaakt wordt.

Ritmische instrumenten hebben meer effect op het mathematische vermogen dan andere muziekinstrumenten of zingen.

De rubriek 'Beweging' verschijnt om de week in de Ñapa en wordt verzorgd door de Curaçaose Vereniging van Fysiotherapeuten. Meer informatie: www.fysiotherapiecuracao.com of email info@fysiotherapiecuracao.com.

Verzorging

Zon niet goed voor acne

Het is een fabeltje dat zonlicht een gunstige invloed zou hebben op acne. Integendeel, na een mogelijke tijdelijke verbetering volgt meestal een nieuwe uitbraak, en tijdens een acne-behandeling wordt de huid een stuk gevoeliger voor zonlicht. Dat zegt dermato-cosmetologe Vera Rogiers van de Vrije Universiteit Brussel. Wie toch in de zon moet komen, kan dus maar het beste een crème met een zeer hoge UV-bescherming gebruiken.

Acne is een chronisch huidprobleem dat vooral voorkomt bij jongeren in de puberteit met als symptomen een glimmend gezicht, glimmende rug en decolleté, zwarte puntjes en puistjes. Het wordt veroorzaakt door een samenspel van vier belangrijke factoren: een verhoogde talg- of sebumafscheiding onder invloed van mannelijke hormonen; een verhoogde verhoorning van de huidcellen in het bovenste deel van het haarzakje waardoor de huidschilfers trager loskomen; bacteriën in de acne-propjes die irriterende stoffen doen ontstaan en ontstekingen die leiden tot pukkels, puistjes en cysten.

De meest eenvoudige vormen van acne worden behandeld met medische gels en crèmes, die vooral benzoylperoxide, vitamine A-zuur, antibiotica, azaleïnezuur, adapalene of alfahydroxyzuren bevatten. Pas bij meer ernstige vormen schakelt men over op pillen die vooral antibiotica bevatten, anti-androgenen en vitamine A-zuurderivaten.
Acne kan niet worden genezen door het gebruik van cosmetica, maar een goede huidverzorging naast de medische behandeling is wel zeer belangrijk. Zo dient de huid gereinigd te worden met een lotion of gel met een huideigen tot neutrale pH (5 tot 7), en kan men de huid hydrateren met een niet-comedogene crème of gel. Alcoholische oplossingen en lotions met meer dan 15 procent alcohol zijn uit den boze omdat ze erg irriterend en uitdrogend zijn.

Volgens Vera Rogiers doen er heel wat fabeltjes de ronde over acne. Zo klopt het bijvoorbeeld helemaal niet dat vette voeding zoals chocolade en frietjes acne zouden veroorzaken, en is een acne-huid helemaal geen vuile huid. Rogiers benadrukt ook dat er geen snelle wonderbehandelingen bestaan: alle behandelingen moeten minstens drie tot zes maanden trouw gevolgd worden alvorens er zichtbare verbetering optreedt. Bij de aanvang van een behandeling kan de acne zelfs tijdelijk even verergeren. Geduld is dus een absolute noodzaak. Maar het grootste misverstand is ongetwijfeld de idee dat zonlicht een gunstig effect zou hebben tegen acne. Uit de zon blijven is de boodschap, want ook al treedt er tijdelijk mogelijk een verbetering op, dan wordt die nadien gevolgd door een nieuwe uitbraak. Bovendien wordt de huid gevoeliger voor zonlicht wanneer ze behandeld wordt met vitamine A. Mensen met acne die toch in de zon moeten zijn, kunnen dus maar het beste een beschermende crème gebruiken met een zeer hoge UV-filter.

Fina Dance Art School

‘Dansen is leven, leven is dansen’

Een carrière in de danswereld, het is niet voor velen weggelegd. Uiteraard zijn talent en passie hier voorwaarden voor, maar de zware fysieke belasting, onregelmatige tijden en de onzekerheid zijn de zekerheden van het vak. Maar leg het voor aan de dansers zelf en ze zullen allen antwoorden dat het dit allemaal waard is. Alsof elke cel in hun lichaam moet dansen, alsof ze niet anders kunnen, nemen ze het voor lief en kiezen ze ervoor om te doen wat ze het allerliefste doen: dansen.

Josefina ‘Fina’ Ferreira en Melanie Cardose.

Tekst: Lisette Keus Foto’s: Ken Wong

Fina Dance Art School leidt al jaar en dag nieuwe dansers op en begeleidt jonge talenten in de wereld van het dansen. Al vaker reisden studenten van de academy af naar Nederland en andere plekken om hun dromen na te jagen, en niet zonder succes. Volgende week gaan er maar liefst vier studenten van de dansschool naar Nederland voor audities voor de grotere dansacademies. Ze staan pas aan het begin van alles, maar hebben ook stuk voor stuk heel wat moves moeten doen om hier te komen. Maar tot nu toe is het het allemaal waard geweest vinden ze, want een leven als danser is onzeker, maar zeker is dat ze willen dansen.

Josefina Ferreira

Josefina Ferreira is de Godmother van de jonge talenten. In 1983 kwam zij na haar dansopleiding in Nederland weer terug op het eiland en richtte samen met Shirley Heningen de Fina Dance Art School op. Maar omdat ze net van de schoolplanken kwamen en de drang naar performen nog niet over was, richtten ze niet lang daarna ook een dans company op met getalenteerde dansers van de dansschool. Vele malen traden ze op, vele talenten passeerden de revue; Ferreira en Heningen dansten door het leven. Tot Heningen in de jaren 90 ziek werd en uiteindelijk overleed. Een klap voor Ferreira, een klap voor de school. Maar zoals Heningen het had gewild, de show must go on, dus zette Ferreira door.

“Ik praat met de kinderen, ik probeer de talenten te ontdekken en eruit te halen wat er in zit. Curaçao heeft een danslustig volk, creatief. Ik vind het jammer dat we zo weinig aan dit soort ontwikkeling doen op scholen. Je moet kinderen uitdagen, hen in hun kwaliteiten laten uitblinken en hen de competitie met zichzelf laten aangaan. Dat is waar je beter van wordt.”

Justin Brown

Hij is 17 jaar en danst pas 2,5 jaar, waarvan 1,5 jaar bij Fina. “Over de bewegingen die je moet maken denk je niet na. Je voelt de muziek en je gaat mee. Dat vind ik ook het leukste aan dansen; je gedachten uitzetten.”

Brown: “Mijn stijl kan ik omschrijven als een beetje jazz, beetje hiphop, contemporary, freestyle. Maar ik doe klassiek ballet, modern en jazz. In maart ga ik naar Nederland voor audities, nu ben ik hard bezig met de voorbereidingen. Ik ben mijn eigen dansen, solo, aan het maken, elke dag trainen. Hier bij Fina, maar ik train ook thuis, spieren stretchen en bewegingen oefenen. Ik ben niet echt bang, maar vind het allemaal wel heel spannend om audities te doen. Mijn droom is om uiteindelijk naar Californië te gaan, mee op tournees van popartiesten, dus ik zal het wel vaker moeten doen. Dansen is wat ik wil doen.”

Alle vier de talenten die naar Nederland gaan zeggen hetzelfde over dansen; ze hebben het gevoel dat ze het moeten doen.

“Mijn ouders steunen me nu wel, maar vroeger waren ze er eigenlijk een beetje op tegen. Een carrière maken in de danswereld is niet gemakkelijk. Maar nu steunen ze me. Net als mijn vrienden, iedereen motiveert me heel erg. De meeste van hen kiezen voor een studie die meer safe is of waar ze veel geld mee kunnen gaan verdienen. Iedereen vraagt me ook wat mijn back-up plan is. Dat heb ik ook wel: archeologie in Leiden. Lijkt me ook leuk, maar liever dansen!”

Marie Cristine Rigaud

Van kleins af aan roept ze al in de spotlights te willen staan en van kleins af aan doet ze dat dus al; Marie Cristine Rigaud. Ze werd in 2011 verkozen tot Miss Playa Mundial, ze was Queen van het Royalty Carnaval en als bellydanser treedt ze wekelijks op bij Little Sook. Daarnaast geeft ze ook nog Zumbales, doet ze eindexamen V6 en traint ze dagelijks.

“Ik wil gewoon performen. Het is eigenlijk een beetje mijn manier van communiceren. Als ik moet praten voor een grote groep word ik nerveus. Maar met mijn lichaam kan ik me uiten. Als je je dans goed kent, transformeer je in een andere persoon. Je gaat in een rol.”

Rigaud vertelt welke stijlen ze het liefst danst, duidelijk een afspiegeling van haar persoonlijkheid. ”Ik ben begonnen met flamenco. Echt een dans met passie, een karakterdans. Maar ik vind jazz ook heel leuk, dat is meer show. En modern; meer met losse bewegingen beelden creëren en je verhaal vertellen. Modern is een wat softere stijl.”
Dat ze van show houdt viel meteen op. Maar waarom kiest ze dan niet voor het land dat die show ongeveer uitvond, het land met de zogenaamde oneindige mogelijkheden, Amerika?

“Ik ben half Arabisch, half Frans en voel me daardoor meer aangetrokken tot Europa dan tot Amerika. Daarom heb ik er ook voor gekozen om in Nederland mijn opleiding te gaan doen. En ik heb inderdaad al veel gedaan, maar ik heb een beetje het idee dat ik alles al heb gedaan hier. Ik heb nog meer ambities en wil verder, ik wil beter worden. Je moet altijd blijven leren om daar te komen waar je wilt komen. En voor mij is dat bekend worden.

Mijn ouders steunen me in alles en mijn vriendinnen ook. Al heb ik het wel zo druk dat ik weinig echt goede vriendinnen heb. Maar dat is niet erg, ik weet waar ik het voor doe. In mijn leven draait het allemaal om dansen. Life is dancing.”

Quincio Brown

Brown komt uit een heel andere tak van sport voordat hij met dansen begon. Vanaf zijn tiende was hij een fanatieke turner en had er nooit over nagedacht om te gaan dansen. Tot zijn beste vriendinnetje Melanie hem min of meer voorstelde om te gaan dansen. De sprong van turnen naar dansen was uiteindelijk niet een vreemde, want met de basis van het turnen pikte Brown het meteen op.

“Ik dans nu zo'n vier à vijf jaar en train zo'n vier à vijf uur per dag. Voor mij is het wel spannend, want dit is het laatste jaar dat ik audities mag doen voor de academies, de grens ligt bij 24 jaar. Dat ik zo oud ben komt omdat ik hiervoor een andere opleiding heb gedaan, hbo juridisch medewerker. Eigenlijk moest dit van mijn ouders, ze wilden dat ik een back-up heb. Maar nu zien ze dat ik er heel serieus in ben. Tijdens die opleiding heb ik steeds in mijn achterhoofd gehouden dat als ik klaar was, ik kon gaan doen wat ik echt wilde doen. Vorig jaar heb ik een jaar in Miami gezeten, maar toen raakte ik geblesseerd. Ik heb een heupslijtage en hoop dus echt dat dat goed gaat. Uiteindelijk wil ik de uitvoerende kant op en dan het liefst klassiek ballet. Maar de markt is heel specifiek en dus is het heel moeilijk om erbij te komen. Daarbij ben ik ook nog eens best kort van postuur, maar ik ga ervoor. Soms moet Fina me ook waarschuwen dat ik me niet overbelast, dat moet ik echt nog wel leren, mijn grenzen weten en rust nemen. Maar ik heb gewoon altijd zin om te dansen en als ik thuis zit voel ik me slecht. Ik heb ook echt helemaal niet het idee dat ik dingen heb moeten opgeven voor dansen. Dansen geeft me een kick, ik voel me er lekker door. Ook de adrenaline-rush bij opvoeringen, ik houd van die zenuwen. Ik houd gewoon heel erg van dansen en ga alles op alles zetten tijdens de audities. Ik heb nog één kans.”

Melanie Cardose

Melanie Cardose danst het langst van allemaal, drie was ze pas toen ze begon met ballet, ze is nu 22 jaar. Daarna ging ze over op jazz, tap en modern. Ze werkt momenteel als baliemedewerker bij de dansschool en ze geeft danslessen aan kleuters.

“De dansschool is nu een beetje mijn huis en Fina is een soort van tweede moeder voor me. Fina heeft me veel kansen gegeven en veel geleerd en daar ben ik haar heel erg dankbaar voor. Dat ik nu hier werk bijvoorbeeld is echt een goede opportunity geweest voor me, ik doe ervaring op en ook op andere gebieden leer ik veel. In Nederland ga ik audities doen voor de opleiding van dansdocent. Ten eerste omdat ik dan wat heb om op terug te vallen, maar ook omdat ik het heel leuk vind. Ik heb zelf best wel een struggle gehad met mijn ouders, ze zagen dansen als hobby en niet als beroep. Ik heb dus eerst een andere opleiding gedaan, maar ik deed toen ook mee met een musical en spijbelde om te kunnen trainen. Die hele opleiding maakte me ook een beetje gedeprimeerd, ik kon het gewoon niet en wilde dansen. Als dansdocent kan ik kinderen hierin begeleiden, ik kan hen coachen, want er zijn heel veel mensen die hetzelfde denken als mijn ouders. Ik heb gemerkt dat praten helpt. Wel heeft het mij ook weer sterker gemaakt en weet ik precies wat ik wel en niet wil. Na mijn opleiding wil ik overigens wel eerst nog een paar jaar zelf optreden, ooit treed ik op ergens in Amerika tijdens een grote show. Maar daarna wil ik als dansdocent verder, ik herken ook talent in kinderen en het lijkt me heel leuk kinderen verder te helpen in het dansen. Hen te begeleiden in wat ik heb meegemaakt en hen stimuleren to follow their dreams.”

Justin Brown en Quincio Brown.

Linksvoor Marie Christine Rigaud.

Schaakhistorie

Zalm versus Karpov en Smyslov

Het is 8 juni 1974 en op het programma staat de tweede voorronde van de schaakolympiade in Nice. Die Olympiade werd nog gespeeld in voorrondegroepen van 9 of 10 landen, waarna er een herindeling volgde aan de hand van de resultaten van de voorronden. In de hoofdgroep werd vervolgens gespeeld om de medailles.

Tekst: Alex Roose

Nederland speelt die Olympiade met onder anderen Jan Timman en Genna Sosonko die beiden tot de wereldtop zouden doordringen. Het Antilliaanse team op deze Olympiade bestaat uit de Curaçaose schakers Harro Weiland, Norman Zalm, Johan van Loon, Charles Fernan, Oswald Rigaud en de Arubaan Willem (Wéwé) Croes. In voorrondegroep 1 staat een wedstrijd op het programma, die in de huidige tijd onmogelijk zou zijn: de Nederlandse Antillen tegen de Sovjet-Unie!

De Sovjets treden op bord 1 aan met de 23-jarige aanstaande wereldkampioen Anatoly Karpov; samen met zijn teamgenoten Korchnoi, Petrosian en Kuzmin moet hij het klusje klaren, terwijl Spasski en Tal voor deze strijd blijkbaar niet sterk genoeg worden geacht, zij staan vandaag reserve. Onze landgenoten treden aan met vier goede clubschakers: aan bord 1 speelt vandaag de Antilliaanse kampioen, de 36-jarige bij de Landsradiodienst werkzame telexist Norman Zalm, terwijl de andere borden bezet worden door Fernan, Croes en Rigaud.

Het Antilliaanse team zal een sterkte gehad hebben van gemiddeld ongeveer 700 à 800 ELO-punten minder dan de tegenstander, hetgeen vrij vertaald betekent dat de kans op het winnen van de hoofdprijs van de landsloterij groter is dan het behalen van een remise in deze strijd. Zalm bereidt zich voor met de gedachte dat Karpov nog nooit tegen een Antilliaan heeft gespeeld, laat staan dat Karpov ooit een partij van een Antilliaan had gewonnen. De voorbereiding van Karpov is ook anno 2012 onbekend, maar zal ongetwijfeld overheerst zijn door het thema onderschatting.

De partij begint zonder dat er veel toeschouwers in de confrontatie NA-SU geïnteresseerd zijn, maar dat verandert na Zalms negende zet, Db3. Karpov verzinkt in diep gepeins. 5 Minuten, 15 minuten, 25 minuten. Het begint langzaam door te dringen in de speelhal dat er iets bijzonders staat te gebeuren bij één van de Sovjetborden. De toeschouwers stromen toe en Karpov blijft peinzen, 35 minuten, 45 minuten. Pas na een uur denken is Karpov er uit: Loper b4 trekt zich terug naar e7. Onrust bij het Sovjetteam, wat staat hier te gebeuren? Staat Karpov slecht of ziet hij spoken? Wie is die Zalm en hoe kan het dat hij steeds de beste zet uit de hoge hoed tovert?

Rond de 16e zet besluit de niet-spelende oud-wereldkampioen Vassily Smyslov het Sovjetteam een handje te helpen en treedt binnen de afrastering. Wie doet hem wat in dit 'no go'-gebied, hij is immers voormalig wereldkampioen? De slechtziende Smyslov, brilsterkte min 12 of iets dergelijks, begint het notatieformulier van Zalm uitvoerig te bestuderen en doet dit van dermate dichtbij dat daarmee het zicht van Zalm op het bord gedeeltelijk ontnomen wordt. De partij gaat verder, maar Zalm raakt door het groeiend aantal toeschouwers en de actie van Smyslov wel uit zijn trance. Zijn 20e zet is niet goed en leidt het verval in, maar tot die zet geeft het in 1974 nog ongeboren computerprogramma Fritz9 een voordeel aan voor onze onverschrokken amateur.

Na Karpovs 27e zet is het uit en moet Zalm opgeven. De trance is voorbij en hij is een illusie armer. Nog datzelfde jaar bezoekt Genna Sosonko Curaçao en hij wordt aan Zalm voorgesteld. "Aha", was Genna's reactie, "de Zalm die Karpov zo in de problemen heeft gebracht."

Het is 10 augustus 2010, 36 jaar na het gebeuren in Nice. Oud-wereldkampioen Karpov is op verkiezingstournee in de Cariben en bezoekt onder meer Curaçao. Norman Zalm is helaas verhinderd, maar dochter Gilda is er wel en poseert samen met Karpov en de zojuist door Karpov gesigneerde foto uit 1974.

Het idee om dit verhaal op schrift te zetten ontstond pas nadat Karpov Curaçao weer verlaten had. Dat was jammer, want dit verhaal is niet 'af' zonder Karpovs herinneringen te implementeren. Een oud-wereldkampioen traceren en bovendien zijn mening hierover te laten geven is niet eenvoudig, maar met behulp van een vriend van een vriend van Anatoly zelf lukte dat toch. De partij was aanvankelijk geen herinnering, maar bij het naspelen werd de partij wel herkend. 36 Jaar na dato vindt Karpov dat hij nooit slecht heeft gestaan. De 'interventie' van Smyslov staat hem niet bij, ook niet dat Smyslov toeschouwer was bij deze voor de Nederlandse Antillen zo historische partij.

Voor de liefhebbers volgt hier nog de partij:

(White 'Zalm, Norman AHO'), (Black 'Karpov, Anatoly URS')

1.d4 Nf6 2.c4 e6 3.Nf3 c5 4.e3 b6 5.Nc3 cxd4 6.exd4 Bb7 7.Be2 Bb4 8.0-0 0-0 9.Qb3 Be7 10.Be3 d5 11.c5 Nc6 12.cxb6 Na5 13.Qd1 axb6 14.Ne5 Rc8 15.Bd3 Nc4 16.Qe2 Nxe3 17.Qxe3 Ne8 18.Ne2 Nd6 19.b3 b5 20.Rad1 b4 21.f4 g6 22.g4 Ne4 23.f5 Bg5 24.Qh3 Qe7 25.Nf4 Bxf4 26.Rxf4 f6 27.Bxe4 fxe5
0-1

Culturele Agenda

Kunst & exposities

Into the skin
Bij Mon Art Gallery in het Renaissance Rif Fort vindt op vrijdag 9 maart om 19.00 uur de opening plaats van de expositie 'Into the skin' met mixed media kunst/foto's van Nicole Hoogendijk, schilderijen van Annemieke Dicke en Beck Dutch Caribbean Juwelen van Rebecca Paz.

Cursus Blaaker
Bij Landhuis Bloemhof geeft Carlos Blaaker voor beginners een basiscursus 'olieverf schilderen'. Deze cursus maakt u vertrouwd met dit medium. U leert alle in- en outs hiervan. De cursus vindt plaats op de donderdagen 8, 15, 22 en 29 maart van 19.00 - 22.00 uur. Kosten: 175 gulden (ob en materiaal niet inbegrepen). Om u in te schrijven, stuur een email naar info@bloemhof.an of bel naar 737-5775.

Driehoeksreis
In Het Curacaosch Museum aan de Van Leeuwenhoekstraat z/n is de expositie 'Driehoeksreis' te zien. De Leidse kunstenaar Kienjet toont tot 19 maart twee series met in totaal 72 etsen, portretten verband houdend met Europa, West-Afrika en de Caribbean. De etsen zijn te koop.

Muziek

Wereldmuziek voor goed doel
Wederom organiseert Landhuis Bloemhof de workshop 'World Music for a good cause'. De workshop begint op woensdag 7 maart van 19.30 tot 21.00 uur bij Landhuis Bloemhof en wordt begeleid door Maril Boersema en René Clemencia. Dit jaar is het thema 'liefde voor mens en natuur'. De groep is vrij om te kiezen welk goed doel gesteund zal worden. De cursus is voor beginners en voor mensen die plezier willen beleven met het zingen van liederen uit verschillende landen en stijlperioden. Van religieus en klassiek tot populaire liefdesliederen uit de 16e tot aan de 20e eeuw, in verschillende talen en tonen. Maril Boersema zal de nadruk leggen op ademhaling en zang. Zij begeleidt de groep tevens met fluit en piano en René Clemencia is er met zijn gitaar. Daarnaast zullen ook gastmuzikanten op sommige dagen meespelen zoals Eva Weertman op viool. Inschrijving voor de workshop van acht lessen kost 150 gulden. Voor meer informatie of om in te schrijven kunt u bellen naar 737-5775, e-mail: info@bloemhof.an. Landhuis Bloemhof ligt aan de Santa Rosaweg 6, naast Café Tap Maar In.

Oil painting voor beginners bij Landhuis BLoemhof.

Boeken en literatuur

De vodkadrinker
Eindredacteur van de Ñapa en auteur Hans Vaders ('s-Gravenhage, 1949) schreef 'De vodkadrinker' in een duistere en ontluisterende uitbraak van ziekte, algehele malaise en stilstand, dit na een bizar incident dat hem bijna het leven kostte. Als cricketliefhebber en fervent aanhanger van het fameuze team van de West-Indies, weet de vodkadrinker dat het leven niet altijd 'cricket' kan zijn; het verloopt meestal niet eerlijk, het is ronduit pervers en bovenal marginaal. Een glorieus afscheid van zijn geliefde eilanden lijkt nu niet meer mogelijk, meent de oude vodkadrinker. Of wordt het, met de volle fles in het reisvalies, toch nog - in een striemendwitte sneeuwjacht - die laatste treintocht met zijn alter ego de Chinees... Van Willemstad naar het verre oosten van het oercontinent op weg naar zijn uiteindelijke vooraf bepaalde doel en lot, en route naar zijn strikt persoonlijke brug, naar zijn rivier.
'De vodkadrinker' met beeldende bijdragen van Marcel van Duijneveldt (cover) en Herman van Bergen (portret) is voorlopig slechts exclusief te verkrijgen bij Mon Art Gallery, Rif Fort, Otrobanda.
E-mail: seroes@onenet.an

Kind ook gij
Martie Genger heeft in eigen beheer het boek 'Kind ook gij' uitgegeven. Dit boek gaat over een kind dat bedolven wordt onder het geweld van de wereld om haar heen, waarin zij in 1936 werd geboren en nog geen 15 jaar later het ouderlijk huis verliet. Het was een tijd die in het hedendaags decor van onvoorstelbare luxe onmogelijk lijkt. Over een gezin dat door de mangel gaat van godsdienstig fanatisme, oorlog, armoede, onverenigbaarheid van huwelijkspartners, verraad, ziekte en dood. Maar ook een tijd van heldenmoed, hulp in nood en de anonieme goedheid van zovelen.
De titel 'Kind ook gij' is ontleend aan het kinderliedje 'Klokje klinkt' (Klokje klingt, vogel zingt; ieder op zijn eigen wijs. Kind, ook gij hoort erbij; tot des Heren lof en prijs).
Martie Genger werd geboren in Amsterdam. Ze emigreerde in 1969 naar Curaçao, vertrok in 1983 naar Costa Rica en keerde in1994 terug naar Curaçao. Ze is beeldend kunstenaar, exposeerde in beide landen en won diverse prijzen.
Titel: Kind ook gij
Auteur: Martie Genger
ISBN: 978-94-6176-819-3
Te bestellen via Boekscout.nl (webwinkel, biografieen).

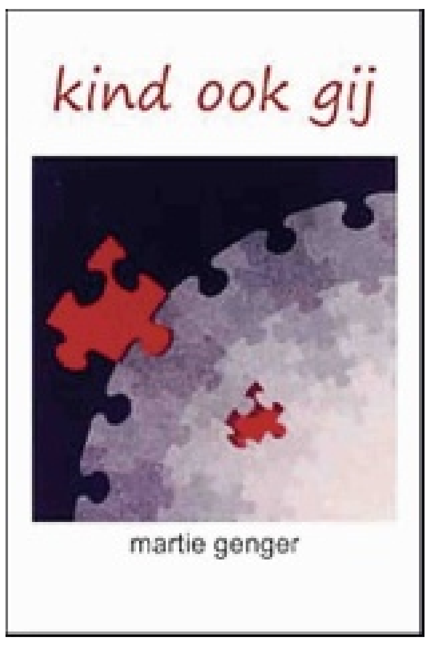

Nieuw & opmerkelijk

Eerste biënnale van contemporaine Caribische kunst op Aruba
De eerste officiële editie is uit van de projectpresentatie 'Promé Encuentro Bienal Arte Contemporaneo di Caribe, Aruba, 2011 -2012'. De stichting 'Encuentro Promé Bienal di Aruba' werd opgericht in 2011 met als primair doel de eerste biënnale van contemporaine Caribische kunst op Aruba te organiseren. De bestuursleden zijn: Alida Martinez, R.F. (Roly) Sint Jago en Hans O. Schaling. Curator is José Manuel Noceda Fernandez uit Cuba; co-curator is Alida Martinez van Aruba; speciale adviseur is Adi Martis uit Amsterdam. De Arubaanse overheid steunt financieel dit project. Met de weloverwogen titel willen de curator en de bestuursleden aangeven dat het gaat om het elkaar ontmoeten, uitwisselen, creëren en samenwerken van contemporaine Caribische kunstenaars. Het Historisch Museum in Fort Zoutman zal fungeren als het officiële informatiecentrum in Oranjestad.

Workshops bij Landhuis Bloemhof 2012

Kinderworkshop Creative Kids
Voor kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar, op woensdagen van 14.30 tot 16.00 uur in groepjes van acht kinderen of meer. Programma:
Maart (7, 14, 21 en 28): Kokosnootcreatie, Spiegel/dartboard
April (4, 18 en 25): Foamcreatie, Naamkaartje op drijfhout
Mei (2, 9, 16 en 23): Houten note block/schoolbord, Decoupage-techniek met karton
Locatie: Landhuis Bloemhof
Prijs: 65 gulden per maand
Voertalen: Engels, Spaans, Nederlands, Papiamentu

Voor inschrijvingen en of informatie: email: info@bloemhof.an, tel. 737-5775 (tussen 9.00 en 14.00 uur van dinsdag tot en met zaterdag).

Film

Filmhuis Openbare Bibliotheek: Four Lions
In een Britse stad hebben vier mannen een geheim plan. Omar (Riz Ahmed) is verontwaardigd over de manier waarop moslims in de wereld worden behandeld en is daarom vastbesloten om een jihadstrijder te worden. Zijn niet al te slimme vriend Waj is meteen verkocht. Omars andere vrienden, de blanke Barry en Faisel doen ook mee. Faisal kan een bom maken, maar zichzelf nog niet opblazen vanwege zijn zieke vader. Ook al zijn ze niet de slimsten, ze proberen toch op hun eigen manier de stad een klap toe te brengen.
Winnaar van de Bafta Award, British Comedy Award, Empire Awards, San Diego Film Critics Society Awards, Karlovy Vary International Film Festival, Monte Carlo Comedy Film Festival.

Kaarten vanaf woensdag verkrijgbaar bij de bibliotheek.
Leden: 2,50 gulden (op vertoon van geldig bibliotheekpasje), Niet leden: 5 gulden
Datum: 8 maart
Tijd: 19.00 uur
Plaats: Auditorium, Openbare Bibliotheek, Scharloo
Taal: Engels, Nederlandse ondertiteling
Vanaf 16 jaar

12 april: A somewhat gentle man
10 mei: El ultimo verano de la Boyita

Scène uit Four Lions, te zijn in het Filmhuis van de Openbare Bibliotheek.

Varia

Ascencion
Iedere eerste zondag van de maand is er Open Huis op landhuis Ascencion. De toegang is gratis. Het Open Huis vangt om 10.00 uur aan met een oecumenische kerkdienst. Voor de kleintjes is er een kindernevendienst. Om 11.00 uur is er een rondleiding om en door het fraai gerestaureerde en gemeubileerde landhuis. Hapjes, drankjes en muziek aanwezig.

Stichting Vormingscentrum Landhuis Ascension organiseert vrijwel iedere donderdag rondleidingen over de plantage en omgeving. Vanaf 08.30 uur staat de koffie klaar. De rondleiding duurt ruim een uur. Deelname kost tien gulden (koffie, cake en limonade bij aankomst inbegrepen) en is uitsluitend mogelijk bij opgave via tel: 864-1950, 518-7265 of per mail: info@landhuisascencion-curacao.com.

Avondwandeling met krioyo-maaltijd
Bij voldoende belangstelling organiseert de Stichting Vormingscentrum Landhuis Ascencion op vrijdag 30 maart een avondwandeling. Vanaf 16.30 uur bent u welkom op het landhuis en staat de koffie klaar, voor de kinderen is er limonade. Om 17.00 uur vertrekken we voor de wandeling. De route loopt onder meer langs Boca Ascencion waar de schildpadden zich regelmatig laten zien. Bij terugkeer op het landhuis staat er een krioyo-maaltijd gereed en voor de kinderen een frietje met.
De toegangsprijs inclusief koffie en limonade bij aankomst, patia en de maaltijd bedraagt 27.50 gulden. Kinderen tot 12 jaar 12.50 gulden.
Deelname is uitsluitend mogelijk bij opgave tot 28 maart 2012. tel: 864 1950, 5187265 of per mail: info@landhuisascencion-curacao.com

Curaçao Dive Week
Van 2 tot 10 maart wordt de Curaçao Dive Week 2012 gehouden. Diverse duik- en toeristische organisaties organiseren gedurende deze week diverse activiteiten. De opening was gisteren bij Kokomo beach te Vaersenbaai.
Er zijn nachtduiken, duiken met barbecue na afloop, introductieduiken tegen gereduceerd tarief en nog veel meer.
De afsluiting vindt plaats op zaterdag 10 maart van 17.00 tot 21.00 uur eveneens bij Kokomo.
Het volledige programma is te vinden op de website www.curacaoduikmagazine.com
Meer informatie: curacaoduikmagazine@hotmail.com

Noteert u alvast:

Avila Chamber Music Extravaganza
Van zondag tot zondag drie concerten: zondag 18 maart om 11.00 uur in La Belle Alliance '2,3,4!' met alleen strijkinstrumenten en een bijzonder optreden van Oliver Neubauer, 12 jaar oud; zaterdag 24 maart om 17.00 uur in het paleis van de Gouverneur te Fort Amsterdam,soprano, viola, piano met een Schubert-surprise en zondag 25 maart om 11.00 uur 'muziek zonder de violin'. De musici zijn Paul Neubauer, artistiek leider, Susanna Phillips, sopraan, Anne-Marie McDermott aan de piano, Kerry McDermott, de violin. Oliver Neubauer (12 jaar oud), de violin, Paul Neubauer, de viola en Maureen McDermott, de cello.

Jaaroverzicht Gallery Alma Blou
7 april: een beeldenexpositie (hout met verschillende andere materialen) van Angel Luis de la Rosa, een Cubaanse kunstenaar die al enkele jaren op Curaçao woont.
19 mei: Expositie van Clemens Briel, die nu speciaal naar Italië is om enkele glazen beelden te gieten voor deze expositie.
In juni wordt er een groepsexpositie georganiseerd in samenwerking met vrijwilligers van de Stichting Dierenbescherming ten bate van deze organisatie.
8 september zal George Struikelblok uit Suriname zijn tweede schilderijenexpositie hebben op Curaçao.
13 oktober zal de opening zijn van een expositie van Rien te Hennepe met beeldhouwwerken van limestone van de Tafelberg.
Eind van het jaar geeft de dan 80-jarige José Maria Capricorne een overzichtstentoonstelling in de Gallery.
Vanaf februari houdt Gallery Alma Blou elke laatste zaterdag van de maand een 'Marshe di Artesania' op het parkeerterrein van Landhuis Habaai. Iedereen die handgemaakte artikelen heeft, is vrij om zich in te schrijven voor deze markt.
Landhuis Habaai
Radulphusweg 4
Meer informatie: tel. 462.8896 of email: galleryalmablou@gmail.com.

De Culturele Agenda verschijnt iedere zaterdag in de Ñapa. Stuurt u alle info s.v.p. naar: agenda.cultuur@gmail.com

Verbijsterend China

Geen vuile was buiten hangen?

Iedereen met belangstelling voor ontwikkelingen in China doet er goed aan 'Verbijsterend China' van Jan van der Putten te lezen. Behalve dat het een vlot en bijna spannend geschreven boek is, biedt Van der Putten een zeer kritische analyse van het Chinese ontwikkelingsscenario dat ons te wachten staat.

Tekst Brede Kristensen

In enkele woorden weergegeven zegt Van der Putten dat niets erop wijst dat China ook maar in de verste verte open staat voor een dialoog met andere culturen, dat het ervan uitgaat dat de eigen traditie superieur is, dat iedereen die zaken wil doen met China van harte welkom is, maar dat men wel moet 'buigen voor de keizer', de communistische partij dus, dat het land intern wordt geplaagd door een vloedgolf van problemen die het hoofd worden geboden met een nog grotere golf van zoethoudertjes bestaande uit een gestage toename van consumptieve mogelijkheden, waartoe China tegenwoordig niet slechts de buurlanden maar zo ongeveer de hele wereld nodig heeft. Wanneer de zoethoudertjes niet werken, volgt niets en niemand ontziende repressie. China is overal en wil met iedereen zaken doen. Maakt niet uit met wie. China heeft daarover zijn eigen opvattingen. De basisregels van de wereldeconomie, althans in principe op wederzijds voordeel gebaseerd, worden door China aan zijn laars gelapt. China gebruikt een zakenpartner en die mag hopen zelf wat kruimels mee te pikken. Alleen in het begin zijn die lekker. De eigen gigantische staatsbedrijven krijgen volop overheidssteun en zullen in toenemende mate in staat zijn concurrenten in het buitenland de das om te doen of aan zich ondergeschikt te maken. De Chinese burger heeft zich eeuwenlang in bochten moeten wringen om nuttig in de ogen van de keizer te schijnen. Dan mag je hopen mee te tellen. Niet andersom. Dat is volgens Van der Putten de grondslag van de Chinese keizerlijke macht. Thans kijkt de 'keizer' vanuit die invalshoek ook naar iedereen buiten China. En hij constateert ook dat hoe langer hoe meer landen, te beginnen met Afrika, zich in bochten wringen om aantrekkelijk in de ogen van China te zijn. Dat is globalisering in Chinese stijl. Het Chinese leger heeft maar een doel: het bewaken van de belangen van de keizer, intern en extern. De externe belangen omspannen binnenkort de hele planeet. Maak geen grappen met dit leger.

Ik moet zeggen dat de analyse van Van der Putten die gestoeld is op een grote hoeveelheid informatie over de binnenlandse economische, culturele en politieke ontwikkelingen, ontnuchterend is. Er zijn optimistische analyses die een geleidelijke harmonieuze invoeging van China in de geglobaliseerde wereld voorspellen. China zou zich als toekomstige grootmacht redelijk gedragen ten opzichte van andere landen en zijn steentje gaan bijdragen aan de leefbaarheid van de planeet voor zes miljard mensen. Van der Putten trekt dat allemaal in twijfel en zwemt duidelijk mee in de stroom van kritische publicaties over China, die voorspellen dat de rest van de wereld een loodzware dobber aan deze grootmacht gaat krijgen. En dat de onvermijdelijke instorting van het huidige socialistisch-nationalistische en centralistische systeem op termijn, gigantische gevolgen voor de wereldeconomie zal hebben met een erg onzekere uitkomst. De kritische analyses kwamen mij altijd realistischer voor dan de optimische. Na lezing van 'Verbijsterend China' is dat nog sterker het geval.

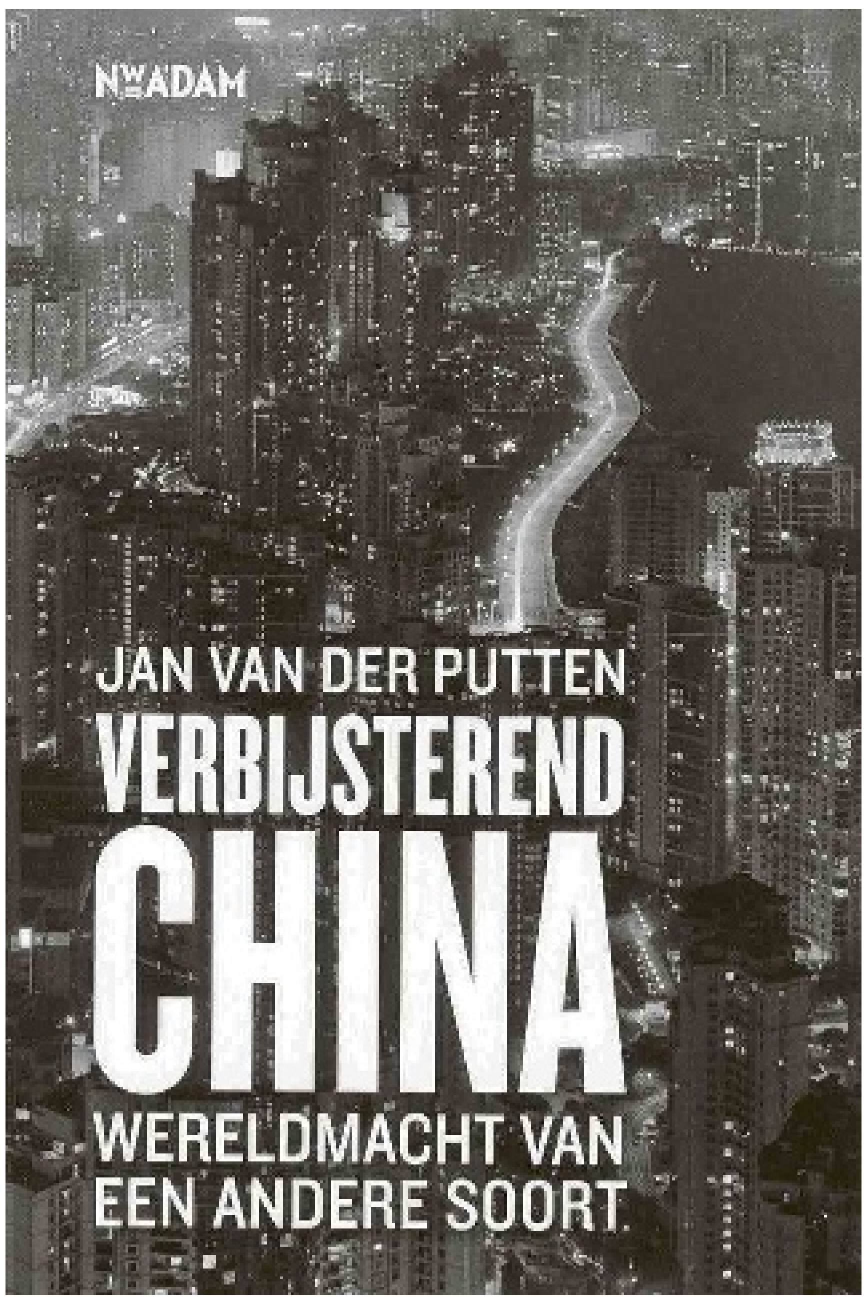

Maar laat ik eerst een kritische kanttekening maken. Deze betreft de documentatie. Zoals bij zovele andere journalistieke reportages is die volstrekt afwezig. Om na te gaan of iets dat hij beweert klopt, moet de lezer zelf maar een verband met de bronnen leggen die in een literatuurlijst aan het einde van het boek te vinden is. Van der Putten bericht uitvoerig over groeiende inkomensverschillen, ontelbare oproeren, toestanden in sweatshops, willekeurige vonnissen, op grote schaal toegepaste doodstraf en het compleet afwezige respect voor vrijheden en mensenrechten. Zonder ook maar een enkele verwijzing naar een bron. Maar ik moet zeggen dat waneer je de berichtgeving over China bijhoudt, het niet vreemd in de oren klinkt. Ik vrees dus dat Van der Putten gelijk heeft.

Neem de Economist van 28 januari j.l. Deze is gewijd aan 'China and the paradox of prosperity' en concludeert dat de communistische partij er een 'bloody' toestand van heeft gemaakt en doodsbang is de controle over het land te verliezen. De partij is overal. Ze infiltreert in CSO's en in bedrijven. Voor ingewijden geeft ze een blad uit getiteld 'Party Construction in Non-State-Owned Enterprises'. En als de Chinezen weten dat het menens is, doen ze het grondig! (p43) Het blad constateert tenslotte dat 'the stirrings of civil society contain the seeds of chaos'. Vervolgens lees ik in Dagblad De Pers (10-02-12) dat een groep van 200.000 Apple-fans hun afkeer hebben kenbaar gemaakt vanwege het feit dat hun schitterende I-apparatuur onder de meest miserabele werkomstandigheden in de Chinese 'sweatshops' wordt vervaardigd. Tot moderne slavernij veroordeelde Chinezen werken daar voor 1 dollar per 12-urige werkdag (!) aan de fraaie I-pads waar wij zo dol op zijn. Wie zijn mond onder het werk opent, wordt op staande voet ontslagen. Er staan duizenden in de rij te wachten op werk voor luttele dollars per maand. Terwijl de partijbonzen en directeuren van halfgeprivatiseerde bedrijven druk doende zijn miljonair of miljardair te worden. Een dag later schrijft historicus Stephen Pratt in de International Herald Tribune over de vraag 'Is China ripe for revolution?' Hij heeft het onder meer over 180.000 opstanden per jaar met gemiddeld 1000 personen, dus over 180 miljoen boze Chinezen op een bevolking van 1,3 miljard. Het is onderdrukking met keiharde hand dat de klok slaat. Komt er een revolutie in China? Zijn antwoord is 'ja, terwijl we allemaal hopen dat dit niet zal gebeuren, want het omvallen van een grootmacht heeft gevolgen'.

Van der Putten concludeert aan het einde van zijn boek dat de hele wereld in dienst staat van de ontwikkeling van China tot grootmacht. Amerika kan ervan meepraten. Echter, van binnen is die grootmacht rot.

Inmiddels is vorige maand een boek met artikelen van Liu Xiaobo in het Nederlands verschenen, onder de idiote titel ' Ik heb geen vijanden, ik ken geen haat'. Liu heeft heel veel vijanden. De hele communistische partij van China is zijn vijand. Liu is vlijmscherp in het veroordelen van de machthebbers in zijn land. Alle misstanden stelt hij aan de kaak. 'De prijs die aan ontwikkeling in Chinese stijl hangt, is het opschorten van persoonlijke vrijheid en sociale rechtvaardigheid. De conglomeraten van de macht plukken de vruchten van de groei, terwijl de gewone mensen zich moeten behelpen met kliekjes'. In miljoenen gevallen letterlijk het afval uit de keukens van de bobo's. Ondertussen zet volgens Liu de communistische partij 'alle middelen in om de stabiliteit te waarborgen'. Over die middelen gaan de meeste artikelen in de bundel. Hij spreekt van een 'ongeremde dictatuur' die door angst om de greep op het volk te verliezen geen enkel mensenleven respecteert. Zijn aanklacht tegen het massale gebruik van kindslaven is hartverscheurend, maar de harten van de partijbonzen zijn er prima tegen bestand. Wie zijn mond erover opendoet, zoals Zhao Yanbing, wordt zonder pardon geëxecuteerd. De boeren, om wie het indertijd allemaal onder leiding van Mao begonnen was, zijn er thans erger aan toe dan ooit. 'De onteigening en uitbuiting was nooit zo grondig als nu onder het communistisch regiem', schrijft Liu. Ik moet zeggen dat ik de 400 pagina's tekst van Liu schokkend vind, terwijl ik dacht redelijk geïnformeerd te zijn.

Liu ergert zich aan toeristen die leuke kiekjes maken van zwoegende boeren die met aftandse ossen stukjes land omploegen, dat hun morgen door hebzuchtige partijbonzen kan worden afgenomen. Ook ergert hij zich aan honderdduizenden buitenlandse zakenlieden die een graantje willen meepikken van de Chinese economische ontwikkeling, maar hun ogen dichtknijpen voor de menselijke en ecologische misère waarmee deze ontwikkeling gepaard gaat. En tenslotte ergert hij zich aan al die intellectuelen en wetenschappers met hun naïeve fascinatie voor het Chinese 'ontwikkelingswonder'. China, zo laat hij weten, wordt geregeerd door primitieve, gewetenloze machthebbers die iedere kritische stem de mond snoeren en absoluut niet willen dat de vuile was buiten wordt gehangen.

Zowel Liu Xiaobo als vooral Van der Putten achten Confucius (die 2500 jaar geleden leefde en in China een nog bijna goddelijke status heeft) verantwoordelijk voor de volstrekt onkritische houding van mensen jegens de 'keizer'. Inderdaad hebben de huidige partijbonzen Confucius van stal gehaald en hanteren zij een specifieke Confucius-interpretatie om de mensen hun plaats te wijzen. Maar deze interpretatie is wel erg eenzijdig. Van der Putten en Liu onderschatten het kritische oordeel van Confucius. Om Confucius kort samen te vatten: 'de keizer heeft een hemels mandaat, maar als de keizer ten hemel schreiende toestanden veroorzaakt, wordt hem dat mandaat afgenomen en wordt hij ontmaskerd als een schurk'. Laat Confucius maar grondig gelezen worden, dan is er ruimte voor hoop!

Liu Xiabo

In 2010 ontving Liu de Nobelprijs voor de Vrede. Liu, inmiddels in de gevangenis beland, mocht de prijs niet in ontvangst nemen. Zijn familie kreeg huisarrest. De Nobelprijs voor de Vrede is per definitie controversieel. Iemand ontvangt de prijs omdat hij of zij zich inzet voor vrede waar geen vrede is. Bijna altijd voelen bepaalde partijen zich erdoor in hun hemd gezet. Zij ervaren het als een aanklacht, een belediging, een inmenging in eigen nationalistische zaken, als steunbetuiging aan iemand die zij als een landverrader beschouwen. De beledigde natie verbiedt de prijswinnaar de prijs in ontvangst te nemen. Dat begon al toen Carl von Ossietsky uit Duitsland de prijs ontving (1936) omdat hij de wereld had verteld wat Hitler allemaal aan het uitspoken was. In plaats van een reis naar Oslo werd het een reis naar een cel. Sakharov kreeg in 1975 huisarrest. Walesa (1983) en Aung San Suu Kye (1991) mochten een ander de prijs laten ophalen en kregen zelf huisarrest.

Het geval met Liu Xiabo is dubbeltriest. Zoals gewooonlijk zoeken de beledigde naties de steun van andere naties. Dat lukt zelden. Maar dat is China verbazingwekkend goed gelukt. Landen als Venezuela en Iran gaven natuurlijk spontaan hun steun. Als een slecht opgevoed, verwend kind dreigde China de betrekkingen met tientallen andere landen te bevriezen en voor hen belangrijke deals op te schorten, indien zij zich niet zouden distantiëren van de Noorse beslissing. China is in staat gebleken een groot aantal naties zijn wil op te leggen. Uiteindelijk waren niet meer dan 48 landen bij de prijsuitreiking aanwezig.

Het Noorse comité, verantwoordelijk voor de uitreiking heeft altijd gelijk gekregen. De protesterende macht werd uiteindelijk zelf ontmaskerd. We mogen verwachten dat ook China en Iran (in 2003 ontving de advocate Shirin Ebad de prijs) op den duur ontmaskerd zullen worden. Heel snel, zo valt te hopen.

Beide boeken zijn bedoeld om de lezer de ogen te openen voor de duistere kant van China en om een keus voor te leggen: ruim baan scheppen voor de 'keizer' om rustig zijn gang in de wereld te gaan, of hem te ontmaskeren als schurk. Iedereen die iets met China te doen heeft zou beide boeken moeten lezen. Dan kunnen we niet meer zeggen dat 'we het niet wisten'.

J. van der Putten, Verbijsterend China, 2011

Liu Xiaobo, Ik heb geen vijanden, ik ken geen haat, Nederlandse vertaling 2012

Leesvoer

Het raadsel Spinoza

Wie was Spinoza? Wie was deze moedige zeventiende-eeuwse figuur, deze geniale filosoof die met zijn geschriften de wereld veranderde, maar op zijn 25e in de ban werd gedaan door de hele joodse gemeenschap van Amsterdam, inclusief zijn eigen familie? Hoe zag zijn innerlijk leven eruit? En: wat was twee eeuwen later precies de fascinatie van de nazi's met Spinoza? Waarom roofden ze zijn bibliotheek leeg, maar verbrandden ze zijn boeken niet?

Deze vragen hielden de psychiater en romancier Irvin D. Yalom een half leven bezig. In zijn briljante nieuwe roman, Het raadsel Spinoza, maakt hij niet alleen de filosoof tot mens, maar onthult hij ook de ware toedracht rond het 'Spinozaprobleem' van de nazi's.

'Ik koester al heel lang een grote fascinatie voor Spinoza, en wilde al jaren over hem schrijven. Maar van wat hem bewoog is maar weinig bekend. Hij hield zijn eigen persoon totaal buiten zijn geschriften. Hoe schrijf je een boek over iemand die zo'n teruggetrokken leven leidde? Jarenlang kon ik geen kant op, omdat ik eenvoudig geen verhaal kon vinden, iets waar een roman nu eenmaal niet zonder kan. Totdat daar dankzij een bezoek aan Nederland verandering in kwam. Kort na mijn bezoek aan het Spinoza-museum in Rijnsburg begon ik te schrijven.'

Irvin D. Yalom is een van de beroemdste psychiaters ter wereld en bestseller-auteur. Hij schreef de succesvolle romans Nietzsches tranen (18e druk), De therapeut (11e druk) en De Schopenhauer-kuur (5e druk). Onder psychotherapeuten, psychologen en psychiaters verwierf hij brede bekendheid met zijn standaardwerk Theory and Practice of Group Psychotherapy (1975). Vijf jaar later verscheen zijn tweede standaardwerk, Existential Psychotherapy. Yalom woont en werkt in Californië.

Titel: Het raadsel Spinoza
Auteur: Irvin D. Yalom
Uitgever: Uitgeverij Balans
ISBN 978-94-600-3374-2

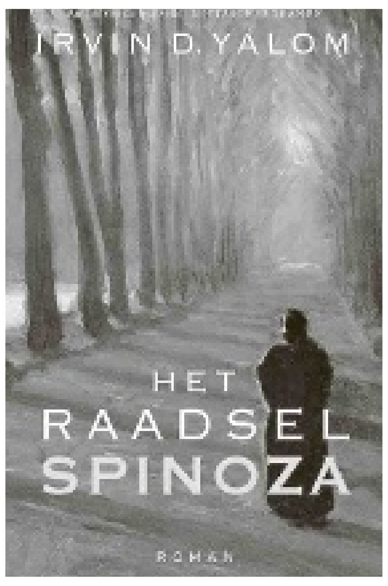

Ars Poëtica

Wonderbaarlijk Leven

Mysterie van vele vormen
drijvend in Wateren zonder lucht of licht ...

op melodieën van de Liefdesdaad
   zoekt het Zaad in dolle dans
het Ei dat wacht ...

een doorgeven van Leven in vele armen,
   Leven beleven in blijdschap van geven ...

drukke druppels die dansen
   door dagen vol Zon ...

bloemen die bloeiden op vleugels van Tijd,
   Herfstbladeren die loslaten
vol geheimen van goud.

Ilse Risseeuw-Winkel

Huntu Kòrsou

Sociale media en duurzame ontwikkeling (2)

Tekst: Shakti-Aroena Lakhi

Vorige week eindigde ik mijn column met vraag hoe het zo ver gekomen is dat een bevolking in opstand komt tegen een zittende regering. Deze week mijn antwoord op deze vraag.

Met deze vraag kom ik meteen bij de duurzaamheidsgedachte van de invloed van sociale media op duurzame ontwikkeling. De gedachte is dat de burger bewuster, mondiger en kritischer is geworden. Door onder meer via internet, waar dus sociale media actief zijn, komt de burger aan informatie die in de tijd vòòr internet niet beschikbaar was voor de gemiddelde burger. Immers, zoals de definitie van Wikipedia het verwoordt kunnen individuen via sociale media laagdrempelig hun informatie delen met de ander. Men leert van elkaar en wordt bewust van de keerzijde van de medaille, het onderdrukkende regime. De keerzijde die het belang van openheid en transparantie laat zien. Omdat de burger goed geïnformeerd is, vraagt of eist hij in sommige gevallen wel om duidelijkheid in zaken. En dit is dus ook wat burgers uit de Arabische wereld vragen van hun leiders. Ook ontstaan websites als 'Rank a Brand' (www.rankabrand.nl) waar je als consument van allerlei merken van kleding tot aan elektronica kunt nagaan in hoeverre ze maatschappelijk verantwoord zijn. Je krijgt onder meer informatie over het gebruik van kinderarbeid bij het vervaardigen van een product van een specifiek merk.

Een bewuste burger creëert voor zichzelf een bewuste omgeving die op haar beurt om bewuste organisaties vraagt. Dus op microniveau ontwikkelt de persoon zijn persoonlijke duurzaamheid door stil te staan bij de vraag wie hij als burger wil zijn. Hierdoor wordt hij mondiger en kritisch en maakt bewuste keuzes. Op mesoniveau schept de burger een duurzame omgeving door bijvoorbeeld de aanschaf van verantwoorde producten. Met als gevolg dat op macroniveau bedrijven gestimuleerd worden duurzaam te produceren. Wat op meganiveau leidt tot een bewuste samenleving en een land dat bewust is van zijn verbinding met de landen om zich heen. Zo'n land beseft dat het niet verantwoord is producten in te voeren die door mensen zijn vervaardigd onder barre omstandigheden. Als natie is men zich ervan bewust dat dit schade toebrengt aan een bevolking van het exporterende land. De verbinding met elkaar is een vanzelfsprekendheid geworden.

Onze kinderen gaan studeren in Nederland of Amerika waar de invloed van sociale media op bewust burgerschap in een gevorderd stadium verkeert ten opzichte van hier. Na hun studie komen zijn terug en nemen als betrokken Yu di Kòrsou deze kennis mee. Hun eigen persoonlijke duurzaamheid heeft zich ontplooid en wil zich hier verder ontwikkelen. Langzamerhand zal ook de Curaçaose samenleving 'besmet' worden met 'fibes' van transparantie en openheid, want deze bewuste burgers vragen daar om. En bedrijven en overheden kunnen dan niets anders doen dan zich eveneens als bewuste entiteiten te gedragen. Ook de invloed van andere landen om ons heen zal dit proces versterken. Wij zijn geen 'eiland' en wij kunnen ons niet permitteren ons te gedragen als een eiland. Anders is de kans groot om in isolement te geraken. Verbindingen, samenwerking en transparantie zijn daarom de sleutelwoorden van deze tijd voor een duurzame samenleving.

Ir. Shakti-Aroena Lakhi is voorzitter en medeoprichtster van Huntu Kòrsou. Een stichting die duurzame ontwikkeling op Curaçao bevordert door onder meer kennisuitwisseling. Meer info: www.huntukorsou.org en www.facebook.com/HuntuKorsou.

Spotlight op dieren

Vechtende honden (7)

Management begint met puppie-ervaringen. Bang worden van andere honden kan bij een jonge pup al een ervaring zijn waardoor ze op latere leeftijd gemakkelijker vecht.

Tekst: Margot Hack

Het instinct van pups voor normaal sociaal gedrag is niet ontwikkeld wanneer ze jonger dan vier maanden zijn en het is daarom niet raadzaam om een pup onder de vier maanden met een oudere hond alleen te laten. De viermaandenleeftijdsgrens is een ondergrens, sommigen kunnen pas later bij elkaar en een enkeling helemaal nooit.

Onder de leeftijd van vier maanden, hebben pups een speciale lucht die de meeste volwassen honden zal tegenhouden om agressief te zijn. Dit werkt helaas niet bij alle honden en sommige pups kunnen echt het bloed onder de nagels van de volwassen hond halen. Houd dus voor de zekerheid altijd toezicht bij alle puppie-volwassen hond interacties.

Veel gevechten vinden plaats wanneer een familielid of vriend voor de honden zorgt. Het is soms niet duidelijk wat deze persoon anders doet dan de eigenaar, maar dit kunnen heel subtiele verschillen zijn, meestal ten aanzien van het geven van koekjes of zelfs hoe de honden begroet worden.

Wanneer dit bij u een bekend probleem is, kan het helpen om de dieren in aparte hokken te houden, of de hond die het meest geneigd is te gaan vechten, in een pension te doen. Het kan zijn dat er altijd maar een heel subtiele balans is tussen de dieren en door uw afwezigheid zal deze balans verstoord worden.

Andere redenen voor het uitbreken van gevechten tussen honden van dezelfde sekse zijn:

1. Het toevoegen van een nieuwe hond.
2. Een teefje in huis, of zelfs in de buurt, dat loops is.
3. De terugkomst van een hond die ziek is geweest, uit logeren is geweest of zelfs uit wandelen is geweest.
4. De dood van een hond in het gezin.
5. Het oud, ziek of invalide worden van een hond in het gezin.

De roedel is permanent veranderd door een hond toe te voegen, zelfs als de hond daarna weer weg is. Twee honden die het goed met elkaar konden vinden voordat er één toegevoegd werd, kunnen blijven vechten, of beginnen met vechten wanneer de andere hond alweer verwijderd is.

Het spelen van honden helpt ze om een relatie te vormen met zo min mogelijk vechten. Als ze samen kunnen rennen en elkaar wegduwen, demonstreren ze wie er sterker en sneller is, zonder geweld. Het is belangrijk dat hier voldoende ruimte voor is. Gevechten en verwondingen zijn het meest waarschijnlijk wanneer de dieren moe worden, dus zorg dat ze op tijd stoppen.

"Bij een gebroken poot is het maken van een röntgenfoto altijd noodzakelijk anders kan de behandeling nooit goed gedaan worden!"

Dierenartsenpraktijken Vredenberg, Ronde Klip, Tera Kora en Comenencia
Tel: 737-2185-737-3202

Animal Rights Aruba

"Tuma responsabilidad, cuida y sterilisa"

E-mail: ara@setarnet.aw
Website: www.Animalrightsaruba.org
Tel: 5887709/5945393
Voor donaties: via Paypall zie website

Margot Hack is dierenarts te Ronde Klip

Puzzels

PRIJSPUZZEL

HORIZONTAAL: 1. Ruzie; 5. plaaggeest; 8. plaats in Florida; 12. Japanse parelduikster; 13. plakwerk; 16. knaagdier; 17. Frans lidwoord; 18. oude Spaanse munt; 19. te publiceren tekst; 21. dwarsmast; 22. zangvogeltje; 24. deel van Azië; 26. van geringe breedte; 28. deel van het bestek; 30. spie; 31. uiting van berusting; 32. metaalgravure; 35. rangtelwoord; 37. bijwoord; 38. uitgifte; 39. muzieknoot; 40. versuikerde tablet; 42. kop van een draaibank; 45. loterijbriefje; 46. vervoermiddel; 48. droog; 49. licht rijtuigje (Ind.); 51. hijstoestel; 53. met tegenzin; 55. overdreven; 56. soort weefsel; 58. oud–Germaans schriftteken; 60. voorzetsel; 61. ernstig; 63. fut; 65. sprookjesfiguur; 66. strafwerktuig; 67. ontkenning; 68. duikbommenwerper.

VERTICAAL: 1. Schouwburgrang; 2. oliestaat; 3. achter; 4. oude Franse munt; 5. afbraak; 6. reeds; 7. treffen; 8. klap; 9. soort slee; 10. pampahaas; 11. Europees land; 14. zwaardwalvis; 15. deel van India; 18. tweestrijd; 20. ijsco; 23. smaragd; 25. vleessoort; 27. meester (Italiaans); 29. versleten plek; 31. soort stof; 33. Europeaan; 34. familielid; 35. zenuwtrekking; 36. aanwijzend vnw.; 40. kledingstuk; 41. worp; 43. deel van een breviergebed; 44. vreemde munt; 46. helpen; 47. soort stof; 50. de lucht betreffend; 51. ten algemenen nutte (afk.); 52. werkschuw; 54. steekwapen; 57. koelhok op vissersboot; 59. landtong; 62. persoonlijk vnw.; 64. muzieknoot; 65. uitroep van pijn.

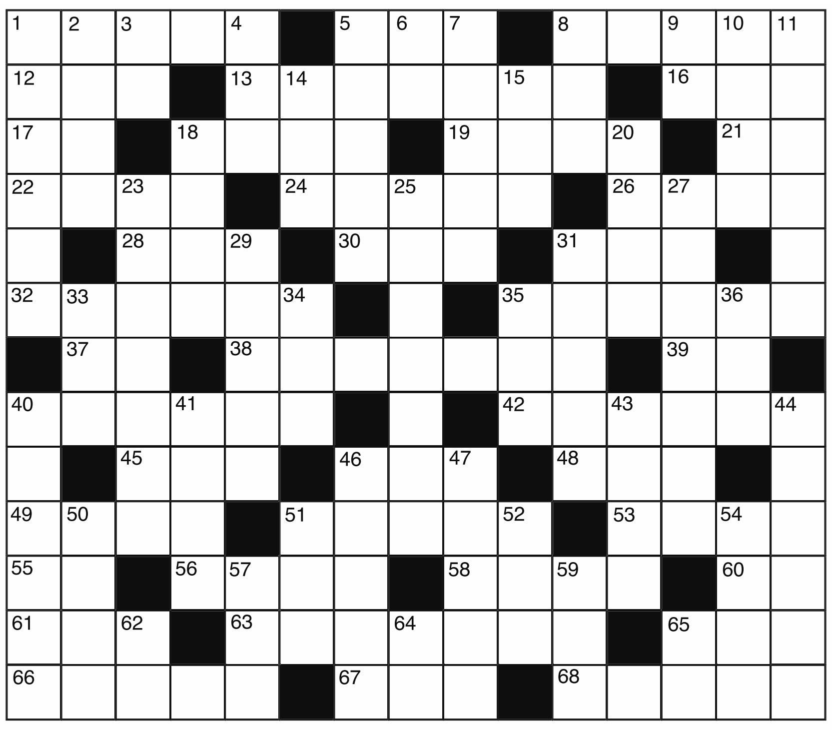

Uit de inzendingen van de Amigoe-puzzel van vorige week is als winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Juan Dirksz
Wayaca 69
Aruba

J.A. Cruden
Kaya Pachi Jan Bakhuis
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie ophalen op het kantoor van de Amigoe. Curacao: Kaya Fraterna di Skèrpènè z/n tot drie uur n.m. Aruba: Bilderdijkstraat 16-2, tijdens kantooruren. Oplossingen moeten zowel op Curaçao als Aruba zijn ingediend op woensdag voor 12:00 uur. Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden: Amigoe-puzzel. Vanuit Bonaire kan de oplossing gefaxt worden naar Curaçao: (00599-9) 767-4744. De prijzen vervallen na drie maanden.

ANAGRAM

Op elke verticale regel dient een woord van vier een van vijf en een van zes letters te worden ingevuld. Het woord van vijf letters bestaat uit de letters van het voorgaande woord plus 1, het woord van zes letters bestaat uit de vijf letters van het voorgaande woord plus 1. Als de hele puzzel juist is ingevuld, vormen de letters op de vet omlijnde regel een woord.

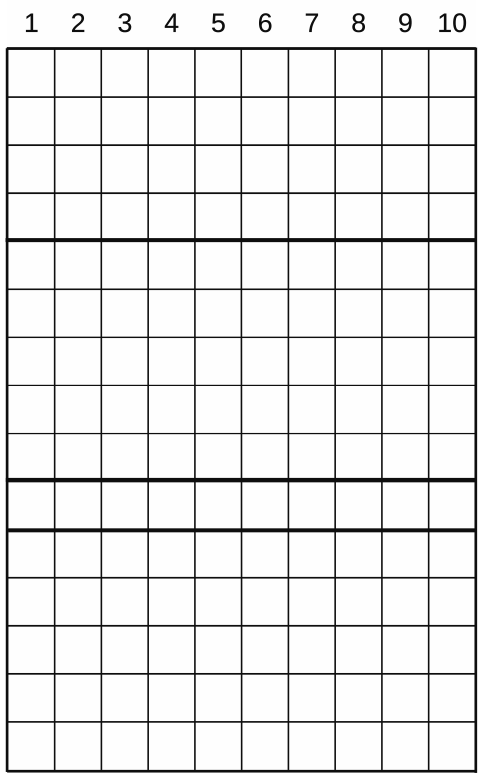

1. Deel van een fornuis, stelen, te eten geven;
2. bezinksel, soort kers, troep;
3. boterton, hijstoestel, kledingstuk;
4. opsmuk, sterrenbeeld, tandbederf;
5. paradijs, nu, ongelovige;
6. kansspel, duw, bemoediging;
7. gerekt, reptiel, toch nog;
8. wijd, steenvrucht, scheidsrechter;
9. bedwelming, onverzettelijk, gedraaide vorm;
10. knevel, rimpel, ongewassen.

CRYPTO-OVERLAPPER

Op elke regel twee woorden invullen. Twee of meer eindletters van het eerste woord zijn meteen de beginletters van het tweede woord.

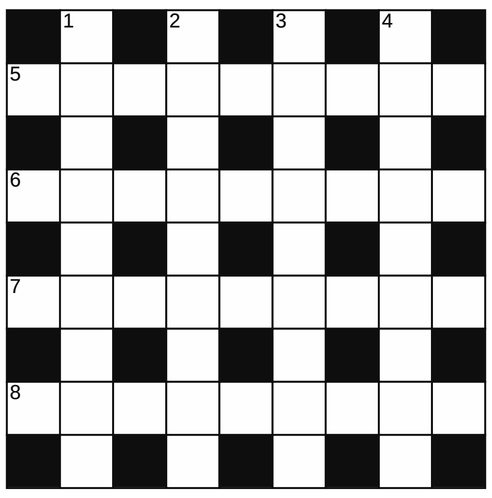

Horizontaal:
5. Geldige groente (6);
   Een dijk van een maffer (6);
6. Wordt moeder week van deze stof? (6);
   Dier dat snel hatelijk wordt (6);
7. Intelligente arbeider? (8);
   Meer dan verstandig en bij de tijd (5);
8. In Beieren wordt u vadsig (5);
   De mensen prijzen die niets uitvoeren (7)

Verticaal:
1. (Sport)wagen voor een godin (6);
   Praten als een mitrailleur (7);
2. Zonder lekkernij ligt de vaart niet stil (5);
   Verwant aan een scharrelende sok (7);
3. Bezopen in slaap (3);
   Perfect verkopen? (8);
4. Toon de kost aan de huishoudster! (8);
   Optreden tegen het hollen (6)

WOORDZOEKER

In deze mengelmoes van letters zijn al de onderstaande woorden verstopt. Streep alle woorden door. De resterende letters vormen dan regel voor regel van links naar rechts gelezen de oplossing van deze puzzel.

K	A	D	A	P	S	G	O	L	R	O	O	S
IJ	R	R	U	U	T	L	U	C	B	N	R	A
L	O	F	S	A	R	U	K	R	I	A	E	J
E	N	I	R	M	A	P	O	U	N	I	T	N
G	G	T	K	A	K	O	R	E	T	Z	U	E
F	I	E	H	A	M	K	R	C	N	R	O	G
L	S	G	I	C	M	E	E	E	O	D	H	E
A	T	N	W	L	I	T	L	T	E	T	N	R
H	U	O	A	E	O	L	O	U	L	U	E	D
S	U	P	B	R	E	M	R	L	I	P	K	N
T	B	M	P	T	L	K	L	E	F	A	R	A
H	I	A	S	A	R	I	G	A	T	C	E	L
C	R	K	A	U	N	L	E	W	P	H	B	Y
E	T	R	K	L	E	G	N	O	R	W	C	R
R	T	A	L	L	E	N	O	M	L	A	S	A
S	A	E	D	A	R	T	S	U	L	A	B	M

Achterlicht
Attribuut
Balustrade
Beieren
Berkenhout
Broom
Caput
Cultuur
Deurkruk
Frame
Gelijk
Kampong
Kruin
Kuras
Lift
Maki
Maryland
Oorlogspad
Palmolie
Protectie
Rechtshalf
Regenjas
Salmonella
Signora
Stellen
Straalmotor
Strak
Week
Welnu
Wrongel

PUZZELSLANG

Begin bij vakje 1. Bij elk volgend cijfer begint een nieuw woord. De laatste letter van een woord is telkens de eerste letter van het volgende woord. Bij goede invulling, is in de licht gekleurde vakjes een woord te lezen.

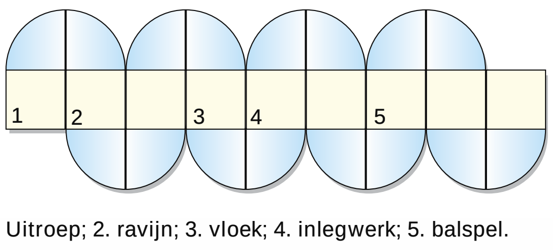

1. Uitroep; 2. ravijn; 3. vloek; 4. inlegwerk; 5. balspel.

© Puzzelland/120303

SUDOKU

	2			3				9
6					7			8
	9		4		8	7		
	5	4			1			
				4		2	5	1
	6	3	5					
		8		1	2		4	6
	3			7			8	
4		6		5			2	

Schrijf alle cijfers 1 t/m 9 in alle verticale kolommen, alle horizontale rijen én in alle vierkantjes van 3 x 3 vakjes.

Oplossing vorige week

1	5	3	6	9	4	8	7	2
8	9	7	3	1	2	5	4	6
2	4	6	5	8	7	1	9	3
9	1	8	2	5	6	4	3	7
6	7	5	9	4	3	2	8	1
3	2	4	8	7	1	6	5	9
4	6	9	1	3	5	7	2	8
7	8	1	4	2	9	3	6	5
5	3	2	7	6	8	9	1	4

OPLOSSINGEN VAN VORIGE WEEK

Prijspuzzel: HORIZONTAAL: 3. Tja; 5. rue; 10. bistro; 12. tenrek; 13. inegaal; 16. eppe; 17. krach; 18. zaal; 20. art; 22. tatami; 26. visnet; 29. rang; 30. oase; 31. figaro; 34. rechts; 37. ora; 39. none; 40. reuma; 42. erie; 43. leiband; 45. livrei; 46. tengel; 47. ene; 48. hel. VERTICAAL: 1. Object; 2. esopet; 3. tri; 4. jonk; 6. utah; 7. eel; 8. orgaan; 9. skelet; 11. egard; 14. era; 15. act; 19. smart; 21. eiser; 23. ali; 24. ara; 25. ino; 26. var; 27. sec; 28. eet; 31. finale; 32. geneve; 33. aruba; 35. horige; 36. steels; 37. oei; 38. ama; 40. rein; 41. ante; 43. lee; 44. del. Crypto-overlapper: Horizontaal: 5. Zweerloos; 6. baljapond; 7. odoranten; 8. baanwezig. Verticaal: 1. Zwaardgas; 2. verjarena; 3. slopendel; 4. toongelig. Anagram: 1. dier-verdi-vredig; 2. norm-enorm-roemen; 3. rede-reder-eerder; 4. aren-varen-draven; 5. raak-klaar-elkaar; 6. robe-boers-somber; 7. list-steil-distel; 8. rust-steur-ulster; 9. teil-talie-italie; 10. lier-liter-filter. Eindoplossing: VREDESDUIF Woordzoeker: LETLAND Puzzelslang: 1. Clio; 2. overuur; 3. recu; 4. utopist; 5. typiste. Het sleutelwoord luidde: CORRUPTIE

‘Tortugas’

Het zal niemand verwonderen, maar wie anders dan ‘good old’ Chris Columbus spotte de Cayman Islands de 10e mei 1503 en noemde de twee eilandjes die hij waarnam vanuit zee, het tegenwoordige Cayman Brac en Little Cayman, ‘Las Tortugas’, de schildpadden, aangezien aan deze zeedieren bepaald geen gebrek was.

Tekst: Hans Vaders Foto’s: Archief

Een kaart uit 1523 duidt de eilandengroep echter aan als de ‘Lagartas’, de alligators of grote hagedissen en in 1530 werden ze Caymanas genoemd, het woord dat de oorspronkelijke Carib-indianen gebruikten om daarmee de zeekrokodil aan te duiden die in de regio vegeteerde.
Maar verder niets van dit alles. De eerste Engelse bezoeker, sir Francis Drake, bezocht de eilanden in 1586. Hij constateerde dat de caymanas schielijk de kuierlatten hadden genomen. De reptielen hadden blijkbaar het zekere voor het onzekere genomen en waren uitgeweken naar de moerassen van Honduras, naar de Muskietenkust. Vele schepen legden sindsdien aan op de rede van het grootste eiland om vers schildpaddenvlees voor de bemanning in te slaan. Dit leidde bijna tot het uitsterven van de groene zeeschildpad.
Zo rond 1700 werd de eerste permanente kolonist, Isaac Boden, op de Caymans geboren, de kleinzoon van één van Oliver Cromwells soldaten die Jamaica in 1655 bezet had. Gedurende de lome jaren daarna vestigden zich steeds meer personen van divers pluimage en snit op de Caymans en vonden er hun thuis: piraten, slachtoffers van de Spaanse Inquisitie, slaven uit Afrika en matrozen van onbepaalde nationaliteit die schipbreuk hadden geleden. Een vreemde mixture die uiteindelijk zou leiden naar een ‘fusion’ tussen cultuur, de beschikbare infrastructuur en de voedselketen.

Verder niet zo bijzonder die Cayman Islands waar dus geen interessante gluiperige kaaiman meer te bekennen valt voor de toerist. Wel mooie eilanden in de Caribische Zee gelegen tussen Honduras en Cuba met een weinig aansprekende politieke geschiedenis: eerst een soort onderhorigheid van Jamaica en niet veel later volledig gekoloniseerd door de Britten. Dit vindt natuurlijk zijn weerslag in het dagelijkse voedingspatroon.
Het draait hierbij in hoofdzaak om zeevruchten, vis, specerijen en groenten. Dit betekent dat de befaamde red snapper in vele creatieve variëteiten op de menukaart prijkt, maar ook de smakelijke kreeft, makreel, karkó, tonijn, dolfijn en zeeschildpad. Vooral de laatste twee ingrediënten zijn uiteraard opmerkelijk te noemen omdat de rest van het Caribisch gebied uiterste moeite doet deze soorten te beschermen en schildpadden zelfs met zendertjes uitrust om hun spoor en wetenswaardigheden nauwgezet te kunnen volgen. En waar trekken die onnozele beesten na hun vertrek van Bonaire naartoe? Precies, richting Honduras en de Cayman Islands, hun ongewisse lot tegemoet. Piep, piep, piep... en dan wordt het opeens angstig stil.

De bevolking van de eilanden houdt in ieder geval van gepeperd eten en vrolijkt het maal bijvoorbeeld op met een scherpe populaire saus op basis van peppers, azijn, uien en tomaten. Maar goed voor de liefhebber van ‘verboden’ zeevruchten valt er veel te genieten op deze kleine eilandengroep. Probeer eens de ‘coconut shrimp turtle steak’, gemalen kokosnoot met garnalen een sappige schildpadsteak. Een favoriete dis bij de eilanders die het gerecht opluisteren met een dipsaus van mangomarmelade.
Maar ook ‘cracked conch’ mag er zijn. Een voltreffer, een regelrechte lekkernij. Hierbij wordt de karkó bereid alsof het een heerlijke portie mals kalfsvlees is, een mooi stukje filet dus dat smelt op de tong.
Een andere aanrader is de ‘mango chicken’, eveneens een favoriet van de plaatselijke bevolking die dit liever op het bord heeft dan naar het Kentucky van kolonel Sanders te gaan. De kip wordt klaargemaakt met melk, eieren, mango, knoflook en peper. Sluit het diner af met ‘heavy cake’ van cassave, kokosmelk, diverse specerijen en liefst wat rum of wijn.

De eilanden zijn culinair gezien zeker de moeite waard. En nu weten we tenminste waar onze Bonaireaanse zeeschildpadden naartoe gaan, zo niet eindigen. Juist, in de maag van de liefhebber op de Cayman Islands.

KOOK MEE MET MAY

Karkó-salade

1 pond verse karkó, schoongemaakt met limoen, plat slaan met een vleesklopper, in stukjes gesneden
6 lente-uien, schoongemaakt en klein gesneden
1/2 groene paprika, zaden en zaadlijsten verwijderd, klein gesneden
2 eetlepels pimiento, klein gesneden
1 à 2 promèntè (naar smaak), zaadjes verwijderd, heel fijn gesneden
1/2 komkommer, geschild en klein gesneden
1 stengel bleekselderij, schoongemaakt en klein gesneden
3 plumtomaten, vellen en pitten verwijderd, klein gesneden
2 tenen knoflook, gepeld en fijn gehakt
1eetlepel fijngehakte peterselie of cilantro
2 eetlepels limoensap
1 eetlepel witte wijnazijn
1 theelepel Worchestershire-saus
1/2 cup extra virgin olijfolie
zout en vers gemalen zwarte peper

In een kom alle ingrediënten mengen en enkele uren in de koelkast plaatsen. Omscheppen, smaak controleren en bijstellen.

Met crackers of warm stokbrood, op slablaadjes of als vulling voor avocado serveren.

Voor 6 personen.

Eet smakelijk,

May

WIJNADVIES

Verzorgd door de wijnspecialisten van Licores Maduro

Reuilly Blanc

Druivensoort:	**Sauvignon Blanc**
Streek:	**Loire, Frankrijk**
Kleur:	**Helder wit/geel**
Geur:	**Groene appels**
Smaak:	**Droog met vriendelijke fruitzuren**

Deze salade met de koninginnehoorn heeft een wijn nodig met veel vitaliteit en mooie frisse zuren. Mijn keuze is gevallen op de Reuilly Blanc van Claude Lafond. Reuilly is een klein dorp in de buurt van Sancerre in de mooie Loire-vallei en wordt gemaakt van Sauvignon Blanc-druiven. Het is een zeer karakteristieke wijn met frisse zuren die doen denken aan groene Granny Smith-appelen. Ik vind het heerlijk om bij vruchten uit de zee zo’n sappige wijn te drinken met mooie minerale tonen.

Claude Lafond plukt de druiven zelf met zijn dochter en schoonzoon om er daarna een pure, eerlijke wijn te maken die hij vernoemd heeft naar een ander mooi dier van moeder natuur, de rog. De wijn heet dan ook voluit Reuilly Blanc ‘La Raie’.
Geniet van deze combinatie, pure authentieke smaken van de wijn met de authentieke smaken van de karkó.

Santé!

Deze wijn is verkrijgbaar bij The Store, Licores Maduro en uw favoriete supermarkt!

Het genot van wijn

‘Een grootmeester’

Toen ik 24 jaar oud was werd ik sommelier bij restaurant De Swaen in Oisterwijk. Daar was het dat ik voor het eerst meesterkok en mede-eigenaar Cas Spijkers ontmoette. Ik was behoorlijk zenuwachtig, want de heer Spijkers kende ik alleen van het programma ‘Koken met Sterren’ op de televisie.

Tekst: Erik van Kampen

Daar stond hij dan ineens voor me. “Ben jij onze nieuwe sommelier?”, vroeg hij met oprechte belangstelling. Ik antwoordde bevestigend. “Kan je voor mij en de directeur zo twee glaasjes vrolijkheid brengen? Vraag maar even aan de chef-derangs, die weten wel wat ik lekker vind.”

Cas was in mijn ogen niet alleen een geweldige chefkok maar bovenal een geweldig mens. Weinig mensen ontmoet in mijn leven die zo aimabel waren als hij.
“Vanavond komt Zijne Koninklijke Hoogheid prins Bernhard eten en ik heb de eer om iets lekkers voor hem te maken, kan jij er een mooie Bourgogne bijschenken sommelier.”
“Wat gaat u koken”, vroeg ik? Ik kreeg een briefje van hem in de hand met daarop geschreven ‘Prins Bernhard: Tournedos van ossenhaas met béarnaise-saus en pommes neuf-aardappelen’.

Ik schonk die avond mijn eerste magnum Bâtard-Montrachet Grand Cru 1990 van Louis Latour, want dat was het lievelingshuis van Zijne Koninklijke Hoogheid. Bij het proeven van de wijn keek de prins even schuin omhoog en zei met zijn onvervalste Duitse accent. “Niet slecht hoor, u mag schenken” en gaf een korte, maar voor mij duidelijke knipoog. Er zouden dat jaar nog vele flessen volgen.

Bij dit gastronomische Walhalla werkte destijds 22 koks in de keuken en 22 gastheren in het restaurant in alle rangen en standen die in een toprestaurant voorkomen. De meesten van ons zagen Spijkers als onze generaal, onze vader, onze leermeester en onze patron/cuisiniers en we waren allemaal trots om voor hem te werken en de meesten, waaronder ikzelf, hebben in hun carrière veel aan hem te danken.

In de tijd dat ik bij De Swaen werkte, heb ik vele beroemdheden mogen ontmoeten, maar voor mij was er maar een beroemdheid echt belangrijk en dat was Cas Spijkers zelf.
Ik beschouwde hem als een groot inspirator, een mentor en een goede baas.
Als Spijkers in het restaurant kwam, gingen alle gasten, incluis bekende Nederlanders rechtop zitten, fototoestel in de aanslag en de kookboeken op de rand van de tafel om gesigneerd te worden. Prachtig moment, iedere avond opnieuw.

Maar onze patron had behoorlijk last van plankenkoorts. Voordat hij opging schonk ik dan ook steevast twee glaasjes Chénas, zijn lievelingswijn uit de Beaujolais, voor hem in bij ons in de pantry. Hij was dan duidelijk gespannen, de maître d’hotel en ik fluisterden hem meestal de laatste ontwikkelingen van die avond in en begeleidden hem daarna naar de eerste tafel, meestal waar iemand iets te vieren had die avond.
Als er ergens gasten zaten die een klacht hadden, begon hij steevast een mop te vertellen om daarna bij de eerste lachsalvo’s van de gasten door te lopen naar de volgende tafel. De klacht was daarmee al ruimschoots weggepoetst.

Er zijn tegenwoordig vele meesterkoks in Nederland, maar de meesten zullen u vertellen dat er maar één grootmeester was, een grootmeester achter het fornuis en een grootmeester als persoon.

In Memoriam:
Cas Spijkers
12.01.1949 - 29.10.2011.

À Votre Santé

Erik van Kampen is sommelier bij Licores Maduro.

ÑAPA Business

3 maart 2012

JCI IOBA's X-Factor Experience

'Overleven in de 21e eeuw'

Alexander Kjerulf, expert op het gebied van geluk op het werk.

Afgestudeerd. En dan? Ben je dan direct een waardevolle werknemer? Ja, je hebt heel veel geleerd, maar nu moet je het ook gaan toepassen in de praktijk. En dan wordt het dus 'nee', je bent nog niet heel waardevol.

Tekst: Judice Ledeboer

Je weet veel, maar je hebt nog niet voldoende levenservaring. Want: hoe overwin je je angsten? Wat is integriteit? Ben je in staat om doelen te stellen en wat doe je met alle informatie die als een stroom lava over je heen komt van alle kanten. En kan je balans vinden tussen je werk en privéleven? En welk gedrag moet je hebben om in een bepaalde functie goed te kunnen functioneren? En hoe creëer je een goede werksfeer?

Dit zijn allemaal vragen waar jonge professionals als ze gaan werken of al een tijdje aan het werk zijn mee stoeien. Natuurlijk leert ieder mens het meeste vanuit zijn ervaringen op de werkvloer, maar trainingen en workshops kunnen een duwtje geven in de goede richting. Jezelf ontwikkelen en gefocust zijn op 'succes' is de trend in de 21e eeuw, maar hoe doe je dat?

JCI IOBA Curaçao organiseert daarom binnenkort een business masterclass met als thema: 'The X-Factor Experience - Developing new skills to survive and thrive in the 21st century workplace' (Ontwikkeling van nieuwe vaardigheden om in de 21e eeuw te overleven en succes te hebben op de werkvloer).

Persoonlijke ontwikkeling
De Junior Chamber International (JCI), een wereldwijde organisatie voor jongere leiders en ondernemers, heeft behoorlijk wortel geschoten op Curaçao. Er zijn maar liefst vier JCI-clubs, waaronder JCI IOBA Curaçao. Het doel van deze organisatie is om de leden te ondersteunen in hun persoonlijke ontwikkeling. Dit doen zij door de leden allerlei functies te laten bekleden in projecten, waarbij zij functie-ervaring op doen. Insteek is om de samenleving te helpen verbeteren, te helpen ontwikkelen en om groei teweeg te brengen. Ieder jaar organiseert JCI op Curaçao trainingen voor hun leden, veelal jonge afgestudeerde professionals. Er is onder de leden behoefte om meer te leren en om vaardigheden te ontwikkelen, vooral op het gebied van leiding geven. De meeste JCI-leden hebben dan ook de ambitie om carrière te maken en om in de toekomst leidinggevende functies te bekleden. JCI IOBA Curaçao organiseert jaarlijks diverse projecten. Voor 2012 heeft deze lokale organisatie als slogan: 'Small Act, Big Impact'. De intentie is dat er focus is op duurzaamheid en er dus projecten worden gedaan die leiden tot 'big impact', ongeacht hoe klein de actie. De 'impact' moet blijven hangen, het moet ertoe doen, er moet een verandering van denken teweeg gebracht worden.

Soft en hard skills
De X-Factor Experience Business Masterclass die op 2, 3 en 4 april plaatsvindt in het Curaçao Marriott Beach Resort, heeft het doel om tegemoet te komen aan de behoefte en vragen van de professionals door trainingen en workshops aan te bieden waarbij zowel de 'soft skills' als de 'hard skills' worden aangereikt. Insteek is om een nieuwe verhelderende blik te werpen op de manier van werken in de 21e eeuw. De deelnemers krijgen daarbij de mogelijkheden om te discussiëren, te reflecteren en om op een andere manier naar hun werknemers te kijken en om ook naar hun eigen gedrag en een zakelijke manier van werken.

Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar de wensen van de werknemers in de 21e eeuw en uit een van die onderzoeken zijn onder meer de volgende punten naar voren gekomen: men is op zoek naar meer betekenis van het werk dat men doet; er moeten meer carrièremogelijkheden zijn voor iedereen; men wil meer vrijheid om te kiezen voor verschillende taken en opdrachten; er is behoefte aan meer flexibiliteit in de wijze van uitvoering van het werk en ook waar er gewerkt wordt; men wil meer mogelijkheden om zichzelf neer te zetten door zijn werk; er is meer behoefte om te netwerken en om zichzelf te marketen; minder arrogantie op topniveau en meer mogelijkheden voor werknemers op lager niveau; er is behoefte om andere vaardigheden te ontwikkelen door bij verschillende industrieën en andere omgevingen werkervaring op te doen en er is ook de wens om meer verantwoordelijkheden te krijgen: iedereen moet zich ervan bewust zijn dat hij zijn eigen carrièrepad zelf moet uitstippelen.

Op grond van onder meer deze bevindingen zijn er bij het komende evenement trainingen en workshops die de zogenoemde X-factor-vaardigheden als speerpunten naar voren brengen. Het gaat om het ontwikkelen van veerkracht, het oefenen van pro-activiteit, het creëren van 'personal branding' (zelfmarketing) en het vinden van een unieke balans in het leven.

De trainingen die worden aangeboden hebben te maken met het vergroten van kennis en ontwikkeling van vaardigheden van houding en gedrag, waarbij men vaardigheden krijgt aangereikt op het gebied van management en ontwikkeling van personeel en er worden praktische instrumenten aangereikt om mee aan de slag te gaan.

Doen
Bij de trainingen moet er ook werkelijk 'gewerkt' worden. Het is niet de bedoeling dat de deelnemers alleen komen om te luisteren. Ze moeten iets doen met datgene dat ze leren. Vraagstukken als 'hoe krijg ik verandering op de werkvloer?' en 'hoe krijg ik mijn mensen mee om organisatiedoelen te bereiken?' worden behandeld.
De deelnemers zitten er dus niet alleen om te horen dat er iets moet veranderen, maar ze leren ook hoe ze dat moeten doen.

Bij het kiezen van de trainingen is er duidelijk gekeken naar de vraag 'Wat is er belangrijk voor onze gemeenschap?' De organisatie heeft dan ook bewust gezocht naar de juiste trainingen door te kijken waar de grootste noodzaak ligt om aandacht aan te geven om uiteindelijk het belang van de gemeenschap te dienen.

Veel leden van JCI ervaren de problemen op de werkvloer al in hun dagelijks leven. Het is duidelijk dat de werkplek is veranderd. De manier waarop werknemers zich moeten gedragen op de werkvloer vraagt ander gedrag dan tien jaar geleden. Klanten worden bijvoorbeeld veeleisender, men vraagt meer service. De werkgever is veeleisender geworden en de werknemers zelf ook. Werknemers anno 2012 willen niet meer van 8 tot 5 werken. Ze gaan voor meer balans in hun leven en er is een duidelijke behoefte aan spirituele ontwikkeling.
Op het moment is er een verschuiving gaande. Mensen veranderen. Ze benaderen het leven en het werk anders. Binnen de functies wordt het werk anders uitgevoerd en daar moet iedereen aan wennen. Deze veranderingen geven ook onrust, dus wordt er kennis gevraagd om die onrust te voorkomen en om veranderingen in goede banen te leiden in een ontspannen sfeer.

Wensen en behoeftes
Werknemers hebben anno 2012 meer wensen en behoeftes. Ze willen dat er iets met die wensen en behoeftes gedaan wordt. En ook op het gebied van techniek is er veel veranderd. Er is echter geconstateerd dat de ontwikkeling van het brein niet zo snel gaat als de ontwikkeling van de techniek. De mens heeft veel mogelijkheden, maar alle nieuwe ontwikkelingen geven ook veel stress. Hoe gaat men daarmee om?

Gedurende deze dagen wordt er stil gestaan bij het vergroten van vaardigheden om te overleven in de 21e eeuw en om succes te hebben, zonder dat zichzelf en anderen geweld aan te doen. Met andere woorden: Wat is de X-factor experience die een individu nodig heeft? Wat heb je nodig om optimaal te kunnen presteren, om optimaal taken uit te voeren? Er wordt ook gekeken naar de fysieke omgeving op de werkvloer omdat daar nog heel wat te verbeteren valt.

De doelgroep is gericht op het midden- en topkader. Speciaal uit Denemarken komt Alexander Kjerulf over om op woensdag 4 april de gehele dag een workshop te geven. Kjerulf is expert op het gebied van 'geluk op het werk'. Hij heeft ook boeken geschreven over dit onderwerp. De andere trainers geven workshops over inzicht in eigen gedrag, werken vanuit je beste scorende competenties, hoe creëer je balans tussen privé- en beroepsleven en omgang met integriteit.

Geïnteresseerden kunnen kiezen uit drie pakketten en men kan per onderdeel inschrijven. Er geldt een 'early-bird'-korting voor diegenen die voor 20 maart inschrijven. Zij krijgen dan ook gratis de DVD die van het evenement gemaakt zal worden. Op de website staat het programma en daar is ook informatie te vinden over de wijze van inschrijven. Kijk op www.iobamasterclass.com.

Alexander Kjerulf, Patricia Kjerulf en Arelette Bentzen verzorgen de workshop 'Happy hour is from 8 to 5'.

De X-factor

In de wiskunde is een 'X-factor' een onbekende hoeveelheid die alleen bekend wordt na het volgen van een voorgeschreven proces. Dit concept van een onbekende maar vitale kwaliteit wordt ook gebruikt op andere terreinen zoals het zakenleven of de wereld van de entertainment.

Bij selectieprocedures spreekt men tegenwoordig vaak van een X-factor. In dit geval bedoelt men een bepaalde, ondefinieerbare kwaliteit of eigenschap die een kandidaat net iets extra's geeft ten opzichte van anderen.

Een casting director kan bijvoorbeeld 200 jonge, aantrekkelijke actrices zien tijdens een auditie, maar slechts een handjevol zal de 'X-factor' van een Marilyn Monroe of Angelina Jolie hebben. In het bedrijfsleven staat de X-factor vaak voor eigenschappen als charisma of ambitie.

Arbeidsrecht

Loonbeslag

De huidige financiële crisis zorgt er helaas steeds vaker voor dat mensen hun schulden niet meer terug kunnen betalen. Een schuldeiser die zijn geld wil zien, kan een deurwaarder opdracht geven beslag te leggen op het salaris van de schuldenaar (zijnde werknemer). De schuldeiser heeft wel toestemming nodig van het Gerecht in Eerste Aanleg van Curaçao: (i) of in de vorm van een rechterlijk verlof of (ii) in de vorm van een rechterlijke uitspraak. Dit is het zogeheten loonbeslag. Loonbeslag is een derdenbeslag hetgeen betekent dat er niet rechtstreeks onder de schuldenaar beslag wordt gelegd, maar onder een derde (bij een loonbeslag is dat logischerwijs de werkgever). Iedere werkgever kan dus direct te maken krijgen met een loonbeslag, want de deurwaarder - die belast is met de uitvoering van het loonbeslag - komt dan bij de werkgever langs.

Tekst: William ten Veen

In de praktijk wordt de opdracht tot het leggen van loonbeslag vaak verstrekt als de schuldenaar niet langer zijn financiële verplichtingen kan of wil nakomen. Het loonbeslag is in dat geval een effectief middel om de openstaande schulden die inmiddels opeisbaar zijn geworden te incasseren. Na het loonbeslag kan de schuldenaar niet langer over zijn volledige salaris beschikken.

De hoogte van het loonbeslag is wettelijk geregeld. In artikel 7A:1614g van ons Burgerlijk Wetboek is in lid 1 bepaald:

'*Beslag onder de werkgever op het door deze aan de arbeider verschuldigde loon is niet verder geldig dan tot een derde gedeelte van het in geld vastgestelde loon. Generlei beperking geldt, indien het beslag dient tot verhaal van onderhoud, waarop hij, te wiens behoeve het beslag gelegd wordt, volgens de wet aanspraak heeft.*' In normale mensentaal houdt het wetsartikel in dat op 2/3 gedeelte van het hier op Curaçao verdiende geen beslag kan worden gelegd. Dit heet de beslagvrije voet. Al in 1989 is door het Gemeenschappelijk Hof van Justitie uitgemaakt dat onder het loon van artikel 7A:1614g Burgerlijk Wetboek het nettoloon dient te worden verstaan. Niet alleen op het reguliere maandsalaris, maar ook op de vaste en overeengekomen salariscomponenten kan beslag worden gelegd. Ook het vakantiegeld, vaste bonussen en een dertiende (13e) maand vallen onder het wettelijke begrip 'loon' zodat ook daarop beslag kan worden gelegd. Onkostenvergoedingen - zoals autokostenvergoeding of een vergoeding voor daadwerkelijke huurkosten van een woning - vallen buiten de beslagvrije voet. Als het beslag dient tot verhaal van levensonderhoud (bijvoorbeeld een alimentatieverplichting) geldt de regel van de beslagvrije voet niet. Bij het niet nakomen van alimentatieverplichtingen - zowel jegens de ex-partner als jegens kind(eren) - kan op het gehele nettoloon beslag worden gelegd.

Een werkgever is verplicht om het loonbeslag uit te voeren. De deurwaarder betekent het beslagexploot bij de werkgever met daarbij een vragenlijst over het inkomen van de schuldenaar. Deze vragenlijst moet een werkgever binnen vier weken invullen en retourneren. Bij overschrijding van deze termijn loopt de werkgever zelf het risico aansprakelijk te worden gesteld voor de gehele vordering van de schuldeiser.

Als gevolg van het gelegde loonbeslag is de werkgever verplicht het salarisdeel dat onder het beslag valt - hierboven hebben we gezien dat zulks 1/3 van het salaris betreft - in te houden op het salaris van de werknemer en over te maken naar de bankrekening van de deurwaarder of rechtstreeks naar de schuldeiser. In het geval de werkgever geen inhouding en afdracht doet, zal het verschuldigde bedrag dat onder het loonbeslag valt tevens moeten worden uitbetaald aan de beslaglegger (de schuldenaar).

William ten Veen is advocaat en partner bij BBV Legal.
tenveen@bbvlegal.com

Mens & Werk

Invloed van 'buitenaf'

Het is belangrijk om privézaken gescheiden te houden van het werk. Dit is niet gemakkelijk. En het is helemaal moeilijk als er grote problemen zijn in de privésfeer, want zorgen worden meegenomen naar het werk.

Tekst: Judice Ledeboer

Door problemen en zorgen raken mensen uit balans en kunnen ze niet meer goed functioneren op hun werk. Dit uit zich op allerlei manieren: in stilte terugtrekken, concentratieverlies, slecht op gang komen, motivatieverlies, fouten maken en dingen vergeten. Ook het gedrag kan veranderen: weinig geduld, snel geïrriteerd raken, onberekenbaarheid, met stemverheffing praten en zelfs schreeuwen. Als dit soort zaken zich voordoet dan kan je ervan uitgaan dat er iets niet goed gaat met de betreffende persoon. Mensen houden er echter niet van om het achterste van hun tong te laten zien en dat geldt vooral als het te maken heeft met problemen in de privésfeer. Er kunnen echter ook problemen zijn op het werk. In beide gevallen gaat het om invloeden van buitenaf die invloed hebben op de persoon.

Werkgevers hebben veel te maken met personeel dat regelmatig afwezig is door ziekte en met werknemers die niet goed functioneren. De werkgevers hebben er eigenlijk niet zoveel zin in om zich bezig te houden met zieke werknemers en werknemers die niet goed functioneren. Maar dit soort personeelsproblemen is wel onderdeel van het bedrijf en dit zal ook bij het beleid moeten worden meegenomen. HR-managers en leidinggevenden weten niet zo goed hoe ze moeten omgaan met sociaal-emotionele problemen bij werknemers. Ze zijn tenslotte niet opgeleid in de psychische opvang van hun werknemers en bij ziekte is het lastig om er achter te komen waarom iemand zich ziek meldt. Een gebroken been is duidelijk, maar iemand die zich ziek meldt omdat hij 'zich niet lekker voelt' is heel subjectief. Er vindt dan ook bij ziektemelding doorverwijzing plaats naar de bedrijfsarts, SVB en arbodiensten, maar ook zij weten soms niet waarom mensen veelvuldig ziek zijn. Een medewerker van de Arbodienst liet zich een keer ontvallen dat ruim 70 procent van de zieken ziek is door psychosomatische problemen. Dat wil zeggen dat er een wisselwerking tussen lichaam en geest is, waardoor ziekten hun oorzaak hebben in geestelijke emoties.

Problemen die mensen hebben, privé of op het werk, maken mensen ongerust en bezorgd. Die problemen kunnen op het gebied liggen van slechte woonomstandigheden, financiële problemen, gezondheidsproblemen van de persoon zelf of zijn gezin en naaste familie of het ligt aan emotionele problemen die een disbalans veroorzaken bij de persoon. Mensen die vroeger mishandeld of misbruikt zijn (of nog steeds worden) dragen hun hele leven een emotionele last met zich mee die zich op bepaalde momenten kan uiten en invloed heeft op het functioneren in het dagelijks leven, dus ook op het werk. Mensen die zijn opgegroeid in éénoudergezinnen, meestal was er alleen een moeder, hebben in veel gevallen geen 'normale' jeugd gehad en dat kan later zijn weerslag hebben op het functioneren van die persoon. Men zal moeten leren om om te gaan met problemen, maar helaas leert men dat niet voldoende in de jeugd en als men volwassen is zijn er honderden excuses te vinden om niet aan zelfreflectie te doen. Te druk, bang, ik weet niet hoe, waarom zou ik?

Er kunnen ook invloeden van buitenaf zijn die nu, in het heden, het functioneren van de persoon 'verstoren' op het werk. Voorbeelden: Een werknemer krijgt geen enkele verantwoordelijkheid van zijn manager, terwijl hij wel is aangenomen om zelfstandig projecten te doen. Dit kan leiden tot 'ik ben toch niet belangrijk, ik meld me weer een dagje ziek'. En een werknemer die iedere dag te laat komt omdat de bus niet op tijd komt. Dit geeft spanning bij werknemer en collega's. Het is een invloed van 'buitenaf'. Om dit op te lossen moet de werknemer een andere oplossing zoeken. Meerijden met iemand? Een bus eerder nemen? Het klinkt gemakkelijker dan gedaan, maar er zal iets moeten gebeuren. En al die ouders die iedere dag hun kinderen naar school moeten brengen en daarna weer moeten ophalen. Dat ziet men veel op het eiland. Het is een invloed van buitenaf die de continuïteit van het werk onderbreekt, waardoor de werknemer zijn werk niet altijd goed kan doen. Het geeft spanning. Of een werknemer die thuis een zieke partner heeft. Dit verstoort ook het functioneren. Er wordt extra zorg gevraagd en de werknemer moet bijvoorbeeld vaker vrij vragen. En financiële zorgen. Die hebben heel veel invloed op het functioneren van werknemers. En verslavingen aan drank, drugs en gokken. Het zijn invloeden van buitenaf die veel kapot maken, zowel privé als professioneel. Dit betekent niet dat men kan zeggen: ik kan er niets aan doen.

Wat kan een werknemer wel doen? En wat kan de werkgever doen? De werknemer moet er natuurlijk voor zorgen dat hij privé en werk goed kan combineren en dat hij zorgt voor balans in zijn leven en dat hij problemen oplost en niet opzoekt. En de werkgever moet zorgen dat hij de signalen die een werkgever geeft opvangt en in gesprek gaat met de werknemer om de werknemer op weg te helpen naar het vinden van oplossingen voor de problemen. Dit vraagt ander beleid op personeelsgebied, maar het zal uiteindelijk zijn vruchten afwerpen. Beide partijen moeten elkaar ondersteunen. De werknemer en de werkgever hebben tenslotte een maatschappelijke verantwoordelijkheid naar zichzelf, naar elkaar en naar de samenleving.

Over Management

Organiseren, ondernemen, managen en leidinggeven

Het Xcel-Plan

Tekst: Jan de Ruijter

Het Xcel-plan, gebaseerd op het in Nederland ontwikkelde MVPDS-plan, heeft een verticale planningspiramide met daarop Missie, Visie, Positionering, Doelen en Strategie. We gaan deze verder uitwerken en bespreken. Op de eerste plaats zien we dat meerdere schrijvers in hun tekstboeken heel andere strategische woorden en begrippen plaatsen.
- Missie, Doelen, Tactieken is een bekende maar onvolledige planningspiramide.
- Visie, Missie, Strategie is een andere.

Andere piramides die men tegenkomt zijn:
- Mission, Values, Vision, Strategy, Balanced Scorecard, Implementation Plans en Personal Plans.
- Strategy, Tactics, Programs.
- Vision, Strategic Plan, Capability Plan, Operation Plan.
- Purposes, Vision, Missions, Strategic Goals, Tactical Objectives, Plans.
- Vision, Strategy, Execution Cycle (plan, brief, execute, debrief), Standards, Training, People.
- Mission, Goals, Objectives, Operations.
- Vision/Mission, Strategies, SMART Goals, Objectives, Action Plans, K.P.I. (key performance indicators).
- Aspirational Culture, Vision/Values, Strategic Focus Areas, Leadership, Culture, Measuring.

En een heel veel voorkomende is:
- Vision, Mission, Goals, Strategies, Tactics, Action plans.

U ziet het al. Zoals zo vaak gebeurt, is ook dit weer een grote verscheidenheid van meningen van schrijvers en bedenkers die zelf kennelijk geen enkele werkervaring hebben met hun eigen bedenksels.
Zo kunnen bijvoorbeeld tactieken nu eenmaal niet strategisch gepland worden. Objectives en goals worden weer door elkaar gehaald en er staan allerlei zaken zoals K.P.I.'s op die er niet thuis horen. Komt Mission voor Vision of omgekeerd, horen Values erbij of niet? Het is hoog tijd om uniformiteit in managementland te bewerkstelligen in de opstelling van de planningspiramide en in de definities van de woorden en begrippen.

Eerst visie of eerst missie?
Dat het MVPDS-plan hedendaags is blijkt ondermeer uit het feit dat Mission eerst komt. In de jaren 50, 60 en 70, in de hoogtijdagen van entrepreneurship kwam Vision eerst. Entrepreneurs hadden een uitgesproken visie voor het opstarten van een bedrijf. Kemmons Wilson opende de eerste Holiday Inn in 1952 gebaseerd op zijn visie een nationale keten van uniforme motels door heel Amerika te bouwen die vooral geschikt waren voor families, die kamers met twee dubbele bedden hadden en een ruime badkamer, met televisie en andere standaardfaciliteiten. In die tijd was het duidelijk eerst visie, waar is er behoefte aan op een bepaalde plaats en door het hele land. Vandaar de Holiday Inns, Wal-Mart (1962), J.C. Penney (1913) en McDonald's (1963). En daarna volgde de missie, waarom bestaan we en wat doen we? Voordat men tegenwoordig een bedrijf opstart, kan men zich beter eerst afvragen waarom we denken dat er überhaupt nog plaats voor ons bedrijf is voordat we een langetermijnvisie gaan maken. Van allerlei soorten zaken zijn er al genoeg, van kledingzaken, hotels, restaurants, winkels, modebedrijven, automakers, supermarkten, autoverhuurbedrijven, banken, dus we moeten ons eerst afvragen waarom er nog behoefte zou zijn aan ons nieuwe bedrijf. In ontwikkelingslanden zoals de BRIC-landen, Brazilië, Rusland, India en China, is het natuurlijk uitstekend om eerst een visie te ontwikkelen voor een bepaald soort bedrijf omdat er zoveel type bedrijven nog helemaal ontbreken, er simpelweg nog niet zijn.

Het MVPDS-plan begint dus met de missie en als onderdeel van dit gedeelte van deze serie geven we aan alle begrippen een duidelijke, simpele en praktische definitie in een poging een einde te maken aan de ingewikkelheid van zovele eerdere schrijvers en aan de grote verschillen en uiteenlopende meningen, die alleen maar onduidelijkheid hebben veroorzaakt. De onderstaande beschrijvingen vertegenwoordigen het beste dat er op dit gebied is geschreven, laat alle abstracte en vage taal achterwege en is praktijkgetoetst. De lezer kan dit bewaren en er zijn eigen ervaring aan toevoegen.

Missie
Het langdurige doel van de onderneming. Waartoe en waarom bestaat onze organisatie? Mensen die zich rond een gezamenlijke activiteit organiseren, zoals bijvoorbeeld militairen, de brandweer, een team voetballers, hebben behoefte aan een duidelijke en nadrukkelijke doelstelling en zingeving. In de missie worden in slechts enkele zinnen drie elementen van de organisatie vastgelegd. 1) Het werkterrein en de kernactiviteit, 2) Het bestaansrecht/de bestaansreden, en 3) De intenties en ambities.

De aanduiding van het werkterrein geeft antwoord op de vraag: Wie zijn we, wat doen we? Wat is onze primaire functie? En beschrijft de belangrijkste activiteit van de onderneming.

Het bestaansrecht geeft aan dat er belanghebbenden zijn die de producten van de onderneming willen en kunnen gebruiken en geeft antwoord op de vraag: Voor wie bestaan we? Wie zijn onze klanten en in welke behoeften van die klanten voorzien onze producten?
De intentie en ambitie geven het richtinggevende doel aan dat wordt nagestreefd en geeft antwoord op de vraag: Wat is de opdracht waar we voor staan?

Voor bedrijven is de missie vaak iets algemeens dat nagestreefd wordt zonder het helemaal te bereiken, zie bijvoorbeeld het mission statement van NASA: 'advancing man's capability to explore the heavens'. Het mission statement geeft dus niet de precieze doelen in meetbare getallen, die horen in de objectives thuis.

Kleine, middelgrote en grote organisaties doen er goed aan een mission statement op te stellen als uitgangspunt voor het beleid en al het handelen in de organisatie. Zingeving en het beoogde resultaat moeten beknopt en voor een ieder begrijpelijk worden opgesteld. De missie heeft een richtingevende werking, het geeft bepalend aan wat de organisatie wil zijn, wil doen en wil bereiken. Dat heeft een bindend effect dat motiverend werkt. Het stuurt alle activiteiten aan en brengt focus in de activiteiten. Een pakkende missie werkt inspirerend op alle betrokkenen. De missie moet duidelijk gecommuniceerd worden en alle betrokkenen moeten de missie goed begrijpen en ook accepteren. De missie wordt ook naar buiten uitgedragen om het gewenste imago en profilering uit te stralen.

De missie staat niet voortdurend ter discussie, verandert niet elk jaar en is min of meer tijdloos. In ieder geval langdurig of vast en blijvend.

De praktijk heeft geleerd dat wanneer medewerkers betrokken zijn bij de opstelling van de missie (en dat geldt ook voor de visie, doelen en actieplannen) er meer betrokkenheid, acceptatie en inspiratie is. Omdat een missiestatement eenmaal opgesteld, iets voor zeer lange duur is en niet steeds door betrokkenen veranderd kan worden is daar een heel effectieve oplossing voor gevonden door de missie, het bestaansrecht van de organisatie, meestal vastgelegd door de eigenaar, in tact te laten en de medewerkers jaarlijks te laten werken aan de mission statements voor hun afdelingen. Dat werkt uitermate stimulerend en richtinggevend en maakt mensen bewust van het echte en hogere doel van hun werk, het maakt hun werk meer dan 'just a job'. Het bekende voorbeeld is hier van toepassing van een metselaar die niet alleen de ene tegel boven de andere legt, maar die weet dat hij meewerkt aan het bouwen van een schitterende kathedraal.

(Wordt vervolgd)

Jan G. de Ruijter is bedrijfsconsultant op Aruba. Reacties: j.deruijter@yahoo.com

Communicatie

Ambushmarketing:
Piraterij of creativiteit?

De selecte toegang tot en de hoge kosten van sponsoring van mondiale topsportevenementen leiden ertoe dat ondernemingen via ambushmarketing communicatieve en economische voordelen proberen te realiseren, zonder dat zij de evenementeigenaren voor de officiële sponsoringrechten betaald hebben of hier toestemming voor gekregen hebben. Wat is ambushmarketing? Vanuit welke twee perspectieven kun je dit bezien? Enkele voorbeelden uit de praktijk, zowel sport- als niet-sportgerelateerd.

Tekst: Bob Harms

Zowel grote als kleine ondernemingen proberen via allerlei creatieve methoden in te haken op een evenement en de aandacht van het publiek op zich te richten en weg te trekken van de officiële sponsors van het evenement. Deze creatieve methoden staan beter bekend onder de naam ambushmarketing.

Kenmerken

Kenmerken van ambushmarketing zijn:
• een niet-sponsor doet zich voor als een officiële sponsor, terwijl zij dit niet is
• een officiële sponsor doet zich veel belangrijker voor dan zij in werkelijkheid is
• een onderneming verbindt zich via sponsoring actief met het mondiale topsportevenement, terwijl hiervoor geen toestemming is verleend
• ambushers streven naar een associatie tegen geringere kosten
• ambushers proberen de effectiviteit van officiële sponsoringactiviteiten van een concurrent te ondermijnen
• ambushers proberen de aandacht van een officiële sponsor naar een niet-sponsor/ambusher te verschuiven
• ambushmarketing leidt tot verwarring bij de doelgroepen over wie de officiële sponsor is
• ambushmarketing leidt tot ontevreden officiële sponsors
• ambushmarketing vormt een bedreiging voor succesvolle sponsorwerving in de toekomst
• volgens sommigen is ambushmarketing onethisch en immoreel - het lijkt op stelen. Volgens anderen is het slechts een slimme en creatieve marketing-communicatieactiviteit

Categorieën en technieken

De marketingpraktijk laat een groot aantal bekende en minder bekende ambushmarketingtechnieken zien rond mondiale topsportevenementen. Deze technieken behoren ruwweg tot twee verschillende groepen of categorieën.
1. Piraterij
Allereerst bestaat er een categorie van ambushmarketingactiviteiten of -technieken waarbij misbruik wordt gemaakt van het intellectuele eigendom (logo's, woorden, symbolen) van de betrokken rechtenhouders van het mondiale topsportevenement. Er is dan sprake van piraterij. Denk hierbij aan:
• ambushers brengen producten op de markt waarop bijvoorbeeld het officiële logo en de naam van het mondiale topsportevenement zijn afgebeeld, zonder dat hiervoor toestemming is verkregen van de desbetreffende rechtenhouder
• ondernemingen maken in marketing-communicatie-uitingen, zoals in advertenties, reclame of direct mailcampagnes, ongeoorloofd gebruik van het intellectuele eigendom van de rechtenhouders van het mondiale topsportevenement.
Piraterij is een vorm van ambushmarketing die als onethisch en illegaal wordt beschouwd en relatief gemakkelijk te bestrijden is. Bescherming tegen piraterij wordt verkregen uit:
• auteursrecht; merknamen, logo's en mascottes van mondiale topsportevenementen worden door de auteurswetten beschermd
• merkenrecht; intellectueel eigendom wordt op Curacao door het Bureau Intellectueel Eigendom beschermd
2. De andere categorie van ambushactiviteiten is subtieler van aard en moeilijker te bestrijden. Zij gaan creatief met de (volgens hen) te beperkte ruimte om. Deze groep is onder te verdelen in drie activiteiten:
• media-ambush; activiteiten die primair zijn gericht op het (massa) mediapubliek. Denk hierbij aan de aankoop van reclamezendtijd in de reclameblokken van de rechtstreekse tv-uitzendingen van het mondiale topsportevenement (legitiem). Of het plaatsen van inhaakadvertenties in dagbladen.
• venue en/of on site-ambush; activiteiten die primair gericht zijn op de toeschouwers in de sportaccommodaties en het publiek in de speelsteden van het mondiale topsportevenement. Denk hierbij aan coupons uitdelen of de merknaam van de ambusher zonder toestemming in de sportaccommodatie ophangen, het liefst in televisiecamerapositie
• sales promotion-ambush; activiteiten die zich vooral richten op de verkooppromotie van producten van de ambusher voor het in het evenement geïnteresseerde publiek op de thuismarkt. Bekende voorbeelden zijn spellen en wedstrijden organiseren, waarbij toegangskaarten voor het mondiale topsportevenement te winnen zijn. Andere zijn kortingsacties die afhankelijk zijn van de sportieve resultaten

Juridisch perspectief

Rechtenhouders en officiële sponsors van mondiale topsportevenementen zien ambushmarketing als een onethische en immorele activiteit, die zeer vervelende gevolgen voor verschillende belanghebbenden kan hebben en een bedreiging is voor sport in het algemeen. Denk hierbij aan:
• ondernemingen proberen door middel van ambushmarketing consumenten via bepaalde communicatieboodschappen te misleiden door zich ten onrechte voor te doen als 'supporter' van een mondiaal topsportevenement. Hierbij maken ambushers gebruik van 'gestolen' rechten en van misleidende communicatieboodschappen
• ambushmarketing van mondiale topsportevenementen leidt tot ontevreden officiële sponsors. Officiële sponsors investeren enorme bedragen in de sponsoring van mondiale topsportevenementen en eisen hiervoor een bepaalde exclusiviteit. Zij willen niet dat ambushers met de voordelen van sponsoring weglopen.
• ambushmarketing vormt een bedreiging voor de evenementeigenaren omdat het de succesvolle werving van nieuwe sponsors in de weg staat. Ondernemingen wensen géén mondiale topsportevenementen te sponsoren 'die misbruikt worden door anderen' of zijn dit slechts bereid tegen sterk gereduceerde prijzen. Hierdoor lopen de sponsoringinkomsten gevaar, terwijl sponsoring een zeer belangrijke inkomstenbron vormt voor de financiering van mondiale topsportevenementen. Dit kan vervolgens weer tot allerlei vervelende consequenties leiden voor het sportpubliek, zoals bijvoorbeeld het duurder worden van de toegangskaarten en bezuinigingen op de kwaliteit van het evenement

De creatieve kant

Vanuit creatief perspectief wordt ambushmarketing gezien als een logisch gevolg van een gezonde concurrentiestrijd tussen ondernemingen en denken evenementeneigenaren en officiële sponsors vaak ten onrechte dat officiële rechten enorm ver reiken.
Succesvolle ambushmarketing staat verder voor een hoge mate van deskundigheid, slimheid en creativiteit op het gebied van marketing(communicatie) en is slechts efficiënt en effectief in te zetten indien de officiële sponsors hun betrokkenheid bij sponsoring van mondiale topsportevenementen onvoldoende afschermen en/of exploiteren.
Er is hierbij wel een onderscheid te maken in ethisch correcte en ethisch niet-correcte ambushmarketing, of piraterij, die illegaal en ongewenst is. Tal van ambushmarketingtechnieken zijn echter wettelijk geoorloofd indien er maar geen misbruik wordt gemaakt van het beschermde intellectuele eigendom van de rechtenhouders van het mondiale topsportevenement. Inhaken op het mondiale topsportevenement is op zichzelf niet onrechtmatig.

Voorbeelden

Nike
Een van de mooiste voorbeelden van ambushmarketing is de stunt die het reclamebureau KesselsKramer in 1996 voor schoenenfabrikant Nike verzon, ter promotie van het Nike-merk tijdens de marathon van Berlijn waarbij Adidas als hoofdsponsor optrad.
In de weken voorafgaand aan de marathon verschenen overal in de stad posters van de oudste deelnemer in het veld, een 78-jarige man genaamd Heinrich Blümchen. Met de kreet 'Go Heinrich Go' wist KesselsKramer in korte tijd een hype rond deze bejaarde te creëren. Iedereen in Berlijn sprak over Blümchen. En toen de man op de dag van de wedstrijd over de finish kwam waren alle camera's op hem gericht en natuurlijk op zijn door Nike gesponsorde shirt.
Hornbach
Bouwmarkt Hornbach voerde in 2005, naar eigen zeggen als reactie op de recente kortingsacties van een aantal concurrenten (Praxis, Gamma, Karwei, Formido en Multimate), een opmerkelijke marketingactie.
Een feloranje actietruck parkeert voor de deur van een concurrent. Op de truck prijkt de tekst 'Niemand verslaat Hornbach!' en de klanten van de concurrent worden aangespoord de kortingsbonnen die zij ontvangen bij hun besteding te komen uitgeven bij Hornbach. Ambushmarketing in optima forma dus!
De reactie van de concurrentie: zielige actie, erg on-Nederlands. Hornbach noemde de actie geslaagd. Er zijn vele kortingsbonnen van concurrenten ingeleverd.
Scapa
Het 2-strepen merk van sportkledingwinkel Scapa maakt inbreuk op het 3-strepen-merk van Adidas. Dat bepaalde de rechtbank in Amsterdam op 8 juni
2006 in een door Adidas aangespannen kort geding.
Volgens de rechter heeft Adidas tijdens de rechtszaak aangetoond dat zijn 3-strepen merk een bekend merk is met een grote commerciële waarde. Één van de argumenten dat bij de vaststelling hiervan een belangrijke rol speelde is het feit dat Adidas zowel in 2004 als in 2005 bijna 1 miljard euro aan marketing had uitgegeven.
De grote bekendheid van de strepen van Adidas zorgt voor een ruime beschermingsomvang van het merk. Volgens de rechter is het enige verschil tussen de merken van Scapa en Adidas één streep. Voor het overige zijn alle elementen overeenstemmend: het gaat bij beide merken om parallelle strepen van gelijke kleur, aangebracht over de hele lengte van de mouw. Bij aanblik van de kleding van Scapa valt op het eerste gezicht niet op dat er één streep minder is aangebracht, aldus de rechter. Scapa moest de verkoop van de kleding daarom staken.

Bronnen:
- *Shield Mark (2006)*
- *Sponsor Academic (2004)*

Bob Harms is communicatie-adviseur. Reacties: bobharms1@gmail.com

Business Agenda

Curaçao

5 maart: Aanmelding Colloquium Doctum-examen Business Administration, Fiscaal Recht en Economie of Accounting
Tot en met 5 maart kunnen personen die 23 jaar of ouder zijn en niet voldoen aan de toelatingseisen voor studie aan de Faculteit der Sociale en Economische Wetenschappen (FdSEW), zich aanmelden voor het Colloquium Doctum-examen.
De toelatingstest wordt gehouden op maandag 19 maart en woensdag 21 maart.
Meer informatie: secretariaat Algemene Faculteit, tel. 844-2121 of 844-2122.

7-9 maart: Conferentie duurzame ontwikkeling
Van 7 tot en met 9 maart wordt bij de UNA (UoC) de '2nd International Conference on Governance for Sustainable Development of Caribbean Small Islands Developing States' gehouden. Georganiseerd door de Unesco Chair 'Caribbean Small Island Developing States'.
Paneldiscussies en 'ronde tafels' over onder meer 'Water en Hernieuwbare Energie', 'Sociaal Werk' en 'Corporate Social Responsibility'.
Meer informatie: http://sidsgg.webs.com/2ndconference2012.htm

Business Happy Hour
TGI Monday!
Locatie: El Ron Cocktailbar, Roodeweg 86, Otrobanda (tegenover tankstation Colon).
Datum en tijd: Elke eerste maandag van de maand van 17.00 - 20.00 uur.
Dresscode: casual.
Tel: 661-8122

Aruba

22-27 april: Inspiration Business Trip
Rondreis voor vertegenwoordigers van bedrijven, branche-organisaties en overheden uit het Koninkrijk der Nederlanden en/of de Caribische (ei)landen door Aruba, Bonaire en Curaçao.
De focus ligt op de nieuwe status van de eilanden en duurzame innovaties en investeringen. Tevens aandacht voor (sociaal)economische ontwikkeling. Gelegenheid tot netwerken, match-making en het verbreden van de horizon.
Georganiseerd door InterExpo Caribbean N.V.
Contact: InterExpo, Peter Oerlemans, email: peter@interexpo.biz

27-29 april: Health and Beauty Expo
Nadere informatie volgt.

Internationaal

4-6 maart: International Restaurant and Foodservice Show
Uitgebreide beurs, met meer dan 550 deelnemers, demonstraties, competities, fora en meer.
Locatie: Javits Convention Center, New York
Meer informatie: www.internationalrestaurantny.com

17-19 april 2012: Bouw Rai
Locatie: Amsterdam Rai
Meer informatie: http://www.buildingholland.nl/nl/nl/Pages/default.aspx

24-26 april 2012: Caribbean Hotel and Tourism Investment Conference (CHTIC)
De 16e aflevering van de conferentie. CHTIC is het enige evenement in zijn soort in de regio, niet bedoeld voor profit organizations, en alle fondsen worden geherinvesteerd in de regio en komen ten goede aan de Caribische toeristenindustrie. Er zijn mogelijkheden om te netwerken en een-op-een ontmoetingen met sleutelfiguren uit de hospitality-wereld te hebben.
Rond de 400 afgevaardigden, afkomstig uit 23 Caribische landen, de Verenigde Staten en Groot-Brittannië, nemen deel aan de jaarlijkse CHTIC.
Meer informatie: www.caribbeanhotelandtourism.com

26-29 april: Expo Jamaica 2012
Beurs met authentieke Jamaicaanse producten en diensten. Demonstraties van meer dan 2000 producten en diensten uit meer dan 15 branches, waaronder agro-processing, dranken, chemie, persoonlijke verzorging, elektronica, handwerk, meubilair en bouwmaterialen.
Locatie: National Arena, Kingston, Jamaica
Contactpersoon: Ashura Burrell, tel. (+876) 978-3337
email: expojamaica@jamprocorp.com
Meer informatie: www.expojamaica.com.jm

De Business Agenda verschijnt wekelijks in de Ñapa. Informatie over zakelijke evenementen, zoals symposia, lezingen, trainingen en conferenties, zowel op Aruba, Bonaire als op Curaçao, is welkom op napa@amigoe.com.

Boeken

Bedrijfsbeslissingen en financiële verantwoording

'Bedrijfsbeslissingen en financiële verantwoording' behandelt de belangrijkste bedrijfseconomische vraagstukken die zich binnen een bedrijf kunnen voordoen. Daarbij wordt ruime aandacht besteed aan bedrijfseconomische begrippen en aan de situaties waarin deze begrippen een rol kunnen spelen.

De onderwerpen die aan de orde komen, zijn onder meer:
- Het denken in goederen- en geldstromen
- Het maken van een ondernemingsplan
- Financiële overzichten zoals balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en de liquiditeitsbegroting
- De relatie tussen geldontvangsten en opbrengsten en tussen gelduitgaven en kosten
- De beoordeling van de financiële situatie van een organisatie aan de hand van rentabiliteit, liquiditeit en solvabiliteit
- Berekening en gebruik van kostprijzen, break-evenpunt en differentiële calculaties
- Het beoordelen van investeringsvoorstellen
- Het opstellen van een marketingplan

Bij de behandeling van deze onderwerpen wordt ervan uitgegaan dat gebruikers van deze methode geen voorkennis in de bedrijfseconomie hebben.

Voor oefening en verwerking van de stof zijn in het boek opgaven opgenomen, onder meer in de vorm van korte casussen.

Titel: Bedrijfsbeslissingen en financiële verantwoording
Auteur: André Heezen
Uitgever: Noordhoff Uitgevers
EAN: 9789001805791

Milieu

Seattle krijgt eetbaar bos

In het Amerikaanse Seattle komt een 'eetbaar bos' met fruit- en notenbomen en allerlei struiken waar de inwoners zelf kunnen rondscharrelen op zoek naar eten. Het is meteen het grootste in zijn soort in de Verenigde Staten.

Het drie hectare grote Beacon Food Forest moet 'een oase van publiek voedsel' worden. Een pad voert langs de verschillende delen van het hele bos: een stuk met grote noten- en kastanjebomen, naast een deel met appel- en moerbeibomen. Overal in het bos groeien ook allerlei struiken, klimplanten en kruiden.

Centraal is het ontwerp staat de 'permacultuur', een duurzaam ecosysteem dat producten oplevert voor de mens. In een voedselbos is zoveel mogelijk eet- of bruikbaar, van de wortels in de grond tot vruchten in het bladerdek van de bomen.

De inwoners van Seattle mogen in het park vrij naar voedsel zoeken. Er komt centraal in het park ook een leslokaaltje waar scholieren workshops kunnen volgen over de rijkdommen van het woud.

Het idee voor het bos ontstond tijdens een cursus over permacultuur die in de buurt werd georganiseerd. Enthousiaste deelnemers richtten een comité op en voerden campagne in de wijk Beacon Hill om steun te verwerven voor een voedselbos.
Om alle buurtbewoners warm te maken voor het project, moesten de initiatiefnemers wel met tegenzin ook meer traditionele elementen toelaten, zoals speeltuintjes en barbecuehoekjes.

Economie

‘Vrouwen werken harder’

Latina-boerinnen achtergesteld

Je kunt maar beter een man zijn op het Latijns-Amerikaanse platteland. Hoewel de rurale arbeidsmarkt er vervrouwelijkt, blijft de ongelijkheid enorm. “Bijvoorbeeld in de fruitsector moeten vrouwen in steeds zwaardere omstandigheden werken”, verklaart een expert.

“Soms wil ik er de brui aan geven”, zegt de Venezolaanse Aura Canache. “Mijn buren krijgen leningen en hulp waar ik nooit voor in aanmerking kwam. De hulpprogramma’s zijn alleen voor mannen, hoewel er ook veel vrouwen leven op het platteland.”

Miljoenen vrouwen in Latijns-Amerika zullen dit herkennen. Er komen steeds meer vrouwen bij op het platteland, maar het beleid volgt die trend niet. “Het leidt geen twijfel dat er in Latijns-Amerika een vervrouwelijking van de rurale arbeidsmarkt plaatsvindt, maar de sector wordt gekenmerkt door ongelijkheid”, verklaart Fernando Soto van de VN-Landbouworganisatie (FAO).

“In Mexico bijvoorbeeld werken vrouwen op het platteland gemiddeld 89 uur per week, mannen slechts 58 uur. Die situatie is vergelijkbaar in andere landen van de regio”, zegt Soto vanuit het regionale FAO-kantoor in de Chileense hoofdstad Santiago. “Een groot deel van het werk van deze vrouwen is onzichtbaar.”

Deze situatie wordt nu besproken op de zesenvijftigste sessie van de VN-commissie voor de Status van Vrouwen (CSW) in New York. De vergadering staat in het teken van de empowerment van plattelandsvrouwen en hun rol in de strijd tegen armoede en honger. De Internationale Vrouwendag op 8 maart heeft hetzelfde thema dit jaar.

Tractoren

Voor Canache, die een kleine boerderij heeft zo’n 130 kilometer ten oosten van Caracas, is de vergadering in New York een ver-van-haar-bed-show. Maar ze is wel vertrouwd met de realiteit die daar besproken wordt. Alles wat ze verdient, moet ze opnieuw investeren in haar boerderij nabij de Capaya-rivier, die haar land heeft overstroomd in 2010. Toen verloor ze een deel van haar vee, en moest ze een deel heropbouwen.

“Het klimaat doet gekker en gekker, maar de voorbije twee jaar was het weer verschrikkelijk. En dat kost me handenvol geld”, verklaart de 73-jarige Canache. “Ik leef voor mijn dieren en mijn boerderij, maar het is hard om te zien dat ik niet besta voor krediet- en hulpverstrekkers. Mijn buurmannen kregen hoge leningen en zelfs tractoren na de overstroming.”

“Ze discrimineren ons, terwijl landbouwsters verantwoordelijker en betrouwbaarder zijn in het aflossen van schulden dan hun mannelijke collega’s. Ik zou zelfs het eten uit mijn mond sparen om de terugbetalingen te doen.”

Steeds kwetsbaarder

Volgens de directeur van VN-Vrouwen, de voormalige Chileense president Michelle Bachelet, zouden vrouwen met dezelfde toegang tot kredieten, zaden en meststoffen hun oogsten met 20 à 30 procent kunnen verhogen. Dat zou de landbouwopbrengst in het zuiden met 4 procent doen stijgen waardoor er 100 tot 150 miljoen minder mensen honger zouden lijden.

Soto verwijst naar een recente studie van de FAO over de werkomstandigheden van vrouwen in de fruitproductie, een van de snelst groeiende sectoren in Latijns-Amerika, om aan te tonen dat ze in steeds zwaardere omstandigheden moeten werken en sociaal steeds kwetsbaarder worden. “Dat heeft te maken met de informele aard van het werk, het feit dat vrouwen een minimumloon of minder verdienen, en geen ziekteverzekering hebben.”

Microkrediet

“Er is meer staatsinmenging nodig, want de landbouw in Latijns-Amerika moderniseert en groeit wel, maar er is geen herverdeling van de rijkdom die ze genereert. Die blijft geconcentreerd bij een kleine groep mensen. Als de rurale arbeidsmarkt beter zou werken voor vrouwen, zou dat ongetwijfeld de armoede onder vrouwen verminderen en hun levensomstandigheden verbeteren.”

Er is ook reden voor optimisme, want er zijn inspanningen om de gelijkheid van vrouwen op het platteland te bevorderen, zoals microkrediet. “De toenemende betrokkenheid van vrouwen bij de landbouwproductie is de sleutel om rurale gezinnen uit de armoede te halen”, besluit Soto.

IT

iPad3 gelanceerd?

De uitnodiging, slechts bestemd voor een select groepje vertegenwoordigers van media en industrie, stelt dat Apple iets zal tonen ‘dat je echt moet zien. En aanraken’.

Het gerucht ging al een tijdje, maar nu spreken steeds meer mensen de verwachting uit dat op 7 maart de lancering van van de nieuwe en verbeterde iPad (de iPad 3) plaatsvindt in het Yerba Buena Center for the Arts in San Francisco. Ook doet het verhaal de ronde dat er een nieuwe versie van de iPod Touch zal worden aangekondigd. Maar sommigen verwachten ook iets geheel nieuws: ‘iets dat erom schreeuwt aangeraakt te worden’.

Mocht het volgende week toch om de iPad3 gaan, de verwachtingen hieromtrent zijn hooggespannen en er wordt druk gespeculeerd over de nieuwste features en snufjes. Zo vermoedt men dat de nieuwe iPad komt met een resolutie van 2048 x 1536 pixels en dat de camera een grote kwaliteitsverbetering zal ondergaan. Mogelijk komt het apparaat met een 8 megapixel sensor die ook op de iPhone 4S zit.

Op YouTube is een video te vinden waarmee de suggestie wordt gewekt dat er een ‘holographic display’ aankomt. Een 3-D versie waarbij het lijkt of football-spelers op het scherm lopen. Knap gemaakt of echt waar? Wellicht weten we het op 7 maart.

Op YouTube is een video te vinden waarmee de suggestie wordt gewekt dat er een ‘holographic display’ aankomt.

INVITATIE

In samenwerking met de Technische Faculteit van de Universiteit van de Nederlands Antillen en EnControl Consultancy N.V. intoduceren wij: APT Surge Protection Solutions & INGESCO Lightning Protection Solutions.

Geachte heer, mevrouw,

Het is mij een genoegen om u voor te stellen aan **Ingesco Lightning Solutions**(Est:1973) **en Advance Protection Technologies Inc**(Est:1985) (APT) Op 8 en 9 maart 2012 zal een afgevaardigde vanuit Spanje en vanuit de USA naar Curaçao komen.

De Ingesco representant is **Mr. Ramon Silva.**
De APT representant is **Mrs. Jill Cole.**

Onze vraag aan u is de volgende: “Bent u geïnteresseerd in een meet & greet tijdens een korte presentatie van deze twee representanten?”

Laat ons svp per e-mail weten of u aanwezig wilt zijn bij onze presentatie. Indien u uw contact gegevens toevoegd aan uw email zullen we u tijdig informeren over de datum en locatie van de presentatie.
Inschrijven via e-mail kan tot uiterlijk *05Maart* 2012.

Meer dan **60.000 Ingesco Lightning Protection “ESE” Systemen** zijn over de hele wereld geïnstalleerd sinds 1973, waarvan ruim **6000**in Centraal Amerika in de afgelopen jaren.

Ingesco is te vinden in meer dan 35 landen, 1 daarvan is CURACAO. (www.encontrol.biz)

Het Advanced Protection Technologies (APT) Surge Protection Solutions seminar zal gehouden worden op donderdag 8 maart van 8:00 tot 12:00 s’middags
Het INGESCO Lightning Solutions seminar zal gehouden worden op vrijdag 9 maart van 8:00 tot 12:00 s’middags.

Met vriendelijke groet,
Helen Wang. (CFO)
Rudolph Haynes (Algemeen directeur)
Geautoriseerd Ingesco en
APT vertegenwoordiger
voor de Nederlandse
Antillen & Aruba.

APT Solutions.
INGESCO Solutions.

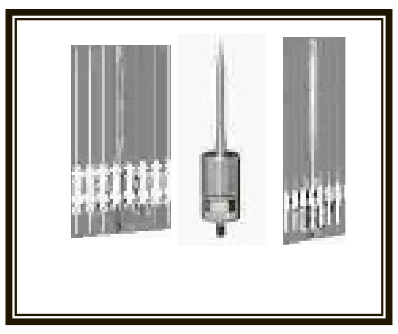

Address: Patrijs weg: # 9. Willemstad, Curaçao. Dutch Caribbean.
Tel: (599-9)-736-1353 Fax: (599-9)-737-1553 Mobile: (599-9)-513-0575
E-mail: encontrol@gmail.comhttp://www.encontrol.bizBanks: MCB accnt #:23735800
We strive to provide World Class Service and an unmatched range of Technology Solutions to our customers.

INVITATION

Occupy en de financiële instellingen (3)

The Good, the Bad and the Ugly

Exotische leningen en toxic assets

Door het enorm grote aanbod van geld en de grote beschikbaarheid van hypotheekleningen in allerlei nieuwe vormen, derivaten, waarbij voor periodes van drie tot vijf jaar geen aflossing en zelfs geen eigen vermogen nodig waren, ontstond een bubbel, een zeepbel; de prijzen van huizen stegen.

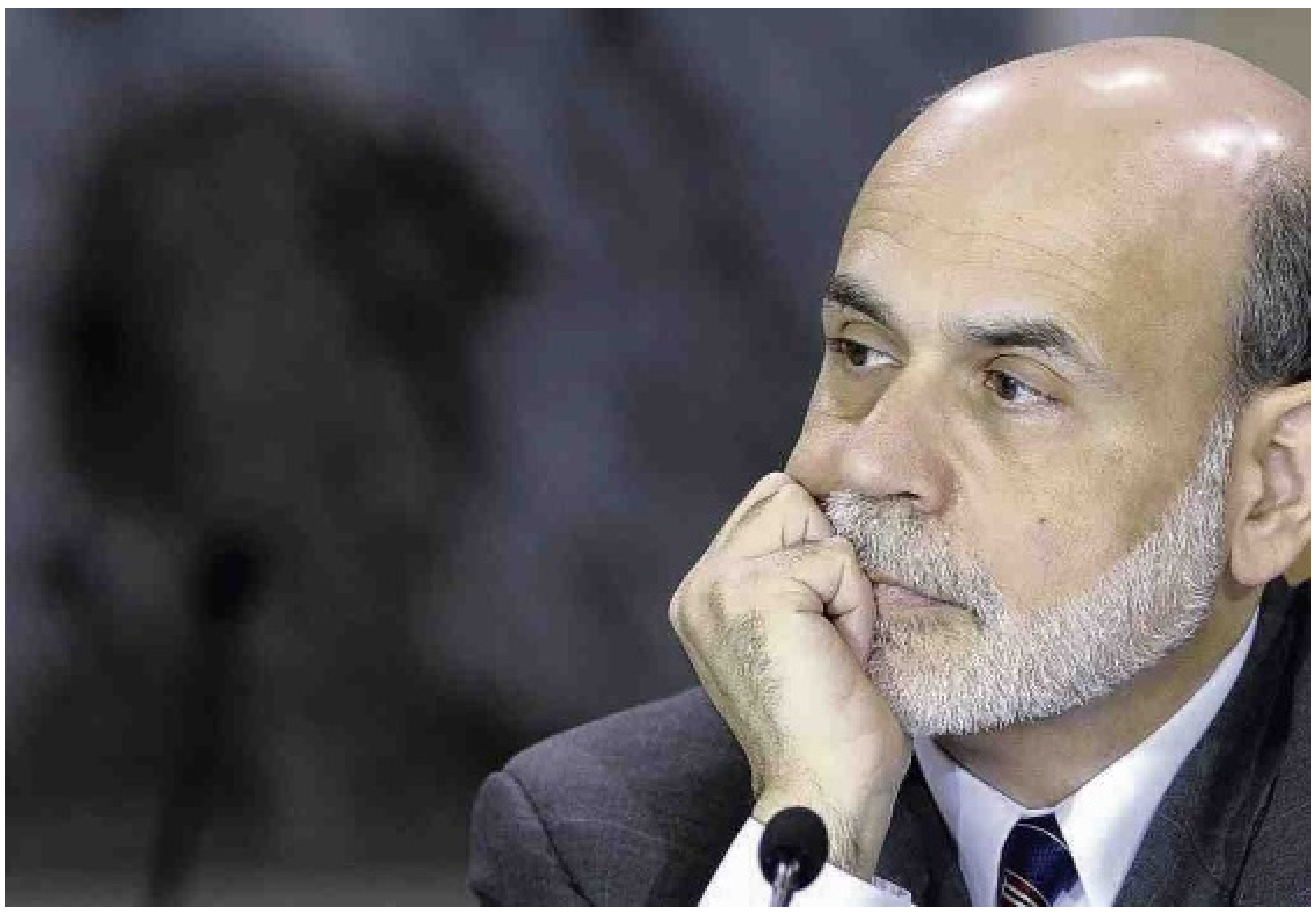

Hoofd van de FED Ben Bernanke

Tekst: Jan de Ruijter

Amerikanen nemen dan onmiddellijk een tweede hypotheek op hun huis op basis van de hogere waarde van hun onderpand en geven dat geld uit voor allerlei consumptieartikelen en dat is goed voor de economie. Zolang de waarde van huizen omhoog gaat was er geen gevaar voor de subprime-leningen, ook wel exotische leningen genoemd. Subprime-kopers werd voorgehouden of gingen er zelf van uit dat ze binnen de aflossingsvrije periode van drie of vijf jaar, hun hypotheek wel konden herfinancieren of hun huis tegen een hogere prijs konden verkopen.

Maar alle luchtbellen spatten vroeg of laat uit elkaar. Het aantal wanbetalers in de groep van subprime-leners was zo enorm groot dat Amerika's grootste hypotheekbank, American Home Mortgage failliet ging. Ongeveer 1400 miljard dollar (!) aan lichtzinnig toegekende hypotheken kon niet terugbetaald worden. En toen bleek dat de mortgage based securities (MBS) onverkoopbaar waren omdat niemand wist hoeveel slechte hypotheken er in een bundel zaten en de waarde ervan dus niet bepaald kon worden, stortte de hele onroerendgoed- en huizensector in. De waardevermindering van huizen verminderde de vraag naar consumptieartikelen en veroorzaakte de economische instorting. Vanaf 2007 zitten de huizenprijzen in Amerika, Engeland, Frankrijk, Nederland, Italië, Ierland, Griekenland, Spanje, Polen, Noorwegen, Zweden, Australië, Zuid-Afrika, Rusland, China, India, Singapore, Zuid-Korea en de Balkanlanden in het slop. Banken zijn daardoor minder bereid onroerend goed als zekerheid voor leningen te nemen en dat verergert de wereldwijde economische crisis. Banken konden hun mortgage based securities niet meer kwijt, stopten met geld uitlenen en wisten ook niet hoeveel van de hypotheekvorderingen op hun jaarrekeningen, balansen, nietinbaar waren. U leest daarover in de kranten onder de naam 'toxic assets'. Bezittingen die als het ware vergiftigd zijn, die aangetast zijn, die niet te collecteren zijn en als verlies afgeschreven moeten worden. Zo ging de subprimecrisis, de hypothekencrisis, over in de bankencrisis die leidde tot de ergste naoorlogse economische crisis.

In augustus 2007 ontvingen de banken in Amerika de eerste financiële steun van de overheid ten bedrage van 75 miljard dollar bedoeld om niet-inbare vorderingen af te schrijven en om weer door te gaan met de normale kredietvoorziening. De banken aanvaardden wel de steun, weigerden echter om de reguliere kredietvoorziening weer op te starten en gebruikten de steunfondsen om daar hun exploitatiekosten mee te betalen bij gebrek aan inkomsten uit hypotheekverkopen! De hele kredietvoorziening was stopgezet en de huizenprijzen daalden verder. Ook bij gewone, normale hypotheken daalde de waarde van het huis beneden de openstaande hypotheekschuld en de banken vorderden dat verschil op, ook bij de houders van gewone vanilla (= exotische) hypotheken, waardoor ook houders van normale hypotheken in aflossingsproblemen kwamen.

De Europese crisis

Wakker geschud door de subprime-crisis begonnen beleggers rond 2010 ook hun andere papieren door te lichten en ontdekten dat honderdduizenden hypotheekleningen in Ierland en Spanje, voortkomend uit de bouwwoede daar (er werd gebouwd zonder dat daar solvabele afnemers tegenover stonden) toxic, oninbaar waren. Niet wetende of een miljard aan die tegoeden, driekwart of een half miljard waard is. Overheden schoten te hulp als borg voor de leningen om de private banken te redden, ten koste van de openbare financiën. In Ierland liep het begrotingstekort op tot 32 procent en in Spanje tot 9 procent van het BBP (Bruto Binnenlands Product), terwijl dat maar 3 procent mag zijn en de staatsschuld liep respectievelijk op tot 97 procent en 60 procent terwijl dat onder de 60 procent van het BBP moet blijven.

Mythe 4: 'De schulden- of kredietcrisis is veroorzaakt door die luie en statistiekenvervalsende, potverterende Grieken die geen belasting betalen, veel te vroeg met pensioen gaan, en willen leven op kosten van de noeste arbeid van de Noord-Europese landen'.

De kredietcrisis is een gevolg van de bankencrisis, die veroorzaakt werd door de Amerikaanse banken, beleggingsfondsen, hypotheekbanken, hypotheekmakelaars, kredietbeoordelaars, pensioenfondsen, verzekeringsbedrijven, hedgefondsen, alle speculanten daaromheen en de FED en het IMF. En uiteindelijk zijn het de onbekwame politici overal ter wereld die de verantwoordelijkheid dragen voor het laten ontstaan van de crisis en voor de uitermate slechte oplossingen waarover zij nu praten en onderhandelen.

De schulden van landen zoals Griekenland worden gefinancierd tegen rentepercentages vastgesteld door dezelfde financiële markten die de wereldproblemen veroorzaakten. Zij bepalen dat Griekenland hoog risico is en dat de rente boven de 7 procent moet zijn, wat onbetaalbaar is. Vandaar de uitdrukking dat de wereld de gevangene is van de financiële instellingen. Die veroorzaakten de hypotheek- of bankencrisis en de krediet- of schuldencrisis en omdat alleen Amerika en Engeland ongelimiteerd dollars en ponden kunnen creëren, moeten de landen in de eurozone voor hun schulden een beroep doen op dezelfde private kredietverleners die de rente bepalen gebaseerd op de ratings van de door hen betaalde kredietbeoordelaars. Ze belasten dan 9 procent voor geld dat ze zelf lenen voor 1 procent bij de Europese Centrale Bank (ECB). Immer geld verdienend, zowel voor de crisis, aan de crisis en na de crisis. En daarin ligt The Ugly van al deze financiële instellingen; ze houden de wereld gewetenloos in een houdgreep ook na in leven gehouden te zijn door de bailouts met publieke fondsen van de burger. Het is triest, kwalijk en schandalig.

Mythe 5: 'De subprime-crisis (hypothekencrisis, bankencrisis) en de kredietcrisis (landencrisis, schuldencrisis, budgettaire crisis, eurocrisis) kan het beste opgelost worden door de financiële experts van de FED en andere financiële instellingen; zij staan er het dichtst bij, hebben het allemaal meegemaakt en weten precies waar het fout is gegaan'.

Dat is hetzelfde als een pyromaan tot hoofd van de brandweer te benoemen of een kleptomaan als chef van de politie. Dit is logica die alleen politici kunnen bedenken. Politici staan onder de macht van de financiële instellingen en financiële markten, die de geldhoeveelheid bepalen en daarmee bewust bubbels en crashes creëren die voor hen veel geld opleveren. Ben Bernanke, hoofd van de FED heeft meer macht dan president Obama. In 1815 zei Napoleon Bonaparte al: "When a government is dependent upon bankers for money, they and not the leaders of government control the situation, since the hand that gives is above the hand that takes" en "Money has no motherland; financiers are without patriotism and without decency; their sole object is gain."

Bankiers en financiële instellingen

Van oudsher hebben we gezien hoe de eerste geldwisselaars slimme en sluwe handelaren waren, die al in 2000 v. Chr. wisten hoe ze geld konden creëren uit niets door wissels uit te geven waar geen goud of edelstenen voor waren afgegeven. En hoe de joodse geldwisselaars voor Chr. de muntenvoorraad opzettelijk beperkten, dus duur hielden. Vervolgens het fractioneel geld uitvonden en hoe bankiers het verloop van oorlogen bepaalden door die al dan niet te financieren. Hoe Nathan Rothschild in 1815 slinks de aandelen van de Bank of London bemachtigde en die familie in 1913 de FED oprichtte en daarmee de familie-lijfspreuk 'give me control over a country's money supply and I care not who makes the laws' verzilverden. Al het geld in Amerika stond vanaf die tijd onder de controle van enkele superrijke families. Zij beheersen de twee grootste financiële centra van de wereld, Wall Street in New York en de City in Londen. In 1944 kregen zij het IMF, een geldkartel net zoals Opec een oliekartel is en de ware Centrale Bank van de wereld, en de Wereldbank er als verlengstukken bij en vestigden de US dollar als de enige wereldbetaalmunt. 1971 Was hun succesjaar; president Nixon koppelde de dollar los van goud en IMF en de Wereldbank forceerden de rest van de wereld dat ook te doen, waardoor de FED ongekende macht verkreeg over de wereldgeldvoorraad. In 1974 zien we de Employee Retirement Income Act en het 401K pensioenplan in Amerika, dat een onmiddellijke prooi wordt van Wall Street, geld dat zij willen beheren om ermee te speculeren (in Nederland hebben de pensioenfondsen al zo'n 600 miljard aan beleggingen).

In 1999 lukt het de financiële instellingen via de republikeinse senator Phil Gramm een oude wet van 1933 (Glas-Steagell act) te annuleren; in die wet was de scheiding tussen gewone commerciële banken en investeringsbanken en verzekeringsmaatschappijen geregeld ter bescherming van deposito's van spaarders. Door die opheffing ontstond Citigroup, de grootste combinatie van bank, investeringsbank en vezekeringsbedrijf ter wereld. In 2004 wordt het de vijf grote investeringsbanken toegestaan om in afwijking van de 12:1 regel, elke dollar in voorraad maar liefst 40 keer uit te lenen. Dat zijn Lehman Brothers (inmiddels failliet), Bear Stearns en Merrill Lynch (inmiddels verkocht), Goldman Sachs en Morgan Stanley. Samen met de financiële conglomeraten Citigroup, JPMorgan Chase, de verzekeraars AIG en AMBAC en de rating agencies Moody's, S&P en Fitch, domineren zij de financiële wereld. In deze nieuwe zelfregulering ligt de directe oorzaak van de bankencrisis. Aan het eind van 2007 hadden deze vijf beleggingsbanken maar liefst US 4.1 triljoen dollar schulden uitstaan, 30 procent van de Amerikaanse economie. Zelfs arme mensen werden verleid hypotheken te nemen. In Amerika zag je overal sandwichborden op straat met teksten zoals 1 procent aanvangsrente, ook wel instaprente genoemd, 'stated income', dat wil zeggen het door iemand opgegeven inkomen wordt niet eens geverifieerd, 'no documentation loan', dat wil zeggen van elke verificatie wordt afgezien, 'piggyback loan', dat wil zeggen allerlei kosten waaronder de aankoopkosten worden meegefinancierd, 100 procent financiering en 'negative amortization loan', dat wil zeggen je hoeft zelfs de al lage rente slechts gedeeltelijk te betalen en mag elk onbetaald gedeelte bijschrijven op de hoofdsom, waar je niet op hoeft af te lossen. En tot slot 'Se Habla Espagnol' om toch vooral de onwetendsten te bereiken hypotheken af te sluiten, fees te verdienen en de exotische hypotheken in bundels met goede hypotheken leuk door te verkopen. Het instrument van de banken, de derivaten, werden later door Warren Buffett massavernietigingswapens genoemd.

Mythe 6: 'De ups en downs in de economie horen erbij en zijn niet te vermijden'.

Nonsens. De booms en depressies zijn niet vanzelfsprekend maar worden veroorzaakt door manipulaties met de geldhoeveelheid in omloop. Depressies zijn goed nieuws voor de financiers. Wanneer mensen hun huizen verliezen, zijn er anderen die ze voor een fractie van hun waarde kopen en er veel geld aan verdienen.

De wereld van nu

De financiële instellingen laten een wereld achter van door Amerika geëxporteerde schulden, inflatie, werkloosheid, met pensioenfondsen in problemen, overheidsschulden, hogere belastingen, achtergebleven sociale zorg en onderwijs, verminderde huiswaarde en bedrijfssluitingen. Daarbij zien we falend leiderschap van politici die de financiële wereldeconomie niet begrijpen en blindelings doorgaan met partijbelangen boven het landsbelang te stellen. Er zijn voldoende bekwame economen in Europa en Amerika die oplossingen hebben aangedragen maar politici in alle landen zijn bezig de financiële instellingen, de banken te redden ten koste van de al arme mensen zoals bijvoorbeeld in Griekenland. Die mensen kunnen eenvoudigweg niet meer leven met salarisvermindering en belastingverhoging, met afgedwongen betaling via de elektriciteits- en waterrekening. Eurocommissaris Neelie Smit-Kroes kan dat maar niet begrijpen en minister van Financiën De Jager, die we mijns inziens alleen maar hebben horen liegen, is heel trots op zijn 'flinke' houding en taal.

(Wordt vervolgd)

De crisis en de Occupybeweging hebben een schat aan cartoons opgeleverd. Deze is van illustrator John Sherffius (www.sherffius.com).